

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑΚΟ ΧΩΡΟ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΖΗΜΑ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΕΛΕΝΗ ΜΑΡΓΑΡΗ (10.09.2012 - 28.05.2014)

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ (29.05.2014 - 19.06.2014)

ΠΥΡΓΟΣ 19.06.2014

Πρόλογος:

A. Διοργάνωση μιας έκθεσης σύγχρονης τέχνης:

Δουλεύοντας πάνω στη δημιουργία μιας έκθεσης σύγχρονης τέχνης, και γνωρίζοντας αρκετά για τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις ιδιαιτερότητες της μέσα από τις σπουδές μου στο τμήμα Μουσειολογίας, επέλεξα να δημιουργήσω μια πολύπλευρη και πολυποίκιλη έκθεση, μέσα από την οποία θα φανερωθούν όλοι οι προβληματισμοί πάνω στην σύγχρονη τέχνη και κατ'επέκταση θα επιχειρήσω να προτείνω λύσεις για την επίλυση των προβλημάτων αυτών. Η σύγχρονη τέχνη, περιέχει πολλά στοιχεία «πρόκληση» στην επεξεργασία της, στη δημιουργία της και στην έκθεση της. Κάνοντας πολλές φορές την ερώτηση εάν αυτό που αντικρίζουμε είναι έργο τέχνης, και ποιός το έκρινε ως τέτοιο, θέλησα να παραθέσω την δική μου πρόταση έκθεσης σύγχρονων δημιουργιών. Η εργασία περιλαμβάνει πολλά διαφορετικά είδη τέχνης, σε μια προσπάθεια να γίνουν προτάσεις έκθεσης και αποκωδικοποίησης όλου του διαφορετικού φάσματος των σύγχρονων δημιουργιών. Η αρχική ιδέα, περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός έργου, που μέσα από ξεκάθαρη έκθεση, άρθρες και ολοκληρωμένες πληροφορίες, και επιπλέον δραστηριότητες θα επιχειρήσει να αποτελέσει μια πλήρη έκθεση σύγχρονης τέχνης, προσιτή σε όλους, κατανοητή από όλους και μακριά από ελιτίστικες παρουσιάσεις.

Επέλεξα το συγκεκριμένο θέμα, για όλους τους προαναφερθέντες λόγους, αλλά και λόγω μιας προτίμησης στη σύγχρονη δημιουργία. Η ένταση μιας σύγχρονης δημιουργίας, ο τρόπος που ο σύγχρονος άνθρωπος μπορεί να καταλάβει και να αποκωδικοποιήσει το μήνυμα του σύγχρονου καλλιτεχνικού έργου, αποτελούν για εμένα ένα σημαντικό παράγοντα προτίμησης για την σύγχρονη τέχνη. Για την κατανόηση αυτού που βλέπουμε και αντιμετωπίζουμε ως έργο τέχνης, πρέπει να γνωρίζουμε το ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο. Στη σύγχρονη δημιουργία το γνωρίζουμε ήδη έως ένα βαθμό. Για αυτό το λόγο η κομψή σύγχρονη δημιουργία απευθύνεται σε καθαρά συναισθηματικούς και ψυχολογικούς παράγοντες και κατά επέκταση, ένα σύγχρονο έργο μπορεί να μας συγκινήσει βαθιά, χωρίς καν να γνωρίζουμε το λόγο που αυτό συμβαίνει. Αυτό συμβαίνει γιατί η σύγχρονη τέχνη δημιουργείται από τους σύγχρονους ανθρώπους, με ανησυχίες άγχη και φόβους για τη σύγχρονη εποχή. Όπως διατυπώνεται και στις διαλέξεις των Θανάση Χονδρού και της Αλεξάνδρας Κατσιανής «Το κοινό έχει ένα διάλογο με το καλλιτέχνημα της εποχής του που, όπως συμβαίνει με κάθε διάλογο, μπορεί να είναι έντονος, ερεθιστικός, τρυφερός, απορριπτικός, επιφανειακός ή πλούσιος».¹ Έτσι λοιπόν, για

¹ Διαλέξεις του Θανάση Χονδρού και της Αλεξάνδρας Κατσιανής πάνω στην σύγχρονη τέχνη : <http://www.academia.edu/3365893/>

Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 29.7.2013 (σελίδα 13).

Ο Θανάσης Χονδρός γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1953. Η Αλεξάνδρα Κατσιανή γεννήθηκε στη Σιάμιστα το 1954. Συναντήθηκαν το 1973. Από το 1974 συντονίζουν τη συμπεριφορά τους σε οποιοδήποτε χώρο με οποιοδήποτε μέσο. Εργάστηκαν ως φιλόλογοι σε δημόσια σχολεία έως το 2010. Ζουν στη Θεσσαλονίκη.

http://www.cact.gr/cact_e_studio/Chondros_Katsiani

Τελευταία επίσκεψη ιστοσελίδας: 29.7.2013.

τους προαναφερθέντες λόγους, επιχειρώ να δημιουργήσω μια έκθεση συγχρονης τέχνης η οποία θα απευθύνεται και στο συναίσθημα αλλά και στη λογική του θεατή, δίνοντας του την ευκαιρία, και να συγκινηθεί από ένα έργο, αλλά ταυτόχρονα να το κατανοήσει πραγματικά.

B. Προβλήματα στη Δημιουργία της Εργασίας:

Κατά την εκπόνηση της προκείμενης εργασίας, δεν προέκυψαν ιδιαίτερα προβλήματα ούτε όσον αφορά στην έρευνα ούτε όσον αφορά στη συλλογή πληροφοριών και την τέλεση των διαδικαστικών εργασιών. Παρ'όλα αυτά οφείλουμε να αναφέρουμε μερικά προβλήματα που συναντήθηκαν στο στάδιο της έρευνας και της επίσκεψης των μουσειακών χώρων. Αρχικώς, στην προσπάθεια μου να επισκεφτώ την Εθνική Πινακοθήκη, παρατήρησα ότι δύο συνεχόμενες φορές δεν τήρησαν τα ωράρια λειτουργίας τους, με αποτέλεσμα το Μουσείο να είναι κλειστό ενώ τυπικά στην ιστοσελίδα του αναφέρεται ως ανοιχτό στο κοινό. Ένα ακόμα πρόβλημα αντιμετωπίστηκε με την ασυνέπεια των μουσείων ως προς το χρονικό πλαίσιο πραγματοποίησης των εκθέσεων. Για παράδειγμα το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, παρ'όλο που είχε προγραμματίσει και ανακοινώσει την επίσημη παρουσίαση της μόνιμης συλλογής του, κατέληξε να την αναβάλλει συνεχώς. Τέλος, παρουσιάστηκε δυσκολία ως προς την ενημέρωση για τα έργα της έκθεσης *Siamo tutti Greci*. Τα έργα της έκθεσης αυτής, είχαν προγραμματιστεί για πώληση μετά την έκθεσή τους, λόγω όμως της χρονικής περιόδου που έθεσα την ερώτηση στους υπεύθυνους, δεν μπόρεσα να λάβω εγκαίρως απάντηση για το εάν τα έργα της έκθεσης έχουν πωληθεί ή όχι.

Έπειτα αντιμετωπίστηκαν κάποια εκθεσιακά-μουσειογραφικά προβλήματα. Αρχικώς αντιμετωπίστηκε πρόβλημα στην τοποθέτηση των γλυπτών της τρίτης θεματικής ενότητας. Λόγω φόρμας και μεγέθους των αντικειμένων, πολλά αντικείμενα δεν είναι απλά μεγάλου μεγέθους αλλά και πολλαπλών μορφών. Έτσι χρειάστηκε αρκετή προσοχή στο χειρισμό και την τοποθέτησή τους, όπως για παράδειγμα η χρήση βάθρων για τα γλυπτά μικρού και μεσαίου μεγέθους, που εκτίθενται στη μέση της αίθουσας. Άλλα γλυπτά, όπως «ο κηνυγός» του Παντελή Χανδρή, πρέπει να εκτεθούν απευθείας στο πάτωμα, γεγονός που κάνει την έκθεσή τους και την ασφάλειά τους πιο δύσκολη, ειδικά από τη στιγμή που στον χώρο θα παρουσιαστούν εκπαιδευτικά προγράμματα. Έτσι θα τοποθετήσουμε προστατευτικά γύρω από το αντικείμενο, ώστε να θέσουμε την απόσταση που πρέπει να τηρηθεί για την ασφάλεια του γλυπτού². Ένα ακόμα πρόβλημα που παρουσιάστηκε, είναι στις τελευταίες δύο εκθεσιακές ενότητες. Αμφότερες, περιλαμβάνουν μουσική επένδυση. Αυτό καθιστά δύσκολη την έκθεσή τους σε κοντινό χώρο, χωρίς την δημιουργία ηχητικής σύγχυσης. Για να αποφύγουμε αυτό το πρόβλημα, χρησιμοποιούμε

² Προστατευτικά έργου: Potelet d'entrave Beaux Arts, catalogue Promuseum 2013 σελίδα 95

χωρίσματα στην πέμπτη ενότητα, ώστε να απομονώσουμε το χώρο, και να φροντίσουμε να παραμείνουν ξεχωριστά τα ηχητικά εφέ των ενοτήτων³.

Γ. Ευχαριστίες:

1 . Την κυρία Ελένη Μάργαρη καθώς και την κυρία Αικατερίνη Αλεξοπούλου, για την βοήθεια τους, την κατεύθυνση, και την πολύτιμη συνδρομή τους στην περάτωση αυτής της πτυχιακής εργασίας.

1.Το Μουσείο Μπενάκη, για την εξυπηρέτηση και τη συνδρομή πολλάπλων μελών του προσωπικού. Όλο το προσωπικό του μουσείου, είτε μέσω τηλεφωνικής, είτε φυσικής επικοινωνίας βοήθησε ιδιαίτερα στην περάτωση της εργασίας.

2. Το Musée de la grande guerre du pays de Meaux, το Μουσείο στο οποίο πραγματοποίησα τη πρακτική μου παράλληλα με την περάτωση της πτυχιακής μου, και που μέσα από τις δραστηριότητες του με βοήθησε σημαντικά στην ανάλυση και συγγραφή του συγκεκριμένου θέματος.⁴

3.Την Johanne Berlemont, την υπεύθυνη του τμήματος διαχείρισης έργων και συλλογών του Μουσείου και υπεύθυνη της πρακτικής μου. (Responsable des collections).

4. Κυρία Τσομπάνογλου Λιάνα, υπεύθυνη του τμήματος εκδηλώσεων του Μουσείου Μπενάκη, για την αποστολή των κατόψεων και των φωτογραφιών του χώρου των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Μουσείου.

5. Την κυρία Δημακοπούλου Τζούλια, διευθύντρια του Ινστιτούτου Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης, για την αποστολή του κειμένου της έκθεσης, Siamo tutti Greci.

6. Τον κύριο Πασχάλη Βασίλη υπεύθυνο του τμήματος συντήρησης του Μουσείου Μπενάκη, για την ενημέρωση σχετικά με τις περιβαλλοντικές συνθήκες που επικρατούν στους εκθεσιακούς χώρους του Μουσείου, και για τις λεπτομέρειες της συντήρησης.

³ Βλέπε ψευδότοιχους που χρησιμοποιούνται στο Musée de la Grande Guerre du pays de Meaux: Promuseum catalogue 2013 σελίδα: 38, cloison autoportante exposium.

⁴Επίσημη ιστοσελίδα του Μουσείου:
<http://www.museedelagrandeguerre.eu/>

Περίληψη

Η εργασία αναφέρεται στη δημιουργία μίας έκθεσης σύγχρονης τέχνης. Σκοπός της είναι η δημιουργία ενός άρτιου θεάματος, μίας ολοκληρωμένης και ενδιαφέρουσας έκθεσης, σύμφωνα πάντα με τις μουσειακές πρακτικές και τους κανόνες που ακολουθούν την έννοια μίας μουσειακής έκθεσης. Στόχος της έκθεσης είναι να προτείνει ιδέες για μία εναλλακτική έκθεση σύγχρονης τέχνης, κατανοητή, πλούσια και ενδιαφέρουσα, που θα απευθύνεται σε όλους τους επισκέπτες, ανεξερπήτως κοινωνικόοικονομικών παραγόντων. Η έκθεση πραγματοποιείται στον χώρο του Μουσείου Μπενάκη με τίτλο, « Τί είναι τέχνη, έκθεση σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας» και θα διαρκέσει για 3 μήνες, από τον Σεπτέμβριο του 2014 έως και τον Νοέμβριο του 2014. Πολλά έργα θα συμπεριλάβουμε στο εγχείρημα μας, όπως πίνακες διαφορετική τεχνοτροπίας και θεματολογίας, γλυπτά διαφορετικού μεγέθους και υλικού, κομμάτια θεματικών εκθέσεων, σύγχρονα project και ακόμα και video art. Στο σύνολο 50 τα έργα της έκθεσης, επιχειρούν να αναδείξουν την ιδιαιτερότητα της σύγχρονης τέχνης, την εξέλιξη της και τη ποικιλία της. Καλλιτέχνες πολλοί και διαφορετικοί, όπως ο Χρίστος Καράς, ο Γιώργος Ξένος, η Βάλλυ Νομίδου, η Γαβριέλλα Σιμώνη, ο Βάλιας Σεμερτζίδης, και ο Νικόλαος Γύζης όλοι από διαφορετικές εποχές, διαφορετικά κοινωνικά πλαίσια και διαφορετικές επιρροές, κυρίως όμως του ελληνικού καλλιτεχνικού σκηνικού. Την έκθεση εμπλουτίζουν επιπλέον δραστηριότητες, όπως σεμινάρια δημιουργών των έργων τέχνης, και ομιλίες ειδημόνων της σύγχρονης τέχνης, καθώς και εκπαιδευτικά προγράμματα. Η έκθεση θα χρησιμοποιήσει πολλούς τρόπους διαφήμισης και γνωστοποίησης της στο κοινό, με σκοπό να επιτύχει τη συμμετοχή του κόσμου και με απώτερο στόχο, να μορφώσει, να ωθήσει το ενδιαφέρον προς την τέχνη και ειδικά την σύγχρονη και να αποτελέσει εναρκτήριο σημείο κριτικής σκέψης και δημιουργικής αναζήτησης. Μουσειογραφικά, επιλέγεται η απλότητα, και η δημιουργία μίας «όχι βαριάς» έκθεσης, εννοώντας μία έκθεση που θα διατηρήσει την απλότητα στον μουσειογραφικό σχεδιασμό, έτσι ώστε να μην κουράσει, και να δώσει στον θεατή την δυνατότητα να παρατηρήσει και να επεξεργαστεί μέσα σε έναν αποφορτισμένο και ίσως αφαιρετικό θα λέγαμε χώρο. Περιλαμβάνοντας όλες τις μουσειολογικές και μουσειογραφικές πρακτικές, όπως διαφήμιση, συντήρηση έργων, κείμενα και τεκμηριωμένο διαχωρισμό σε ενότητες, αναφορά και αιτιολόγηση χορηγών, σύνταξη δελτίου τύπου και έρευνες κοινού, και λαμβάνοντας πάντα υπόψη μας, τις δυσκολίες προσέγγισης της σύγχρονης τέχνης, δημιουργούμε μία έκθεση ιδιαίτερη, διαφορετική και κάνουμε προτάσεις για την αλλαγή της μουσειακής πρακτικής που θέλει την σύγχρονη τέχνη να «ανήκει», και να απευθύνεται, σε λίγους.

Περιεχόμενα:

I.	Εισαγωγή	σελ. 7-11
II.	Σκοποί και στόχοι έκθεσης.....	σελ. 12-13
III.	Διάρθρωση και περιγραφή χώρου έκθεσης.....	σελ. 14
IV.	Συντήρηση και διατήρηση καλής κατάστασης εκθεμάτων	σελ. 15-16
V.	Εκθεσιακές ενότητες.....	σελ. 17-18
VI.	Εποπτικό υλικό έκθεσης.....	σελ. 19-21
VII.	Έκθεσιακή δομή.....	σελ. 22-39
VIII.	Αρχιτεκτονικές και μουσειογραφικές πληροφορίες έκθεσης.....	σελ. 40-41
IX.	Επιπλέον ενημερωτικό υλικό έκθεσης.....	σελ. 42-48
X.	Υπηρεσίες υποδοχής και πληροφορίες εκθεσιακού χώρου.....	σελ. 49-50
XI.	Υπηρεσίες υποδοχής και εξυπηρέτησης κοινού.....	σελ. 51
XII.	Ασφάλεια εκθεμάτων, έκθεσης και επισκεπτών.....	σελ. 52
XIII.	Χορηγοί έκθεσης.....	σελ. 53-54
XIV.	Τρόποι προβολής έκθεσης.....	σελ. 55-56
XV.	Εγκαίνια έκθεσης.....	σελ. 57
XVI.	Οικονομικός προϋπολογισμός έκθεσης.....	σελ. 58
XVII.	Παράλληλες δραστηριότητες.....	σελ. 59-60
XVIII.	Εκπαιδευτικό πρόγραμμα.....	σελ. 61-66
XIX.	Έρευνα κοινού και target group.....	σελ. 67-69
XX.	Συμπεράσματα.....	σελ. 70-71
XXI.	Ερωτηματολόγιο.....	σελ. 72-75
XXII.	Δελτίο τύπου.....	σελ. 76-77
XXIII.	Κάτοψη εκθεσιακού χώρου.....	σελ. 78
XXIV.	Αφίσα έκθεσης/ Ενημερωτικό φυλλάδιο εκπαιδευτικού προγράμματος/ Πρόσκληση έκθεσης.....	σελ. 79-84
XXV.	Παράρτημα εικόνων.....	σελ. 85-104
XXVI.	Παράρτημα βιβλιογραφίας.....	σελ. 105- 112

1. Εισαγωγή:

A. Προβληματισμοί πάνω στην σύγχρονη τέχνη:

Στη σύγχρονη εποχή, ο όρος τέχνη και η σημασία του, έχουν αλλάξει νόημα και ορισμό. Πολλοί είναι αυτοί που ανά τα χρόνια (αλλά και ανά τους αιώνες) έχουν θέσει προβληματισμούς γύρω από το τι θεωρείται τέχνη σήμερα, και ακόμα περισσότεροι, αυτοί που έχουν αμφισβητήσει πολλά έργα σύγχρονης τέχνης και κατ'επέκταση τους δημιουργούς τους⁵. Πολλά βιβλία έχουν γραφτεί και πολλές έρευνες έχουν γίνει, με πρώτιστο αντικείμενο το «τι είναι τέχνη». Ακριβής ορισμός δεν έχει δοθεί έως τώρα αλλά υπάρχουν πολλαπλές θεωρίες που έχουν διατυπωθεί ανα τα χρόνια, και ανα τους αιώνες, καθώς η ικανότητα αλλά και η ανάγκη του ανθρώπου για την δημιουργία και την απόλαυση της τέχνης, μαζί με την ανάγκη του συλλέγειν ξεκινάνε από την αρχαιότητα⁶. Αρχικώς η πρώτη απορία είναι το πως ορίζουμε την τέχνη. Ενδιαφέρουσα είναι η άποψη των Θανάση Χονδρό και Αλεξάνδρας Κατσιάνης. «Η μόνη τέχνη είναι η εκάστοτε σύγχρονη τέχνη. Δεν μπορούμε να ορίσουμε την τέχνη παρά μόνο σε σχέση με κάποια εποχή σε κάποια κοινωνία. Για μας, για τη δική μας εποχή και κοινωνία, θα λέγαμε ότι τέχνη ονομάζεται η ανθρώπινη κατασκευή που ενεργοποιεί διανοητικά και συναισθηματικά τον αποδέκτη της μέσω του συνδυασμού της μορφής, της ύλης, των αναφορών της». Η τέχνη ως δραστηριότητα, ως δημιουργία δηλαδή καλλιτεχνημάτων, είναι αιώνια, αλλά δεν ισχύει το ίδιο και για τα δημιουργήματά της. Τα καλλιτεχνήματα άλλων εποχών δεν είναι τέχνη σήμερα (είναι μαρτυρίες αλλοτινής τέχνης)». Έντονη η άποψη τους για την τέχνη, τον χαρακτήρα της και την μορφή της, αλλά σωστά τεκμηριωμένη, θέτει πολλά ερωτήματα για το τι είναι τέχνη και για το αν τελικά υπάρχει ο όρος τέχνη από επιστημονικής άποψης. Πολλές απόψεις έχουν τεθεί και στο παρελθόν, με λιγότερο έντονο και ίσως ισοπεδωτικό, θα λέγαμε χαρακτήρα.⁷

- Κατά τον Πλάτωνα «η τέχνη είναι «μίμησις μιμήσεως», γιατί η πραγματικότητα που αντιγράφει η τέχνη, είναι και αυτή αντιγραφο ενός άλλου, νοητού κόσμου (Πολιτεία).»

⁵ Αμφισβητήσεις σύγχρονης τέχνης:
www.musicheaven.gr
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 18.1.2013

⁶ Πληροφορίες σχετικά με την σύγχρονη τέχνη, τις εποχές και τους βασικούς εκπροσώπους της στην Ελλάδα: « Η Ελληνική τέχνη του 20^{ου} αιώνα, ζωγραφική, γλυπτική» Εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2006.

⁷ Διαλέξεις του Θανάση Χονδρού και της Αλεξάνδρας Κατσιάνης πάνω στην σύγχρονη τέχνη :
<http://www.academia.edu/3365893/>
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 29.7.2013 (σελίδα 10).

- Η Αριστοτελική λογική συνδέει άρρηκτα τις λογικές διαδικασίες με τον προφορικό λόγο, παραβλέποντας τη γενική αυτοτέλεια των νοητικών διεργασιών που έχει αναγνωρίσει η σύγχρονη μαθηματική λογική. Ο Αριστοτέλης, θεωρεί ως πηγή του καλού τον ρυθμό τη συμμετρία και την αρμονία (Ποιητική) και απαριθμεί δέκα κατηγορίες αξιολόγησης του αισθητικού αντικειμένου: ουσία, ποσόν, ποιόν, προς τι, που, πότε, κείσθαι, έχουν, ποιείν, πάσχειν.
- Ο Σίγκμουντ Φρόυντ, υποστήριξε ότι η τέχνη είναι εξευγενισμός της λίμπιντο, ενώ άλλοι είδαν την ομορφιά στην υπηρεσία της ερωτικής έλξης. Για τον Φρόυντ κάθε έργο τέχνης είναι η ικανοποίηση των μυστικών και απωθημένων ορμών του καλλιτέχνη στη φαντασία του.
- Για τον Ruskin η τέχνη είναι έκφραση της λογικής και πειθαρχημένης χαράς που δοκιμάζει ο άνθρωπος στις μορφές και τους νόμους της Δημιουργίας, στην οποία λαβαίνει κι αυτός μέρος.
- Για τον Oscar Wilde η τέχνη είναι η έξυπνη διαμαρτυρία μας και η γενναία προσπάθειά μας να βάλουμε τη φύση στη θέση της.
- Ο Goethe θεωρεί την τέχνη σαν την ένωση των απαιτούμενων περιστάσεων για να μπορέσει ο σκοπός της φύσης να πραγματοποιηθεί.

Το ανεξήγητο της σύγχρονης τέχνης αναφέρεται και από τον Θανάση Χονδρό και την Αλεξάνδρα Κατσιάνη, στις δύο διαλέξεις τους για την σύγχρονη τέχνη:

«Όταν είμαστε αντιμέτωποι με μια χημική ένωση, εμείς που δεν είμαστε χημικοί, ζητάμε να μάθουμε πού εφαρμόζεται. Αν μιλήσουν σε κάποιον για την ανάσταση του Χριστού, η απάντησή του θα είναι ότι πιστεύει ή δεν πιστεύει. Μόνο απέναντι στην τέχνη πολύς κόσμος δηλώνει ότι δεν καταλαβαίνει. Οι αντιλήψεις για το δίκαιο, το ωραίο, το ηθικό και άλλες παρόμοιες αξίες, καθώς και τα αντίθετά τους, τα ήθη και τα έθιμα, η θρησκεία, οι επιστήμες, η τέχνη, όλα αυτά ανήκουν στην ιδεολογία».⁸

Πολλές θεωρίες και διατυπώσεις έχουν υπάρξει ανά τους αιώνες. Παρ'όλα αυτά, στη σύγχρονη εποχή, ο μεγαλύτερος μας προβληματισμός, δεν είναι ο ορισμός της τέχνης, αλλά ο διαχωρισμός των έργων τέχνης, από τα μη αξιόλογα δημιουργήματα που πολλές φορές θεωρούνται τέχνη, αιφνιδιάζοντας ειδικούς και κοινό. Η σύγχρονη τέχνη παρουσιάζει μεγάλες αλλαγές και πολλές διαφορές από καλλιτέχνη σε καλλιτέχνη και από εποχή σε εποχή. Από το τέλος του Β' Παγκοσμίου και έπειτα η σύγχρονη τέχνη έχει λάβει πολλαπλές μορφές με διαφορετικούς εκπροσώπους κάθε

⁸Διαλέξεις του Θανάση Χονδρού και της Αλεξάνδρας Κατσιάνης πάνω στην σύγχρονη τέχνη <http://www.academia.edu/3365893/>
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 29.7.2013 (σελίδα 1).

φορά . Από την ποπ αρτ ως την άρτε πόβερα μέχρι και την οπτική εξαπάτηση ⁹ η σύγχρονη τέχνη, προκαλεί πολύ συχνά και ειδήμονες και απλούς θεατές, να απορούν για το αν αυτό που αντικρίζουν μπροστά τους, είναι έργο τέχνης. Και αν ναι, ποιός το έκρινε ως έργο τέχνης, με τι κριτήρια και με ποιά εξουσία; Μέσα από την πολυπλοκότητα των σύγχρονων κατασκευών έχουν προκύψει πολλοί προβληματισμοί, και πολλές απορίες. Με μια από τις βασικές αυτές απορίες να αποτελεί το ερώτημα: γιατί πρέπει ο θεατής, ο κάθε θεατής, ανεξάρτητα από ηλικιακούς, μορφωτικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς παράγοντες, να δεχτεί αναμφίβολα τη γνώμη οποιουδήποτε ειδικού και οποιουδήποτε επιμελητή έκθεσης, ότι αυτό που βλέπει μπροστά του, είναι τέχνη ¹⁰. Άλλωστε όπως έχει διατυπώσει και ο Pierre Bourdieu στο βιβλίο του, Η Διάκριση, « Η αισθητική κρίση είναι ουσιαδώς μία κοινωνική ικανότητα τόσο ως προς την γένεση της, όσο και ως προς τον τρόπο λειτουργίας της» ¹¹. Γιατί λοιπόν ο θεατής να στερείται αυτής της ικανότητας. Γιατί ο θεατής να καταλήγει να δέχεται ως αδιάψευστη τη γνώμη του οποιουδήποτε ανεξάρτητα με τη θέση του και την ειδικότητα του;

Τον προβληματισμό αυτό θέτει και ο Πάνος Τζώνος : «Το απροσδιόριστο του τι σημαίνει τέχνη, έχει οδηγήσει πολλές φορές το κοινό να εμπιστεύεται τυφλά τους ειδικούς και την τοποθέτηση έργων σε μουσεία χωρίς ουσιαστική συγκίνηση και κατανόηση αυτών που βλέπουν»¹² Το κοινό λοιπόν οδηγείται στην παραδοχή μιας «αλήθειας» που δεν το συγκινεί ούτε το αγγίζει, απλά και μόνο γιατί μέσα από την σύγχυση που υπάρχει, δεν έχει άλλη επιλογή, από το εναποθέσει τις κριτικές του ικανότητες, σε οποιονδήποτε είναι υπεύθυνος για την εκάστοτε έκθεση. Ο ίδιος προβληματισμός τίθεται και από τους Θανάση Χονδρό και Αλεξάνδρα Κατσιγιάννη, «πολλοί καλλιτέχνες σήμερα επαινούνται για βαρετά και επιφανειακά έργα, η λέξη τέχνη χρησιμοποιείται παντού χωρίς διάκριση, δηλαδή το πλαίσιο της έχει πια απολύτως ξεχειλώσει. Αν κάτι είναι ακατανόητο, πιθανόν να είναι και τέχνη, οπότε μπορούμε να το προσπεράσουμε ήσυχοι έχοντάς το ταξινομήσει και κατηγοριοποιήσει. Ό,τι προβάλλεται ως τέχνη, είναι εκ των προτέρων αποδεκτό» ¹³.

⁹ Η σύγχρονη τέχνη στη σύγχρονη εποχή : http://peopleandideas.gr/2010/08/30/modern_art/
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 20.4.2012.

¹⁰ Μαρία Οικονόμου, «Μουσείο, Αποθήκη ή ζωντανός οργανισμός;» Εκδόσεις κριτική, Νοέμβριος 2003, κεφάλαιο 3 σελίδα: 61.

¹¹ Pierre Bourdieu «Η Διάκριση, Κοινωνική κριτική της καλαισθητικής κρίσης» Εκδόσεις Πατάκη, 2002, σελίδα: 14.

¹² Πάνος Τζώνος, « Σημειώσεις Φιλότεχνες για τη σύγχρονη τέχνη, για όσους η σύγχρονη τέχνη είναι συχνά ανιαρή» Εκδόσεις Παπασωτηρίου, 2007 σελ. 22

¹³ Διαλέξεις του Θανάση Χονδρού και της Αλεξάνδρας Κατσιγιάννης πάνω στην σύγχρονη τέχνη <http://www.academia.edu/3365893/>
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 29.7.2013 (σελίδα 2).

Έπειτα πολλαπλοί είναι οι εκθεσιακοί προβληματισμοί που αντιμετωπίζουν οι εκθέσεις σύγχρονης τέχνης. Πολλά εκθέματα είναι δυσνόητα ως και ακατανόητα από κοινό και ειδήμονες. Τις περισσότερες φορές παρατηρείται έλλειψη πληροφοριών γύρω από το χωροχρονικό πλαίσιο δημιουργίας ενός έργου, γεγονός το οποίο σε συνδυασμό με τη συνεχόμενη και ανεξέλεγκτη ομαδοποίηση πολλαπλών εκθεμάτων, αποκλείει την πρόσληψη και την κατανόηση ενός έργου. Θέμα επίσης αποτελεί, η υπερβολική απλοποίηση των λεζαντών των έργων, ή και σε πολλές περιπτώσεις, η παντελής έλλειψη τους, η οποία δημιουργεί μια μεγάλη «σύγχυση» και ίσως και ως ένα σημείο αυθαίρετη παρερμηνευση του έργου. Ένα ακόμα πρόβλημα, είναι η καθαρά ελιτίστικη «συμπεριφορά» των δημιουργών των έργων. Επικρατεί γενικά η άποψη, ότι πολλοί δημιουργοί, επιθυμούν τα έργα τους να μπορούν να αποκωδικοποιηθούν από μια συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα, από μια «ελίτ» μορφωμένων ανθρώπων, αποκλείοντας έτσι το ενδεχόμενο η τέχνη τους να μορφώσει ένα ευρύ πεδίο ανθρώπων. Πολλοί εκθεσιακοί χώροι λοιπόν, συνεχίζουν και για την ακρίβεια διαιωνίζουν αυτή την αντιμετώπιση, μέσα από στείρες και αποστειρωμένες εκθέσεις, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις είναι και οικονομικά δυσπρόσιτες από το ευρύ κοινό. Σπάνια επίσης συναντώνται εκπαιδευτικά προγράμματα, αποθαρρύνοντας έτσι και την συμμετοχή μιας ολόκληρης ηλικιακής ομάδας. Επιπλέον, παρατηρούνται και περαιτέρω προβλήματα σε πρακτικό επίπεδο, όπως για παράδειγμα ότι πληροφορίες και ενημερωτικό υλικό σπανίως διανέμονται δωρεάν, παρά μόνο με τη μορφή ακριβών καταλόγων των έργων.

Πολλές εκθέσεις σύγχρονης τέχνης έχουν οργανωθεί από διάφορων τύπων οργανισμούς. Οι διαφορές που παρατηρούνται στον τρόπο παρουσίασης και έκθεσης τους είναι μεγάλες, ανάλογα με το εάν το μουσείο είναι ιδιωτικό ή δημόσιο, μεγάλο ή μικρό, γνωστό ή όχι.

B. Σύγχρονη τέχνη και οι Φορείς Παρουσίασής της:

Πολλαπλές διαφορές παρατηρούνται στον τρόπο έκθεσης, οργάνωσης αλλά και νοηματοδότησης των σύγχρονων εκθέσεων (και όχι μόνο των σύγχρονων εκθέσεων), ανάλογα με το αν η πραγματοποίησή τους γίνεται από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα¹⁴. Για παράδειγμα στα μουσεία, συνήθως οι εκθέσεις σύγχρονης τέχνης είναι στην πλειοψηφία τους περιοδικές, ενώ αντιθέτως οι γκαλερί, χαρακτηρίζονται συνήθως ως γκαλερί σύγχρονης τέχνης, μάλιστα σε πολλές περιπτώσεις, εκθέτουν τα έργα τους προς πώληση. Ο χώρος που διαθέτουν οι γκαλερί, είναι συνήθως πολύ πιο ευρύχωρος σε σχέση με τα μουσεία, καθώς στις γκαλερί αποτελούν πολλές φορές την πρωταρχική τους έκθεση. Έπειτα, μεγάλη διαφορά παρατηρείται στον οικονομικό παράγοντα. Πέρα από το γεγονός ότι οι ιδιωτικές γκαλερί και μουσεία έχουν πολύ μεγαλύτερη διαθεσιμότητα πόρων απ'ότι τα δημόσια μουσεία, χασματικές διαφορές παρατηρούνται και στις τιμές εισιτηρίου, στις κατεχοχόν σύγχρονες έκθεσης. Κατά κανόνα η πρόσβαση σε αμιγώς σύγχρονης τέχνης μουσεία και γκαλερί, είναι πολυδάπανη σε σχέση π.χ. με ένα αρχαιολογικό μουσείο. Έπειτα μεγάλες διαφορές παρατηρούνται στα target groups μουσείων και γκαλερί. Τα

¹⁴Από το βιβλίο της Λάιλα Ορφανίδη, Εισαγωγή στη Μουσειολογία, Ρόδος 2003, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, σελίδα 58-59.

μουσεία για παράδειγμα συγκεντρώνουν ένα πολυποίκιλο κοινό ενώ οι γκαλερί κατά κύριο λόγο έχουν σταθερό κοινό, ακόμα και από άποψη εκπαιδευτικού επιπέδου, οικονομικού, κοινωνικού κλπ. Μια ακόμα σημαντική διαφορά είναι τα μέσα και οι τρόποι προβολής της έκθεσης. Οι γκαλερί, ως ιδιωτικοί φορείς, έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα διαφήμισης των εκθέσεων τους, ενώ τα μουσεία, ειδικά στις μέρες μας, εξαιτίας της υποχρηματοδότησης που υφίστανται διαφημίζουν τα γεγονότα και τις εκθέσεις τους όλο και λιγότερο ¹⁵.

Τέλος, μια μεγάλη και σημαντική διαφορά ανάμεσα σε μουσεία και γκαλερί είναι ο δημόσιος και ο ιδιωτικός χαρακτήρας αντίστοιχα. Αν και αυτή η διαφορά συγκαταλέγεται και στα παραπάνω, παρ'όλα αυτά αποτελεί έναν βασικό παράγοντα διαφοροποίησης. Ο τρόπος έκθεσης των έργων διαφοροποιείται σε μεγάλο βαθμό με βάση αυτό. Τα μουσεία, έχουν ως αποστολή τη μόρφωση ενός ευρύτερου κοινού, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, και πολλαπλής προέλευσης κοινωνικών ομάδων. Έτσι θα παρατηρήσουμε αρκετά μεγάλες εκθεσιακές διαφορές σε σχέση με τις γκαλερί, όπως για παράδειγμα, περισσότερες λεζάντες στα αντικείμενα, περισσότερο επιπλέον εκπαιδευτικό υλικό, και συνήθως πιο φτηνό εισιτήριο. Στον αντίποδα, η έκθεση των έργων, στα μουσεία είναι πιο σύντομη, συνήθως με πιο περιορισμένη ποικιλία και με λιγότερο διαθέσιμο χώρο για την έκθεση των έργων. Για τις γκαλερί εν αντιθέσει, το κοινό είναι πιο σταθερό. Λόγω τιμής εισιτηρίου, αλλά και λόγω της προαναφερθείσας ελιτίστικης διάθεσης, υπάρχει συνήθως ένα συγκεκριμένο κοινωνικό, οικονομικό και μορφωτικό πλαίσιο επισκεπτών που επισκέπτονται τις γκαλερί. Έπειτα, εντοπίζονται, πιο μόνιμου χαρακτήρα εκθέσεις, πιο εύρυχωρες και άνετες, όσον αφορά στα εκθέματα καθώς και στα αρνητικά της λίστας, προστίθεται, η έλλειψη ενημερωτικών κειμένων και λεζαντών, όπως και σε πολλές περιπτώσεις, η παντελής έλλειψη επιπλέον ενημερωτικού υλικού.

Συμπερασματικά, πολλές διαφορές παρατηρούνται στον τρόπο έκθεσης, αλλά και σε όλη την εκθεσιακή φιλοσοφία μιας έκθεσης σύγχρονης τέχνης ανάλογα με τον φορέα διοργάνωσης της. Παρ'όλα αυτά, οι προβληματισμοί γύρω από τις σύγχρονες δημιουργίες και την κατανόησή τους ή ακόμα και την αποδοχή τους, παραμένουν άλυτοι, με την πολυπλοκότητα τους να ξεπερνάει κάθε προηγούμενο, με ειδικούς και κοινό να διχάζονται ανάμεσα στο τι είναι έργο τέχνης και τι όχι, και ακόμα να διχάζονται για το ακόμα πιο σημαντικό ερώτημα, ποιός είναι αρμόδιος να ορίσει τι είναι τέχνη, και ποιά είναι τα όρια αυτού που αποκαλούμε σύγχρονη τέχνη ¹⁶.

¹⁵ Μέσα από επισκέψεις των εκθέσεων τόσο για την έρευνα της πτυχιακής εργασίας, όσο και μέσα από τη γενικότερη εμπειρία της επίσκεψης εκθεσιακών χώρων ανά τα χρόνια.

¹⁶ Κεφάλαιο του οποίου οι παρατηρήσεις έχουν εξαχθεί, μέσα από την εμπειρία των επισκέψεων μουσειών σύγχρονης τέχνης και για την ολοκλήρωση της εργασίας και για προσωπικούς λόγους.

2. Σκοποί και στόχοι Έκθεσης:

Σε αυτό το σημείο θα παραθέσουμε τους στόχους και τους σκοπούς της έκθεσης αυτής, οι οποίοι αποτελούν και το λόγο δημιουργίας του εγχειρήματος αυτού. Οι σκοποί και οι στόχοι τεκμηριώνουν επίσης τη διαφορετικότητα της έκθεσης αυτής από τις υπόλοιπες εκθέσεις σύγχρονης τέχνης.

Βασικός και πρωταρχικός σκοπός της έκθεσης αυτής, ήταν η δημιουργία μιας πολυποίκιλης έκθεσης, με αγάλματα, πίνακες, δημιουργίες, project, με σκοπό να παρουσιαστεί η πολυπρόσωπη μορφή της τέχνης γενικά, αλλά ειδικότερα της σύγχρονη τέχνης, ενταγμένη πάντα στους κανόνες και προδιαγραφές που αρμόζουν σε ένα μουσείο. Σημαντικό στοιχείο της παρούσας έκθεσης είναι η άρτια οργάνωση και δομή της, με απώτερο σκοπό να επιτύχουμε τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου project, με ενιαίο νοηματικό πλαίσιο. Έτσι, ο κάθε θεατής θα μπορεί να λάβει μια γενική, ανεπιτήδευτη εικόνα της τέχνης του τελευταίου αιώνα και σήμερα. Πολλές εκθέσεις τέχνης όπως προαναφέρθηκε έχουν ως βασικό χαρακτηριστικό τους την ελιτίστικη διάθεση, με αποτέλεσμα τον κοινωνικό αποκλεισμό διαφόρων κοινωνικών ομάδων, από τα πολιτιστικά αγαθά¹⁷. Αυτή η ελιτίστικη διάθεση όμως, σε πολλές περιπτώσεις, γίνεται ένα είδος μουσειακής πρακτικής, προεκτείνοντας τις επιπτώσεις της και τις πρακτικές της, ακόμα και στους υπεύθυνους οργάνωσης των εκθέσεων. Στην παρούσα έκθεση, η ελιτίστικη διάθεση εξαλείφεται. Δημιουργούμε μια έκθεση, προσιτή σε όλους. Και με τον όρο προσιτή, περιλαμβάνουμε, και την φυσική πρόσβαση (από άτομα με κινητικά προβλήματα) και την οικονομική προσιτότητα, καθώς το εισιτήριο της έκθεσης είναι αρκετά οικονομικό, καθιστώντας την έκθεση προσιτή για μια μεγάλη ομάδα κοινού. Κυρίως όμως εννοούμε την δημιουργία μιας έκθεσης που να είναι προσιτή σε όλους ανεξάρτητα από παράγοντες, κοινωνικούς, φυλετικούς, ηλικιακούς, οικονομικούς. Η έκθεση δημιουργείται με σκοπό να γίνει κατανοητή. Πράγμα που πετυχαίνουμε με τη διοργάνωση επιπλέον δραστηριοτήτων (σεμινάρια, ομιλίες, εκπαιδευτικά προγράμματα) Έπειτα, βασικός στόχος της έκθεσης αποτελεί το να μπορέσουμε να αιτιολογήσουμε γιατί κάποιο δημιούργημα ονομάζεται έργο τέχνης. Στην εποχή μας, όπως έχει διατυπώσει ο Πάνος Τζώνος, πολλές φορές ο επισκέπτης καταλήγει να εμπιστευτεί τυφλά ειδήμονες της τέχνης και επιμελητές εκθέσεων για το τι να θεωρήσει τέχνη, αφήνοντας στην άκρη συναισθηματικούς παράγοντες που συγκινούν, ενθουσιάζουν, και εκπλήσσουν σε ένα έργο¹⁸. Σκοπός μας είναι η έκθεση αυτή να διαφέρει από αυτό. Σκοπός είναι το κάθε έργο να προκαλεί κάποιου είδους συναίσθημα στον θεατή. Η ελευθερία της κριτικής ικανότητας και αντίληψης, είναι από τα βασικά στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη στην σύνθεση της έκθεσης. Καλούμε το θεατή, να νιώσει να αισθανθεί, να δει να θαυμάσει και αν θέλει να πει και «Τι είναι αυτό; Είναι τέχνη;». Τον καλούμε να εκφραστεί χωρίς όρους και όρια, όπου και αν αυτό οδηγήσει. Η έκθεση θα θεωρηθεί

¹⁷ Το Ελκυστικό Μουσείο, Graham Black, 2009, Πολιτιστικό ίδρυμα ομίλου Πειραιώς, σελίδα: 76-77.

¹⁸ Πάνος Τζώνος, « Σημειώσεις Φιλότεχνες για τη σύγχρονη τέχνη, για όσους η σύγχρονη τέχνη είναι συχνά ανιαρή» Εκδόσεις Παπασωτηρίου, 2007 σελ. 70

επιτυχημένη, αν καταφέρει να προωθήσει και να προκαλέσει την κριτική σκέψη των επισκεπτών της.

Οι επιμέρους στόχοι που επιχειρούμε να επιτύχουμε μέσω αυτής της έκθεσης είναι:

1. Προσπάθεια για κατανόηση της έμπνευσης των καλλιτεχνών και ως συνέπεια κατανόηση των λόγων δημιουργίας των έργων. Η περάτωση αυτού του στόχου γίνεται μέσα από την άρτια παρουσίαση των ζωνών τους και των έργων τους.
2. Παρουσίαση και κατανόηση του πως οι ανά εποχή κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές, και ιστορικές συνθήκες διαμορφώνουν το τι είναι τέχνη για την κάθε εποχή, και ως αποτέλεσμα και τα χαρακτηριστικά αυτής.
3. Η προβολή της μεγάλης ποικιλίας είδους έργων της σύγχρονης εποχής, στόχος που επιτυγχάνεται από την ύπαρξη πολλαπλών και διαφορετικών έργων.
4. Η δημιουργία μιας έκθεσης, που θα προσελκύσει τους θεατές και θα κρατήσει το ενδιαφέρον τους, με στόχο να τους μορφώσει πάνω στη σύγχρονη εποχή, πάνω σε αυτό που βιώνουν και το πως όλοι οι παράγοντες αυτοί, επηρεάζουν τους σύγχρονους καλλιτέχνες.

3. Διάρθρωση και περιγραφή χώρου έκθεσης:

Σε αυτό το σημείο, θα γίνει η εισαγωγή στη βασική δομή της έκθεσης που δημιουργούμε, στα βασικά στοιχεία της μουσειολογικής και μουσειογραφικής μελέτης της και στα βασικά χαρακτηριστικά των ενοτήτων:

Χωροταξικές πληροφορίες:

- Η έκθεση θα πραγματοποιηθεί στο κτήριο που βρίσκεται στο ισόγειο του Μουσείου Μπενάκη (οδού Πειραιώς) (εικ. 1) . Η αίθουσα ενδείκνυται για την προκείμενη έκθεση λόγω διάρθρωσης (η αίθουσα χωρίζεται από διάδρομο και διαχωριστικά καθώς και εμπεριέχει έναν ξεχωριστό χώρο, κάνοντας έτσι τον διαχωρισμό των ενοτήτων πιθανό και καλαίσθητο) (εικόνες 2- 10).
- Επίσης η εμφάνιση του χώρου (λευκοί τοίχοι και απλά ξύλινα πατώματα) ενδείκνυται για την παρουσίαση μιας πολυδιάστατης έκθεσης, καθώς η απλότητα της εμφάνισης, επιτρέπει την ύπαρξη πολλών διαφορετικών στυλ, χωρίς να προκαλείται σύγχυση και «υπερφόρτωση» στο μάτι του θεατή.
- Η αίθουσα είναι κατα το ήμισυ διαμπερής, με μεγάλα παράθυρα, γεγονός που δημιουργεί έναν άκρως κατάλληλο φυσικό φωτισμό, και η άλλη μισή, τελείως κλειστή, δίνοντας την δυνατότητα να εκτεθούν εντός αυτού του χώρου, φωτοευαίσθητα αντικείμενα, ή αντικείμενα τα οποία θα παρουσιαστούν καλύτερα μέσα από τεχνητό φωτισμό.
- Στην είσοδο της αίθουσας, βρίσκεται ένας μεγάλος χώρος, ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί για την παράθεση των γενικών πληροφοριών της έκθεσης, η οποία θα γίνει μέσα από κείμενα εισόδου. Η ποικιλία των καλλιτεχνών, των έργων, και της εποχής δημιουργίας των επιλεγμένων έργων, απαιτεί ένα «ευρύχωρο» κείμενο εισόδου, για την σωστή και ομαλή ένταξη του θεατή στο θέμα της έκθεσης.

4. Συντήρηση και διατήρηση καλής κατάστασης εκθεμάτων:

Βασικό στοιχείο της σωστής διαχείρισης συλλογών και αντικειμένων, αποτελεί η συντήρηση τους, επεμβατική ή προληπτική και η διατήρηση των σωστών περιβαλλοντικών συνθηκών και στους χώρους έκθεσης τους, αλλά και στους χώρους αποθήκευσης τους¹⁹. Έτσι σε αυτή την ενότητα θα παρουσιαστούν τα στοιχεία διατήρησης της κατάστασης των αντικειμένων.

Στο εργατικό δυναμικό του μουσείου συγκαταλέγεται και το τμήμα συντήρησης²⁰. Το τμήμα συντήρησης έργων Τέχνης του μουσείου Μπενάκη, λειτουργεί από το 1974 και αποτελείται από επτά, διαφορετικά κατά ειδικότητα, εργαστήρια: Εικόνας - Ελαιογραφίας και Ξυλόγλυπτου, Ιστορικών αρχείων, Κεραμικού, Μετάλλου - Γυαλιού και Οστέινου υλικού, Υφάσματος, Φωτογραφίας και Χαρτιού.

Βασικό έργο του τμήματος είναι η εξέταση με τεχνικά μέσα, η συντήρηση και αποκατάσταση των έργων των συλλογών του Μουσείου καθώς και η πρόληψη της περαιτέρω φθοράς τους με την εξασφάλιση των κατάλληλων περιβαλλοντικών συνθηκών έκθεσης και αποθήκευσής τους.

A. Συντήρηση εκθεμάτων:

Σε γενικό πλαίσιο οι δημιουργίες σύγχρονης τέχνης δεν παρουσιάζουν μεγάλες ανάγκες συντήρησης. Στην προκείμενη έκθεση ακριβώς λόγω του είδους των εκθεμάτων δεν υπάρχουν μεγάλες ανάγκες συντήρησης των αντικειμένων. Συγκεκριμένα δεν υπάρχει καμία ανάγκη επεμβατικής συντήρησης και επιπλέον στα προκείμενα εκθέματα δεν υπάρχει και ανάγκη προληπτικής συντήρησης. Η συνεργασία με το τμήμα της συντήρησης του μουσείου κρίνεται απαραίτητη μόνο για την ασφάλεια των αντικειμένων κατά την μετακίνηση και κατά την έκθεση. Παρ' όλα αυτά θα τηρηθούν οι βασικοί κανόνες διατήρησης της καλής κατάστασης των έργων, όπως οι κατάλληλες θερμοκρασίες και στο μικρόκλιμα των αντικειμένων και στην αίθουσα έκθεσης τους, τα κατάλληλα επίπεδα τεχνητού και φυσικού φωτισμού, και φυσικά η σωστή υγρασία στην αίθουσα ώστε να μην επηρεάζεται η φύση των αντικειμένων. Οι παραπάνω συνθήκες διαδραματίζουν και σημαντικό ρόλο στην

¹⁹ Από την ιστοσελίδα του Μουσείου Μπενάκη, του τμήματος συντήρησης:
<http://www.benaki.gr/index.asp?id=4030108&lang=gr>

²⁰ Πληροφορίες από κύριο Βασίλη Πασχάλη, υπεύθυνο του τμήματος συντήρησης στο Μουσείο Μπενάκη. Πληροφορίες επίσης διαθέσιμες και :
<http://www.benaki.gr/index.asp?lang=gr&id=40301>

εμπειρία της επίσκεψης γενικά, οπότε θα δοθεί η κατάλληλη φροντίδα στη ρύθμισή τους.

B. Συνθήκες κλιματισμού, εξαερισμού και φωτισμού :

Σχετικά με τα δεδομένα κλιματισμού, φωτισμού και εξαερισμού, στο Μουσείο Μπενάκη προϋπάρχουν ήδη αφυγραντήρες και θερμόμετρα για τον έλεγχο των ατμοσφαιρικών συνθηκών έκθεσης. Σε ό,τι αφορά στον φωτισμό της αίθουσας, αποτελώντας μια αίθουσα που χρησιμοποιείται κατά κόρον για εκθέσεις σύγχρονης τέχνης, ο χώρος είναι εξοπλισμένος με φωτισμό κατάλληλο για τη σωστή συντήρηση και ανάδειξη των έργων. Συγκεκριμένα οι γενικές περιβαλλοντικές συνθήκες στο Μουσείο Μπενάκη είναι:

- Σχετικά με τον κλιματισμό και θερμοκρασία των χώρων έκθεσης: οι χώροι κλιματίζονται από κεντρικό σύστημα κλιματισμού όπου εκτός από τη θερμοκρασία (T) ελέγχεται και η σχετική υγρασία (RH). Οι συνθήκες που επικρατούν είναι ίδιες σε όλους τους εκθεσιακούς χώρους και κυμαίνονται μεταξύ 18-21 C και 45-55 %RH. Στις σπάνιες περιπτώσεις που απαιτηθεί κάτι διαφορετικό χρησιμοποιούνται φορητοί υγραντήρες/αφυγραντήρες.
- Όσον αφορά στο φωτισμό, ο μεν διάχυτος είναι από λαμπτήρες φθορισμού ελεγχόμενης έντασης, ο δε τοπικός, από λαμπτήρες αλογόνου, πάντα με φίλτρα αποκοπής της υπεριώδους ακτινοβολίας ²¹.

²¹ Πληροφορίες από κύριο Βασίλη Πασχάλη, υπεύθυνο του τμήματος συντήρησης στο Μουσείο Μπενάκη. Πληροφορίες επίσης διαθέσιμες και : <http://www.benaki.gr/index.asp?lang=gr&id=40301>

5. Εκθεσιακές ενότητες:

Βασικές πληροφορίες:

Η έκθεση ονομάζεται, «Τι είναι τέχνη; Έκθεση σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας». Ο συγκεκριμένος τίτλος, εμπεριέχει όλα τα βασικά στοιχεία της έκθεσης, , καθώς επίσης τραβάει την προσοχή του θεατή με μία απότομη και ίσως και περίεργη ερώτηση.

Οι ενότητες θα είναι εσωτερικά οργανωμένες χρονολογικά, ανάλογα με το χρόνο δημιουργίας του κάθε έργου. Η παράθεση των ενοτήτων παρ'όλα αυτά δεν θα γίνει με χρονολογική σειρά, αλλά με νοηματικά και αισθητικά κριτήρια. Η φύση των έργων επιβάλλει θεματική οργάνωση της έκθεσης. Η δημιουργία θεματικών ενοτήτων θα ωθήσει τον θεατή στην καλύτερη κατανόηση των έργων και της εποχής τους. Η ποικιλία των έργων, από αγάλματα έως πίνακες και κατασκευές με ηχητικά εφέ, καθιστά την θεματική οργάνωση της έκθεσης τον πιο σωστό τρόπο παρουσίασης. Κατά αυτό το τρόπο, καταφέρνουμε να παρουσιάσουμε μια μεγάλη ποικιλία έργων, αλλά πάλι να επιτύχουμε ένα ξεκάθαρο μήνυμα που μπορεί ο κάθε επισκέπτης, ειδήμονας ή όχι να προσλάβει να αποκωδικοποιήσει και να καταλάβει. Επίσης γίνεται εφικτό για τον επισκέπτη να μπορέσει να συγκρίνει και να εξάγει τα συμπεράσματα του για το κάθε είδος τέχνης της σύγχρονης εποχής. Η εσωτερική χρονολογική οργάνωση γίνεται για μπορέσουμε να καταστήσουμε εμφανή την πορεία εξέλιξης του κάθε καλλιτέχνη ή του εκάστοτε είδους τέχνης.

Τα έργα είναι αντιπροσωπευτικά όλου του φάσματος της σύγχρονης τέχνης. Η επιλογή έγινε ακριβώς για αυτό το λόγο, για να μπορέσουμε να παρουσιάσουμε κάθε πτυχή της σύγχρονης δημιουργίας, και να προτείνουμε έναν τρόπο έκθεσης ο οποίος είναι ξεκάθαρος και μπορεί να γίνει αντιληπτός. Σε κάθε ενότητα εμπεριέχονται κατα προσέγγιση δέκα αντιπροσωπευτικά έργα, αναμέσα τους, project, πίνακες, γλυπτά, κατασκευές κατά κύριο λόγο Ελλήνων καλλιτεχνών.

Η κάθε ενότητα θα αντιπροσωπεύεται από το δικό της ξεχωριστό κείμενο ενότητας, και έπειτα από λεζάντες, οι οποίες θα έχουν διαφορετικό χαρακτήρα και ποσότητα πληροφοριών, ανάλογα με τις ερμηνευτικές ανάγκες των εκθεμάτων. Οι λεζάντες πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο σύντομες, (εξαιτίας της ποσότητας των έργων).

Τα εισαγωγικά κείμενα θα εμπεριέχουν:

- Βασικές πληροφορίες για την ζωή του καλλιτέχνη ή/ και για το κλίμα της εποχής δημιουργίας (ανάλογα με το περιεχόμενο της κάθε ενότητας)
- Ημερομηνίες και χρονολογίες

- Ανάλυση του σκεπτικού της δημιουργίας του έργου, όπου παρουσιάζεται ανάγκη (π.χ. Project EMΣΤ) ²²

Τα κείμενα ενοτήτων, θα συνοδεύονται από εποπτικό υλικό που σε κάθε ενότητα θα διαφέρουν ανάλογα με τις εκθεσιακές ανάγκες της κάθε ενότητας. Οι διαστάσεις των κειμένων και των γραφιστικών στοιχείων, δεν πρέπει να ξεπερνάει τα 2 μέτρα σε ύψος και τα 1,5 μέτρα σε πλάτος ²³. Με αυτούς τους περιορισμούς στο μέγεθος του εποπτικού υλικού, προσπαθούμε να επιτύχουμε την ισορροπία αναμέσα σε ένα κείμενο που προσέχεις και διαβάζεις αλλά δεν τραβάει την προσοχή από την έκθεση αυτή καθαυτή και από τα εκθέματα που ακολουθούν. Εποπτικό υλικό, δεν θα χρησιμοποιηθεί στις 2 τελευταίες ενότητες.

Ενότητες:

Η βασική διάρθρωση των ενοτήτων είναι ως εξής:

1. Πίνακες. (Συλλογή έργων του Βάλια Σεμερτζίδη)
2. Είμαστε όλοι Έλληνες, Siamo tutti Greci (πίνακες Ιταλών καλλιτεχνών, δημιουργημένοι ή για να περιληφθούν στο ομώνυμο project ή από έργα που οι καλλιτέχνες είχαν δημιουργήσει παλιότερα) .
3. Γλυπτά (συλλογή γλυπτών από διάφορους καλλιτέχνες, των αρχών του 20^{ου} αιώνα).
4. Πίνακες Χρίστου Καρά (πίνακες δημιουργημένοι ανά τα χρόνια από τον καλλιτέχνη, από τα μέσα έως τα τέλη του 20^{ου} αιώνα)
5. Project από μουσείο EMΣΤ (χρήση του ως συνδυετικό κρίκο ανάμεσα στην προηγούμενη και επόμενη ενότητα)
6. Γιώργος Ξένος, χίλιες εικόνες (σχέδια του καλλιτέχνη, σε μορφή κολάζ, δημιουργημένα σε χαρτί με μελάνι, τα οποία συνοδεύονται από μουσική και ένα πίνακα του καλλιτέχνη).

²² Κείμενα ενοτήτων έκθεσης:
<http://museology.ct.aegean.gr/articles/2007112175832.pdf>
 Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 10.7.2013.

²³ Πληροφορίες προερχόμενες απο την υπεύθυνη οργάνωσης εκθέσεων του Musée de la Grande Guerre, Johanne Berlemont.

6. ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΕΚΘΕΣΗΣ:

Στην προκειμένη έκθεση θα χρησιμοποιηθεί εποπτικό υλικό, όπως αφίσες στην αρχή κάθε ενότητας, καθώς και στο εισαγωγικό κείμενο. Στόχος των στοιχείων αυτών, είναι η ενημέρωση του θεατή για την κάθε ενότητα και για τα στοιχεία που την αποτελούν, με τρόπο που επιτρέπει τον εγκλιματισμό του στην έκθεση και συμπληρώνει τα μηνύματα που προσπαθεί αυτή να επικοινωνήσει. Στόχος επίσης αυτών των στοιχείων είναι η δημιουργία ενός ζεστού κλίματος και μιας κατάλληλης ατμόσφαιρας. Το εποπτικό υλικό, μέσα από εικόνες και κείμενα σχετικά με την έκθεση θα συμπληρώνει την γνώση και την πληροφόρηση των θεατών. Για παράδειγμα πολλές φορές οι εικόνες θα είναι φωτογραφίες των καλλιτεχνών, ή περαιτέρω έργα της κάθε ενότητας και του κάθε καλλιτέχνη που δεν είχαμε την ευκαιρία και την ευχέρεια να χρησιμοποιήσουμε. Έτσι καταφέρνουμε να συμπεριλάβουμε και άλλα έργα πέρα από τα επιλεγμένα, και να δώσουμε μια πιο σφαιρική εικόνα για την έκθεση. Θα αποφύγουμε την υπερβολική χρήση τους για λόγους απλότητας της έκθεσης, και έτσι ώστε να μην αποσπάται η προσοχή του θεατή από την έκθεση αυτή καθαυτή.

Θα χρησιμοποιηθούν 4 κείμενα με εποπτικό υλικό για τις ενότητες της έκθεσης, (7 στο σύνολο) και 6 κείμενα ενότητων, τα οποία δεν θα ξεπερνάνε τα 1,5 μέτρα σε πλάτος και τα 2 μέτρα σε ύψος, καθώς και το κείμενο εισόδου της έκθεσης²⁴.

Τα στοιχεία αυτά θα παρουσιαστούν αναλυτικά παρακάτω, και θα αναφερθεί, το περιεχόμενο του καθενός και η περιγραφή του κειμένου, οι εικόνες που θα χρησιμοποιηθούν, και ακόμα θα γίνει εικονική τοποθέτηση τους στο χώρο με στόχο να δοθεί μια ολοκληρωμένη εικόνα για τη χρήση τους στην έκθεση των αντικειμένων.

1. Κείμενο εισόδου, χορηγών, ευχαριστιών, πληροφοριών έκθεσης:

Σε αυτό το σημείο της έκθεσης, τοποθετείται ένα κείμενο το οποίο αναφέρει, το όνομα της έκθεσης, τους χορηγούς, τις ευχαριστίες για τους οργανισμούς και τα άτομα που μας βοήθησαν, και τη διάρκεια της έκθεσης. Το πρώτο αυτό κείμενο, ουσιαστικά μας ενημερώνει για τις τυπικές, διαδικαστικές πληροφορίες.

2. Το δεύτερο κείμενο της έκθεσης είναι το εισαγωγικό κείμενο²⁵ και, θα καταλαμβάνει όλο τον εισαγωγικό χώρο της έκθεσης. Σε αυτό το κείμενο αναφέρεται ο λόγος δημιουργίας της έκθεσης, οι ενότητες της έκθεσης (εικ. 2), οι καλλιτέχνες των οποίων τα έργα θα εκθέσουμε και μερικές βασικές πληροφορίες, τόσο για τους καλλιτέχνες όσο και για την εποχή. Το κείμενο αυτό, θα πλαισιωθεί από εποπτικό

²⁴ Με βάση τις γνώσεις που αποκόμισα από το μουσείο πρακτικής μου και την υπεύθυνη της πρακτικής μου Johanne Berlemont.

²⁵ Με βάση την Έκθεση Κουλεντιανού, στο Μουσείο Μπενάκη, Κώστας Κουλεντιανός «ο τελευταίος ακροβάτης του Μοντερνισμού» 27 Σεπτεμβρίου – 5 Ιανουαρίου 2013.

<http://www.culturenow.gr/16973/kwstas-koulentianos-o-teleutaios-akrobatis-tou-monternismou-sto-mouseio-mpenaki>

Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 02.08.2013.

υλικό. Θα χρησιμοποιηθούν εικόνες από τα πιο κομβικά εκθέματα της κάθε αίθουσας. Οι εικόνες που θα χρησιμοποιηθούν μαζί με το κείμενο αυτό και δίπλα από αυτό, είναι οι εικόνες του εξωφύλλου της εργασίας. Θα εκτίθενται διασκορπισμένες δίπλα από το κείμενο. Στο μέρος δίπλα από το κολάζ εικόνων θα υπάρχουν γραμμένα τα ονόματα των καλλιτεχνών, και η χρονολογική τοποθέτηση της σύγχρονης τέχνης.

3. Κείμενα ενοτήτων: Για την κάθε θεματική ενότητα θα χρησιμοποιηθούν κείμενα στην αρχή της έκθεσης των έργων, με σκοπό την ενημέρωση των θεατών για αυτό που πρόκειται να επισκεφθούν. Σε γενικό πλαίσιο, θα αναφέρουμε, τους καλλιτέχνες της ενότητας, το πλαίσιο δημιουργίας των εκθεμάτων, και τις επιρροές του καλλιτέχνη. Τα κείμενα αυτά θα έχουν παρ'όλα αυτά αρκετές διαφορές, λόγω της διαφορετικότητας της κάθε ενότητας, και λόγω των αντικειμένων, πίνακες, γλυπτά, οπτικοακουσικά project αλλά και λόγω των καλλιτεχνών των εκθεμάτων που ανάλογα με την θεματική ενότητα μπορεί να είναι πολλοί ή ένας. Στα κείμενα ενοτήτων θα προτιμηθεί η χρήση εικόνων που δεν εκτίθενται στην έκθεση, ώστε να εμπλουτίσουμε την ποικιλία των έργων και να επιτύχουμε μία ολοκληρωμένη παρουσίαση. Θα χρησιμοποιούμε κατά κανόνα 3 έως 4 εικόνες για κάθε ενότητα, μαζί με τις λεζάντες τους, και οι δύο τελευταίες ενότητες δεν θα περιλαμβάνουν εποπτικό υλικό.

4. Εποπτικό υλικό της τέταρτης θεματικής ενότητας: Στο σημείο του διαδρόμου της αίθουσας θα τοποθετηθεί από την μία πλευρά μια αφίσα που θα καλύπτει όλη την πλευρά του τοίχου. Καλύπτοντας όλη την πλευρά του διαδρόμου, θα παρουσιάζει τα έργα που έχουν παρουσιαστεί μέχρι τώρα (εικ.7) . Το στοιχείο αυτό θα χρησιμοποιηθεί για την δημιουργία συνοχής μεταξύ των εκθεσιακών ενοτήτων , αλλά και για να μην δημιουργηθούν κενά στην έκθεση των έργων. Θα παρουσιάσουμε συνολικά γύρω στις 10 εικόνες έργων. Τα έργα που θα χρησιμοποιήσουμε είναι:

- Νικόλαος Γύζης, Νύμφη και έρως, 1897 (εικ.16)
- Δανιήλ Παναγόπουλος, Construction, 1957 (εικ. 17)
- Γιάννης Σπυρόπουλος, Ό,τι απέμεινε, 1973 (εικ.18)
- Jara Marzulli, Μεταξύ χειλέων και οδοντών, 2012 (εικ.25)
- Giampiero Milella, Μια φάτσα, μια Ράτσα, 2012 (εικ. 26)
- Gianni Pedulà , Πρόσωπα, 2012 (εικ. 27)
- Βάλλυ Νομίδου, Bienvenue, 2002 (εικ. 36)
- Κυριάκος Καμπαδάκης, Κορμός III, 1976 (εικ. 37)
- Η κατασκευή του Γιάννη Κουνέλλη (εικ.38)
- Δύο πρόσωπα με ρεπούμπλικες, 2005 (εικ.46)
- Κεφάλι κόρης με κόκκινα μαλλιά, 2010 (εικ.47)

5. Το τελευταίο σημείο στο οποίο θα χρησιμοποιηθεί εποπτικό υλικό είναι ο δεύτερος τοίχος του διαδρόμου της αίθουσας (εικ.7) . Σε αυτό το σημείο, θα παραθέσουμε κείμενα και φωτογραφίες επιλεγμένα από τους εν ζωή καλλιτέχνες. Για να συμπεριλάβουμε όσο το δυνατόν περισσότερα προσωπικά στοιχεία των καλλιτεχνών, ακόμα και αν δεν είναι εν ζωή, μπορούμε να επιλέξουμε να αναφέρουμε

φράσεις που έχουν πει, ή ιστορίες που έχουν διηγηθεί, ή δημοσιεύσεις που έχουν κάνει, και γενικά οποιοδήποτε προσωπικό στοιχείο τους μπορεί να κάνει τον θεατή να νιώσει κοντά στον καλλιτέχνη και κατ'επέκταση κοντά στη σύγχρονη τέχνη. Θα χρησιμοποιήσουμε 3 ή 4 φωτογραφίες καλλιτεχνών, κυρίως αυτών που έχουν πάνω από έργο στην έκθεση, και 2 έως 3 φράσεις ή μικρά κείμενα του καθενός. Κάτω από κάθε φωτογραφία θα αναγράφεται το όνομα του εικονιζόμενου και στο φόντο των εικόνων θα υπάρχουν γραμμένες με μεγάλα γράμματα, δηλώσεις που έχει κάνει ο εκάστοτε καλλιτέχνης, πάλι με το όνομα του στο τέλος.

Οι φωτογραφίες που θα χρησιμοποιηθούν θα είναι του Χρίστου Καρά, του Γιάννη Κουνέλλη, της Βάλλυσ Νομίδου ²⁶ (εικ. 62-64).

Θα χρησιμοποιηθούν επίσης οι εξής φράσεις του Γιάννη Κουνέλλη, με μεγάλα γράμματα πλαισιώνοντας τις φωτογραφίες:

«Η Ελλάδα είναι μεγάλη έλξη. Ίσως και μια πληγή, με κατάληξη όμως θετική. Στην Ελλάδα, όταν ήμουν μικρός, είδα και τρομακτικά πράγματα που δεν εμπνέουν έναν νέο. Τον πόλεμο, τον Εμφύλιο... Η Ελλάδα μου έδωσε τον φόβο. Εγώ, όμως, τον εκμεταλλεύομαι τον φόβο. Την αξία του. Ο φόβος είναι σαν τον πηλό. Και πρέπει να τον πλάσεις. Είναι η αρχή κάθε παραγωγικής ιδέας».

«Στη δουλειά μου δεν υπάρχει σαφής διαχωρισμός ανάμεσα στο έργο και στον χώρο. Η τέχνη συνυπάρχει με τη ζωή, όπως το μοντέρνο συνυπάρχει με το αρχαίο»²⁷

²⁶ Φωτογραφίες Καλλιτεχνών:

1. Βάλλυ νομίδου:

http://www.google.fr/imgres?um=1&sa=N&biw=1344&bih=764&hl=el&tbnid=qLwi_7u0ZP9UCM:&imgrefurl=http://www.avgi.gr/ArticleActions/show.action%3FarticleID%3D539172&docid=drXpAQnUX-nliM&imgurl=http://archive.avgi.gr/images/photoarchive/2010/4/27/22%252520NOMIDOY_high.jpg%253Fw%253D458&w=458&h=286&ei=i8oUUtOkFfOZ0AWdqYGgBg&zoom=1&iact=rc&dur=147&page=2&tbnh=164&tbnw=257&start=30&ndsp=37&ved=1t:429,r:44,s:0,i:220&tx=211&ty=112

2. Χρίστος Καράς:

http://www.google.fr/imgres?hl=el&biw=1344&bih=764&tbnid=5Elnh4jQCH4CYM:&imgrefurl=http://www.ethnos.gr/enttheta.asp%3Fcatid%3D23310%26subid%3D2%26pubid%3D63637191&docid=4O-V6jixWaQVUM&imgurl=http://content-mcdn.ethnos.gr/filesystem/images/20120401/engine/assets_LARGE_t_175762_54046917_type12128.jpg&w=480&h=300&ei=58oUUonJECPP0AWL-IDwDg&zoom=1&iact=hc&vpx=804&vpy=380&dur=494&hovh=177&hovw=284&tx=144&ty=120&page=1&tbnh=139&tbnw=241&start=0&ndsp=27&ved=1t:429,r:12,s:0,i:118

3. Γιάννης Κουνέλλης:

http://www.google.fr/imgres?hl=el&biw=1344&bih=764&tbnid=Szw_npdR-vMYAM:&imgrefurl=http://www.tovima.gr/social/events/article/%3Faid%3D344713&docid=plhCKXfhdmk9M&imgurl=http://www.tovima.gr/oldPhotos/Photo/kounelis22.jpg&w=356&h=354&ei=B8sUUqbPCYTU0QWMMw4DoDw&zoom=1&iact=rc&dur=95&page=1&tbnh=136&tbnw=161&start=0&ndsp=27&ved=1t:429,r:7,s:0,i:104&tx=77&ty=66

²⁷ Δηλώσεις του καλλιτέχνη σε συνέντευξη του τον Ιούλιο του 2010

<http://entertainment.in.gr/html/ent/901/ent.94901.asp>

Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 02.08.2013.

7. Εκθεσιακή δομή:

Με την είσοδο των θεατών στην έκθεση θα υπάρχει μια επιτοίχια αφίσα με τους χορηγούς της έκθεσης, τον τίτλο της έκθεσης, τις ευχαριστίες και την διάρκεια της ²⁸. Έπειτα, ο επισκέπτης θα βλέπει στον προθάλαμο της έκθεσης, μία μεγάλη τοιχογραφία, με φωτογραφίες των εκθεμάτων τύπου «κολάζ». Επίσης διάσπαρτα μέσα στην τοιχογραφία θα είναι τα ονόματα των καλλιτεχνών και τα ονόματα των έργων. Κάτω από την ονομασία θα αναγράφεται το χρονικό πλαίσιο των αντικειμένων που εκτίθενται (19^{ος} – 20^{ος} αι.) Μετά από αυτό το «κολάζ έργων», θα υπάρχει ένα περιεκτικό κείμενο εισόδου (300 - 400 λέξεις περίπου) , το οποίο θα αντανακλά το πνεύμα και τον χαρακτήρα της έκθεσης, καθώς και τους λόγους για την πολυποικιλότητα της αλλά και της γενικής δημιουργίας της. Μετά από αυτή την εισαγωγή, θα ακολουθεί το πρώτο κομμάτι της έκθεσης, το οποίο είναι η συλλογή από πίνακες. Κάθε ενότητα θα συνοδεύεται από ένα κείμενο λικού θα είναι είτε μια αντιπροσωπευτική εικόνα της ενότητας που ακολουθεί, μαζί με εποπτικό υλικό (εικόνα και κείμενο). Η εικόνα αυτού του εποπτικού υλικού, θα είναι είτε εικόνα του καλλιτέχνη ή των καλλιτεχνών των οποίων τα έργα περιλαμβάνονται σε κάθε ενότητα, είτε μια εικόνα που να αντανακλά την εποχή ή το κλίμα των έργων που θα παρουσιαστούν.

Κείμενο εισόδου ²⁹

Τι είναι Τέχνη:

Έκθεση σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας

Σεπτέμβριος 2014- Νοέμβριος 2014

Χορηγοί έκθεσης: Το ιδιωτικό κανάλι Mega , η εταιρεία αλκοολούχων ποτών Bombay sapphire, η εταιρεία κινητής τηλεφωνίας Cosmote, και η σοκολατοβιομηχανία ION

Ευχαριστίες: Θερμές ευχαριστίες απευθύνονται προς το Μουσείο Μπενάκη και όλο το προσωπικό, για την διοργάνωση και φιλοξένηση της έκθεσης, όπως επίσης στους καλλιτέχνες της έκθεσης, και σε όσους συμμετείχαν και συνέβαλλαν στην περάτωση του έργου.

²⁸ Σύμφωνα με την παρουσίαση της έκθεσης Κώστας Κουλεντιανός « Ο τελευταίος ακροβάτης του Μοντερνισμού» Μουσείο Μπενάκη, 28/09/2012 - 13/01/2013.
<http://www.benaki.gr/index.asp?lang=gr&id=202020001&sid=1208>.

²⁹ Με βάση το κείμενο της έκθεσης, Κώστας Κουλεντιανός « Ο τελευταίος ακροβάτης του Μοντερνισμού» Μουσείο Μπενάκη, 28/09/2012 - 13/01/2013.

Εισαγωγικό κείμενο: Τί είναι τέχνη

Τι είναι τέχνη; Ερώτημα που ανά τους αιώνες πολλοί ειδήμονες του πολιτισμού και της τέχνης έχουν προσπαθήσει να απαντήσουν, πολλές θεωρίες έχουν διατυπωθεί, και πολλές προσπάθειες έχουν γίνει για την τοποθέτηση των ορίων ανάμεσα στα έργα τέχνης και στα «μη έργα τέχνης». Ειδικά η σύγχρονη τέχνη, αντιμετωπίζει πολλαπλά προβλήματα αξιολόγησης και οριοθέτησής της. Ως δημιουργίες σύγχρονης τέχνης, ορίζονται όλες οι δημιουργίες που χρονολογούνται από τα τέλη του 19ου αιώνα έως και σήμερα και περιλαμβάνουν ποικίλες κατηγορίες ειδών τέχνης. Στη σύγχρονη εποχή, ο όρος τέχνη και η καλλιτεχνική δημιουργία έχουν αμφισβητηθεί πολλές φορές από πολλαπλούς παράγοντες, χωρίς πλέον να μπορεί να δοθεί ξεκάθαρα το νόημα της καλλιτεχνικής δημιουργίας³⁰. Η δημιουργία της έκθεσης «τι είναι τέχνη, Έκθεση σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας», ξεκίνησε από μία ιδέα των υπευθύνων της, για την πραγματοποίηση μίας πολύπλευρης έκθεσης σύγχρονης τέχνης. Πολλοί καλλιτέχνες συμμετέχουν στην προκείμενη έκθεση, όπως, ο Χρίστος Καράς, Γιώργος Ξένος, Βάλλυ Νομίδου, Γαβριέλλα Σιμώση, Βάλιας Σεμερτζίδης, Νικόλαος Γύζης και πολλοί άλλοι καλλιτέχνες του παγκόσμιου σκηνικού της σύγχρονης τέχνης. Πολλαπλών ειδών έργα επίσης παρουσιάζονται, όπως, πίνακες, γλυπτά, σχέδια, μουσική και video art. Η έκθεση, παρουσιάζει μέσα από θεματική οργάνωση των ενοτήτων της, την πορεία της σύγχρονης τέχνης ανά τα χρόνια, αλλά και την εξέλιξη του κάθε είδους, όπως και σε κάποιες περιπτώσεις την εξέλιξη ενός καλλιτέχνη ανά τις δεκαετίες, από τα πρώιμα χρόνια του μέχρι την ωρίμανση του. Μέσα από την παρουσίαση 50 περίπου έργων τέχνης, επιχειρούμε να δώσουμε μία ολοκληρωμένη εικόνα για την σύγχρονη τέχνη, τις μορφές της, και τις εκφράσεις της, την έμπνευση του δημιουργού της και την εξέλιξη της ανά τις δεκαετίες. Βασικός στόχος της έκθεσης, είναι μέσα από απλή και άρτια παρουσίαση να αποκωδικοποιήσει την σύγχρονη δημιουργία και να αποτελέσει το έναυσμα για την εξερεύνηση και κατανόηση της. Σας προσκαλούμε να περιηγηθείτε στην έκθεση, να παρατηρήσετε, να θέσετε ερωτήσεις και προβληματισμούς και να διαμορφώσετε την προσωπική σας άποψη για το τι ορίζουμε ως σύγχρονη τέχνη.

³⁰ Πάνος Τζώνος, « Σημειώσεις Φιλότεχνες για τη σύγχρονη τέχνη, για όσους η σύγχρονη τέχνη είναι συχνά ανιαρή» Εκδόσεις Παπασωτηρίου, 2007 σελ. 19-23

Εποπτικό υλικό κειμένου εισόδου:

Το εποπτικό υλικό αυτής της ενότητας θα αποτελείται από τις εικόνες του εξωφύλλου της εργασίας (πέρα από την εικόνα του μουσείου φυσικά). Δίπλα από αυτές τις εικόνες, στις οποίες θα αναγράφουμε τίτλο έργου και καλλιτέχνη, θα παραθέσουμε τη συνέχεια του εποπτικού υλικού, δηλαδή τα ονόματα όλων των καλλιτεχνών που συμμετέχουν και έπειτα μεγαλύτερο γραφικό χαρακτήρα, την χρονολογική τοποθέτηση της σύγχρονης τέχνης (19^{ος} με 20^{ος} αιώνας). Δίπλα από αυτό το κολάζ θα παραθέσουμε το κείμενο εισόδου.

Πρώτη Εκθεσιακή ενότητα:

Η Σύγχρονη Ζωγραφική:

Στην πρώτη αυτή ενότητα, θα παρουσιαστούν μια σειρά από δέκα πίνακες διαφόρων καλλιτεχνών του 19^{ου} -20^{ου} αιώνα. Η έκθεση τους θα πραγματοποιηθεί στο πρώτο κομμάτι της αίθουσας, ως το σημείο της αρχής των παραθύρων (εικ. 3). Τα έργα θα ταξινομηθούν ανά καλλιτέχνη, και χρονολογικά ταυτόχρονα. Η σειρά παράθεσης των έργων λοιπόν θα είναι ως εξής:

1. Βάλιας Σεμερτζίδης, Στέλλα Αλευροπούλου, 1936 (εικ. 11)
2. Βάλιας Σεμερτζίδης, Νάντια, 1938 (εικ. 12)
3. Βάλιας Σεμερτζίδης, Σχόλιο στο Καπρίτσιο του Γκόγια AP. 71, 1950 (εικ. 13)
4. Βάλιας Σεμερτζίδης 1, Τριλογία, Ζωγραφίζοντας με το αριστερό, 1980-1982 (εικ. 14)
5. Βάλιας Σεμερτζίδης 2, Τριλογία, Ζωγραφίζοντας με το αριστερό, 1980-1982(εικ. 14^α)
6. Βάλιας Σεμερτζίδης 3, Τριλογία, Ζωγραφίζοντας με το αριστερό, 1980-1982(εικ. 14β)
7. Νικόλαος Γύζης, Η αράχνη 1884 (εικ. 15)
8. Νικόλαος Γύζης, Νύμφη και έρως, 1897 (εικ.16)
9. Δανιήλ Παναγόπουλος, Construction, 1957 (εικ. 17)
10. Γιάννης Σπυρόπουλος, Ό,τι απέμεινε, 1973 (εικ.18)

Λεζάντες και κείμενο ενότητας :

Θα γίνει χρήση ομαδοποιημένων λεζαντών ανά υποενότητα (οι οποίες διακρίνονται ανά καλλιτέχνη) , στις οποίες θα αναφέρουν πριν από την έκθεση των έργων τους, πληροφορίες για τη ζωή και τα βιώματα του κάθε καλλιτέχνη, έτσι ώστε να δοθεί στο κοινό η δυνατότητα να κατανοήσει, τι βλέπει, γιατί δημιουργήθηκε αυτό που βλέπει και τι προσπαθεί να εκφράσει ο καλλιτέχνης μέσα από το εκάστοτε έργο. Οι λεζάντες για τον κάθε καλλιτέχνη θα τοποθετούνται πριν από την έκθεση των έργων του, και με βάση τη σειρά έκθεσης των έργων των καλλιτεχνών. Οι υπόλοιπες λεζάντες, Θα αναφέρουν απλά τον τίτλο του έργου και την χρονολογία του καθώς και το υλικό κατασκευής του πίνακα.

Στην τελευταία υποενότητα του Βάλια Σεμερτζίδα, «Ζωγραφίζοντας με το Αριστερό» θα χρησιμοποιηθεί ομαδοποιημένη και πάλι λεζάντα, όπως ακριβώς έχει προτιμηθεί και στον αρχικό τρόπο έκθεσης της τριλογίας³¹. Οι πίνακες αυτοί δεν θα συνοδεύονται από ξεχωριστή λεζάντα.

Στις τελευταίες δύο ενότητες, θα παρατίθεται απλά μία λεζάντα με λίγες πληροφορίες για τη ζωή του καλλιτέχνη και την ονομασία του έργου καθώς και σχετικά σχόλια για το συγκεκριμένο έργο, όπου αυτό είναι εφικτό. Οι λεζάντες θα παρατίθενται στην αριστερή πλευρά των έργων όπως συνηθίζεται.

Το κείμενο αυτής της ενότητας θα τοποθετηθεί στην αρχή της ενότητας, όπως και στην αρχή της αίθουσας (βλέπε κάτωψη). Η ενότητα αυτή περιέχει διαφορετικού τύπου πίνακες από διαφορετικούς ζωγράφους, έτσι και το κείμενο θα αναφέρει κυρίως τους λόγους επιλογής των εκθεμάτων αυτών, την εποχή δημιουργίας τους και τα ονόματα των καλλιτεχνών που τον δημιούργησαν. Το κείμενο δεν θα ξεπερνά τις 300 λέξεις. Το εποπτικό υλικό που θα χρησιμοποιηθεί δίπλα από το κείμενο, θα αποτελείται από φωτογραφίες επιπλέον έργων των καλλιτεχνών της έκθεσης, με σκοπό να τονίσουμε την ποικιλία της ζωγραφικής δημιουργίας, ακόμα και μέσα στην ίδια εποχή, και έτσι να μπορέσουμε να προκαλέσουμε την κριτική σκέψη και διεργασία πάνω στην διαφορά των έργων.

Χωρικά στοιχεία ενότητας

Η ενότητα αυτή, θα καταλαμβάνει μόνο το πρώτο κομμάτι της αίθουσας, και θα αποτελεί την νοηματική και φυσική είσοδο του θεατή στην έκθεση. Οι πίνακες θα είναι τοποθετημένοι στο αρχικό «Π» σχήμα που δημιουργείται στη αίθουσα. Το πέρασμα στη επόμενη ενότητα θα γίνεται απλά, μέσα από την επόμενη ομαδοποιημένη λεζάντα της δεύτερης θεματικής ενότητας. Στο μουσείο προϋπάρχει η πρόνοια για την ανάπαυση των θεατών, με την τοποθέτηση καθισμάτων κατά μήκος της αίθουσας, σε καίρια σημεία που δεν εμποδίζουν την έκθεση των έργων.

Κείμενο πρώτης ενότητας:

Η σύγχρονη Ζωγραφική:

Το πρώτο είδος σύγχρονης τέχνης που παρουσιάζεται είναι η ζωγραφική. Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει 10 έργα σύγχρονης δημιουργίας διαφόρων καλλιτεχνών, και διαφορετικών τεχνοτροπιών. Οι καλλιτέχνες των οποίων τα έργα παρουσιάζονται στην ενότητα αυτή είναι, ο Βάλιας Σεμερτζίδα, ο Νικόλαος Γύζης, ο Δανιήλ Παναγόπουλος και ο Γιάννης Σπυρόπουλος. Οι καλλιτέχνες αυτοί παρουσιάζουν μεγάλες αποκλίσεις και ως προς το χρονολογικό πλαίσιο ζωής και δράσης τους και

³¹ Στην αντίστοιχη τριλογία, (έκθεση Βάλια Σεμερτζίδα «Αναδρομική» στο Μουσείο Μπενάκη) Έχει χρησιμοποιηθεί μία κοινή λεζάντα για τα τρία έργα που ονομάζεται «ζωγραφίζοντας με το αριστερό».

Πληροφορίες για την έκθεση:

<http://www.benaki.gr/index.asp?lang=gr&id=202020001&sid=1209>

Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 25.7.2013.

ως προς την τεχνοτροπία και την θεματολογία των έργων τους. Ο Βάλιας Σεμερτίδης παρουσιάζεται μέσα από γυναικείες προσωπογραφίες και συγκεκριμένα από ένα πορτραίτο της συζύγου του, και από ενότητες όπως ζωγραφίζοντας με το αριστερό, ενώ ο Νικόλαος Γύζης παρουσιάζεται μέσα από πίνακες που αναπαριστούν πρόσωπα της ελληνικής μυθολογίας. Αντίστοιχα, βασικό χαρακτηριστικό του Δανιήλ Παναγόπουλου και του Γιάννη Σπυρόπουλου είναι η ιδιαιτερότητα της θεματολογίας των έργων τους. Παράξενα, αινιγματικά και ίσως ακόμα και σκοτεινά έργα παρουσιάζονται από αυτούς τους δύο καλλιτέχνες. Η ενότητα αυτή, προσπαθεί μέσα από μία σύντομη αναδρομή, και χρονολογική αλλά και ανά καλλιτέχνη, να παρουσιάσει τον πλούτο της θεματολογίας και τεχνοτροπίας της σύγχρονης τέχνης ακόμα και σε ένα και μόνο είδος³². Οι πίνακες της ενότητας παρουσιάζουν συνοπτικά την ποικιλία της ζωγραφικής στη σύγχρονη εποχή, και ακόμα την διαφορά στον τρόπο σκέψης των καλλιτεχνών, στην έμπνευση και στο σημείο εκκίνησης και στην τελική έκφραση όλων αυτών των παραγόντων μέσα στους πίνακες τους.

Λεζάντες για τον κάθε καλλιτέχνη ξεχωριστά (Τοποθετημένες πριν από την έκθεση του έργου του):

Ο Βαλεντίνος Σεμερτζίδης γεννήθηκε στις 18 Φεβρουαρίου του 1911 στο Κρασνοντάρ του Καυκάσου και πέθανε στην Αθήνα το 1983. Το 1923 η οικογένεια Σεμερτζίδη έρχεται στη Ελλάδα και μένει στην Κοκκινιά μέχρι την έναρξη του Ελληνοϊταλικού πολέμου το 1940, οπότε ανεβαίνει στην Αθήνα.

Στη Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών ο Βάλιας μπαίνει το 1928. Πρωτοεμφανίζεται σαν ζωγράφος το 1927 σε μια ομαδική έκθεση ερασιτεχνών στην Καλλιθέα.

Το 1935 πρωτοεμφανίζεται επαγγελματικά στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης και την επόμενη χρονιά γίνεται μέλος της ομάδας «Ελεύθεροι Καλλιτέχνες». Επίσης, το 1937 γίνεται δεκτός στο «Salon d' Automne» στο Παρίσι με το έργο «Βράχος στο Αιγάλεω», που τώρα βρίσκεται στην Εθνική Πινακοθήκη. Το έργο αυτό γνωρίζει μεγάλη επιτυχία και τέσσερα μεγάλα γαλλικά περιοδικά τέχνης προβάλλουν το Σεμερτζίδη με ενθουσιασμό. Στη διάρκεια του πολέμου υπηρετεί στο Αντιαεροπορικό Πυροβολικό του Ναυστάθμου. Από την πρώτη μέρα της Εθνικής Αντίστασης ο Σεμερτζίδης βρίσκεται στις γραμμές της. Ζωγραφίζει μια σειρά συνθέσεων με θέματα τη πείνα και τον αγώνα του λαού της Αθήνας. Στις αρχές του 1944 ανεβαίνει στη Βίνιανη Ευρυτανίας και αργότερα στ' Άγραφα. Μέχρι το τέλος του Πολέμου μελετάει, ζωγραφίζοντας, τη σκληρή ζωή των ανθρώπων του βουνού και τον αγώνα των ανταρτών. Το πολύτιμο αυτό υλικό θα αξιοποιηθεί αργότερα από το ζωγράφο. Συνθέσεις μεγάλων διαστάσεων θα γεμίσουν το εργαστήρι του.

Ο Νικόλαος Γύζης ήταν ένας από τους πιο σημαντικούς Έλληνες ζωγράφους του 19ου αι. της λεγόμενης «Σχολής του Μονάχου». Διακρίθηκε σε όλα τα χρόνια των σπουδών του και πήρε τα πρώτα βραβεία στην ξυλογραφία, τη ζωγραφική και τη

³² Από τη μελέτη του βιβλίου: «Η Ελληνική τέχνη του 20ου αιώνα, ζωγραφική, γλυπτική» Εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2006.

χαλκογραφία.. Το 1850, η οικογένειά του μετοίκησε στην Αθήνα και ο μικρός Νικόλαος άρχισε να παρακολουθεί μαθήματα στην Σχολή των Ωραίων Τεχνών (μετέπειτα Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών), αρχικά ως ακροατής και, από το 1854 έως το 1864, ως κανονικός σπουδαστής.

Με το τέλος των σπουδών του, γνωρίστηκε με τον πλούσιο φιλότεχνο Νικόλαο Νάζο, με την μεσολάβηση του οποίου έλαβε υποτροφία από το Ευαγές Ίδρυμα του Ναού της Ευαγγελιστρίας της Τήνου, προκειμένου να συνεχίσει τις σπουδές του στην Βασιλική Ακαδημία Καλών Τεχνών του Μονάχου. Τον Ιούνιο του 1865, ο Γύζης έφθασε στο Μόναχο, όπου συνάντησε τον συνάδελφο και φίλο του Νικηφόρο Λύτρα. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Μόναχο το 1871 και τον Απρίλιο του 1872 επέστρεψε στην Αθήνα, για να μετατρέψει το πατρικό του σπίτι επί της οδού Θεμιστοκλέους σε ατελιέ. Μαζί με τον Νικηφόρο Λύτρα, ταξίδεψε το 1873 στην Μικρά Ασία. Απογοητευμένος από τις συνθήκες της Ελλάδας, τον Μάιο του 1874 εγκατέλειψε την Αθήνα και επέστρεψε στο Μόναχο, όπου έμελλε να ζήσει για το υπόλοιπο της ζωής του. Το 1876, ταξίδεψε μαζί με τον Νικηφόρο Λύτρα στο Παρίσι.

Ο Νικόλαος Γύζης αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους εκπροσώπους του ακαδημαϊκού ρεαλισμού του ύστερου 19ου αι., του συντηρητικού εικαστικού κινήματος που είναι γνωστό ως «Σχολή του Μονάχου», τόσο σε ελληνικό όσο και σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Συμμετείχε και βραβεύτηκε σε πάρα πολλές ελληνικές και ευρωπαϊκές εκθέσεις, από το 1870 έως το 1900. Μάλιστα, μετά τον θάνατό του, το 1901 τιμήθηκε με έκθεση έργων του στην 8η Διεθνή Καλλιτεχνική Έκθεση του Γκλασπαλάστ (Glaspalast)³³.

Ο Δανιήλ Παναγόπουλος (1924 - 2008), γνωστότερος ως Δανιήλ (Danil), ήταν Έλληνας εικαστικός.

Γεννήθηκε στον Πύργο Ηλείας και φοίτησε στο εκεί γυμνάσιο. Εγγράφηκε αρχικά στην ιατρική σχολή Αθηνών, την παράτησε όμως για να ασχοληθεί με την ζωγραφική. Αποφοίτησε από τη Σχολή Καλών Τεχνών, μαθήτευσε δίπλα στον Κωνσταντίνο Παρθένη και εν συνεχεία έχοντας κερδίσει τριετή κρατική υποτροφία εγκαταστάθηκε στο Παρίσι για να ολοκληρώσει τις σπουδές του.

Το 2007 δώρισε στην Εθνική Πινακοθήκη μεγάλο μέρος των έργων του ενώ λίγο αργότερα δόθηκε το όνομα του προς τιμήν του σε μια από τις αίθουσες αυτής.

Απεβίωσε στις 12 Ιουλίου 2008 στον Πύργο Ηλείας, στον οποίο είχε επιστρέψει τα τελευταία χρόνια της ζωής του. Ήταν παντρεμένος με την Therese Dufresne³⁴.

³³ Πληροφορίες για τη ζωή του Νικόλαου Γύζη:
http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CE%BB%CE%B1%CE%BF%CF%82_%CE%93%CF%8D%CE%B6%CE%B7%CF%82
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 02.08.2013.

³⁴ Πληροφορίες για τη ζωή του Δανιήλ Παναγόπουλου:
http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%AE%CE%BB_%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CF%8C%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%BF%CF%82
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 02.08.2013.

Ο ζωγράφος Γιάννης Σπυρόπουλος γεννήθηκε στην Πύλο της Μεσσηνίας στις 12 Μαρτίου. Σπούδασε στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, καθώς και στην Ecole Supérieure des Beaux Arts στο Παρίσι. Το 1950 Πραγματοποιεί την πρώτη ατομική του έκθεση στον Παρνασσό στην Αθήνα (με 62 έργα), όπου είναι εμφανείς οι γαλλικές επιδράσεις και οι διδαχές του Cezanne. Έπειτα το 1951-55 στη ζωγραφική του παρατηρείται το πέρασμα στην αφαίρεση της φόρμας μέσα από μαύρα περιγράμματα.

Απεβιώνει το 1990, και λίγους μήνες μετά, τον Νοέμβριο συστάθηκε το Ίδρυμα Γιάννη και Ζωής Σπυροπούλου, το οποίο στεγάζεται στο σπίτι του (μουσείο της Εκάλης). Το Ίδρυμα έχει σκοπό τη συγκέντρωση, μελέτη, παρουσίαση και αξιοποίηση του ζωγραφικού έργου του Γιάννη Σπυρόπουλου, την ενίσχυση ταλαντούχων νέων ζωγράφων με τη θέσπιση ετήσιου διαγωνισμού στη μνήμη του καλλιτέχνη, την προβολή του έργου του με κάθε πολιτιστικό μέσον ³⁵.

Εποπτικό υλικό ενότητας:

Θα αποτελείται από εικόνες που δεν εκτίθενται, έτσι ώστε να εμπλουτίσουμε τα εκθέματα. Κάτω από τις εικόνες των πινάκων θα τοποθετηθεί η λεζάντα τους ώστε να δωθούν τα βασικά στοιχεία των έργων στους θεατές.

Εκθέματα :

1. Ντίκος Βυζάντιος – Ζωγραφική (εικ.50)
2. Αλέκος Φασιανός – Οι καβαλάρηδες της φωτιάς (εικ.51)
3. Ιάκωβος Ρίζος – Στην Ταράτσα (εικ.52)
4. Νικόλαος Γύζης – Το Τάμα (εικ.53)

³⁵ Πληροφορίες για τη ζωή του Γιάννη Σπυρόπουλου:
<http://www.spyropoulosfoundation.org/Artist/%CE%B2%CE%B9%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B9%CE%B1.html>
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 02.08.2013.

Δεύτερη Εκθεσιακή ενότητα:

*Siamo tutti Greci*³⁶

Στην ενότητα αυτή, παρατίθενται 9 έργα, Ιταλών ζωγράφων, δημιουργημένα ειδικά για την έκθεση, «Siamo Tutti Greci» που διοργανώθηκε το 2012 στο Μουσείο Μπενάκη, ως ένδειξη της συμπαράστασης της Ιταλίας στην Ελλάδα της κρίσης. 112 Ιταλοί καλλιτέχνες ενώνουν τις δυνάμεις τους, οργανώνοντας μια έκθεση με σύγχρονους μικρούς πίνακες, μεγάλης ποικιλίας και ιδιαιτερότητας. Τα έργα που χρησιμοποιούνται είναι δημιουργημένα από το 2008 έως στην πλειοψηφία τους το 2012. Στην συγκεκριμένη έκθεση του μουσείου, παρουσιάζουμε ενδεικτικά 9 από αυτά, τοποθετημένα σε άνισα ύψη μεταξύ τους, καθώς λόγω του μεγέθους τους τα έργα αυτά επιτρέπουν τη δημιουργία ενός «παιχνιδιού» έκθεσης τους. Παράλληλα, ο συγκεκριμένος τρόπος παρουσίασης καθιστά την νοηματική ενότητα πολύ πιο ολοκληρωμένη και άρτια. Τα έργα θα καταλάβουν ένα μικρό χωρικό πλαίσιο, και η έκθεση τους θα είναι κατά κάποιο τρόπο παράλληλη με της επόμενης ενότητας. Η ταξινόμηση των έργων θα είναι χρονολογική και θα είναι ως εξής:

1. Ottavio Celestino, Υψηλή Έκθεση, 2008 (εικ. 19)
2. Franco Ziotta, Προφίλ No. 60, 2012 (εικ.20)
3. Roberto Anneschini, Αισθητικός χώρος * είμαστε όλοι Έλληνες, 2012 (εικ.21)
4. Gabriella Benedini, Νά'ναι τυχερό το αστέρι, 2012 (εικ. 22)
5. Elvio Chiricozzi, Ένα θρόισμα φτερών, 2012 (εικ.23)
6. Carlo De Meo, Γαλανή ψυχή- Λευκή Ψυχή, 2012 (εικ. 24, 24α)
7. Jara Marzulli, Μεταξύ χειλέων και οδοντών, 2012 (εικ.25)
8. Giampiero Milella, Μια φάτσα, μια Ράτσα, 2012 (εικ.26)
9. Gianni Pedulà , Πρόσωπα, 2012(εικ.27)

Λεζάντες και κείμενο ενότητας:

Το κείμενο ενότητας της έκθεσης θα αναφέρει συνοπτικά τον πολύ ενδιαφέροντα λόγο δημιουργίας της έκθεσης *Siamo tutti Greci*, καθώς και τα ονόματα των καλλιτεχνών που έχουν συμμετάσχει³⁷. Θα παρουσιάζει επίσης το σκεπτικό και τη λογική πίσω από τη δημιουργία της, και έπειτα εξηγεί τους λόγους επιλογής των συγκεκριμένων έργων, από το σύνολο των 112 εκθεμάτων που υπήρχαν. Ένας πολύ βασικός λόγος επιλογής αυτών των έργων είναι ότι θεωρούνται αντιπροσωπευτικά. Περικλείουν μέσα σε 9 μικρούς πίνακες διαφορετικές τεχνοτροπίες, διαφορετική θεματολογία και δίνουν μια συνολική εικόνα της αρχικής έκθεσης. Το εποπτικό υλικό που θα συνοδεύει την έκθεση θα αποτελεί συνδυασμό των ήδη εκθεθειμένων έργων. Το κείμενο αυτό δεν θα ξεπερνά τις 300 λέξεις. Έπειτα, επιτακτική είναι η χρήση

³⁶ Τίτλος ενότητας σύμφωνα με τον τίτλο της αρχικής έκθεσης στο Μουσείο Μπενάκη <http://www.culturenow.gr/17790/siamo-tutti-greci-eimaste-oloi-ellines-ekthesi-sto-mouseio-mpenaki>
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 20.10.2012.

³⁷ Όπως έχει γίνει και στον αρχικό χώρο έκθεσης των εκθεμάτων, με τη διαφορά ότι η λεζάντα στον προκείμενο τρόπο έκθεσης, δεν θα είναι στη γωνία. (Βλέπε εικόνα).

απλών και σύντομων λεζάντων, με το όνομα του έργου και του καλλιτέχνη καθώς και την ημερομηνία δημιουργίας του.

Στο συγκεκριμένο ουσιαστικά project, δε καταφεύγουμε σε μεγάλη χρήση λεζάντων και κειμένων, καθώς λόγω της επικαιρότητάς του, το κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο του είναι ήδη γνωστό στο θεατή. Πρόθεση μας είναι να αφήσουμε κατά κάποιον τρόπο στη φαντασία και στην αισθηματική ωριμότητα του θεατή την κατανόηση και την επεξήγηση των έργων αυτών.

Κείμενο δεύτερης ενότητας:

*Siamo tutti Greci*³⁸

Σε αυτή την εκθεσιακή ενότητα, παρουσιάζονται 9 πίνακες, κομμάτι του μεγάλου εγχειρήματος της έκθεσης, Siamo Tutti Greci που παρουσιάστηκε το 2012 στο Μουσείο Μπενάκη, ως ένδειξη της συμπαραστάσης της Ιταλίας στην Ελλάδα. 112 Ιταλοί καλλιτέχνες ενώνουν τις δυνάμεις τους, οργανώνοντας μια έκθεση με σύγχρονους μικρούς πίνακες, μεγάλης ποικιλίας και ιδιαιτερότητας. Τα έργα που χρησιμοποιούνται είναι δημιουργημένα από το 2008 έως στην πλειοψηφία τους το 2012. Στην παρούσα ενότητα, παρουσιάζονται τα έργα των εξής καλλιτεχνών: Ottavio Celestino, Franco Ziotta, Roberto Anneschini, Gabriella Benedini, Elvio Chiricozzi, Carlo De Meo, Jara Marzulli, Giampiero Milella, Gianni Pedulà. Από τα 112 έργα επιλέγεται η παρουσίαση αυτών των 9 έργων, ως τα πιο αντιπροσωπευτικά της ενότητας. Οι καλλιτέχνες αυτής της ενότητας, δημιουργώντας ή δίνοντας παλαιότερα έργα τους, επιθυμούν να εκφράσουν τη συμπαραστήση τους στην Ελλάδα της κρίσης³⁹. Τα έργα παρουσιάζουν μεγάλες ιδιαιτερότητες και στη θεματολογία τους, και στην τεχνοτροπία τους. Από εικόνες της πόλης, μέχρι ξύλινες κατασκευές της ελληνικής σημαίας και χελιδόνια τοποθετημένα σε καμβά, αντιπροσωπεύουν μία μεγάλη γκάμα έργων, τεχνοτροπιών και εμπνεύσεων, όλα προορισμένα για να εξοπλίσουν το ίδιο εγχείρημα. Στην ενότητα αυτή, παρουσιάζεται η πολυμορφία που μπορεί η σύγχρονη τέχνη να λάβει, ακόμα και μέσα σε μία και μόνο έκθεση.

³⁸ Η συγκεκριμένη έκθεση συνοδευόταν από δημοπρασία των έργων:
http://news.kathimerini.gr/4Dcgi/4Dcgi/w_articles_columns_2_25/10/2012_499738
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 5.6.2013.

³⁹ Κείμενο ενότητας από το κείμενο της συνολικής έκθεσης Siamo Tutti Greci, το οποίο μου παρέιχε η κυρία Δημακοπούλου Τζούλια, διευθύντρια του Ινστιτούτου Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης.

Εποπτικό υλικό ενότητας:

Θα χρησιμοποιήσουμε εκθέματα των καλλιτεχνών που ήδη συμπεριλαμβάνονται στην ενότητα για να τονιστούν λίγο τα έργα καθώς λόγω του μικρού μεγέθους τους υπάρχει ο κίνδυνος να μην τραβήξουν την προσοχή των θεατών σε επαρκή βαθμό.

Εκθέματα:

1. Ottavio Celestino, Υψηλή Έκθεση, 2008 (εικ.19)
2. Franco Ziotta, Προφίλ No. 60, 2012 (εικ. 20)
3. Roberto Anneschini, Αισθητικός χώρος * είμαστε όλοι Έλληνες, 2012 (εικ. 21)
4. Gabriella Benedini, Να'ναι τυχερό το αστέρι, 2012 (εικ.22)

Τρίτη Εκθεσιακή ενότητα:

Η Γλυπτική της σύγχρονης εποχής

Στην τρίτη αυτή ενότητα, θα εκτεθεί η συλλογή από γλυπτά. Τα γλυπτά θα συνδέονται με την προηγούμενη ενότητα, πράγμα που γίνεται ηθελημένα για να «ολοκληρώνεται» κατά κάποιο τρόπο ο χώρος και να μην υπάρχουν νοηματικά και οπτικά κενά που θα μπορούσαν τυχόν να δημιουργηθούν (από κενά στον τρόπο έκθεσης). Σε κάποιες περιπτώσεις αυτής της ενότητας, τα έργα μπορούν να εκτεθούν επιτοιχίως, λόγω της κατασκευής τους. Πολλά έργα λόγω μεγέθους, θα εκτεθούν στο κέντρο της αίθουσας σε ειδικά τοποθετημένες υπερυψωμένες βάσεις. Το κείμενο της ενότητας αλλά και το εποπτικό υλικό θα εκτίθενται ακριβώς πριν από την έκθεση των έργων. Η σειρά έκθεσης θα είναι όσο το δυνατόν χρονολογική, αλλά θα ακολουθεί κατά κάποιο τρόπο αισθητικά κριτήρια:

1. Γαβριέλλα Σιμωση, Η γόμα, 1980 (εικ.28)
2. Απέναντι από το (1), Ο βουκεφάλας, Μανόλης Τζομπανάκης, 1973 (εικ.29)
3. Δίπλα από το (1), Ο κυνηγός, Παντελής Χανδρής, 1963 (εικ.30)
4. Δίπλα από το (3), Χρήστος Καπράλος, Βιετνάμ, 1967(εικ. 31)
5. Δίπλα από το (4), Χοντρή καθισμένη γυναίκα, Μιχάλης Τόμπρος, 1948 (εικ. 32)
6. Σε υπερυψωμένη βάση, Γιάννης Παρμακέλης, Μάρτυρες και Θύματα, 1971(εικ. 33)
7. Δίπλα από το (5) Φρόσω Ευθυμιάδη- Μενεγάκη, Νίκη II, 1969 (εικ. 34)
8. Δίπλα από το (7), Φτερό με πουλιά, Αφροδίτη Λιτή, 2006 (εικ. 35)
9. Στην Άλλη πλευρά της αίθουσας, απέναντι από το (8), Βάλλυ Νομίδου, Bienvenue, 2002 (εικ.36)
10. Σε υπερυψωμένη βάση, Κυριάκος Καμπαδάκης, Κορμός III, 1976 (εικ.37)
11. Τέλος, τελευταίο κομμάτι της ενότητας, θα παρουσιάζεται η κατασκευή του Γιάννη Κουνέλλη, 2012. (εικ.38)

Λεζάντες και κείμενο ενότητας:

Στην προκείμενη ενότητα, τα έργα παρουσιάζουν αρκετά μεγάλη χρονολογική απόκλιση. Για αυτό το λόγο, το κείμενο της ενότητας αυτής, αλλά και η συλλογή από μόνη της δημιουργήθηκε, για να δείξει την ποικιλία των γλυπτικών κατασκευών καθώς και την διαφορά τους ανά τα χρόνια. Παρ'όλο που αυτές οι κατασκευές χαρακτηρίζονται όλες ως σύγχρονες ⁴⁰, όλες παρουσιάζουν διαφορετικό, μέγεθος, στυλ, υλικό κατασκευής, και νοηματικό πλαίσιο.

Το κείμενο ενότητας λοιπόν τονίζει ακριβώς αυτό: Την ελευθερία που χαρίζει το γλυπτό ως μορφή έκφρασης στον καλλιτέχνη του, και ταυτόχρονα, την ιστορία της ανάπτυξης της γλυπτικής από τα μέσα του 20^{ου} αιώνα μέχρι και τα τέλη του. Το εποπτικό υλικό που συνυπάρχει με το κείμενο ενότητας, το οποίο θα είναι γύρω στις 300 λέξεις, θα περιέχει εικόνες από επιπλέον έργα των καλλιτεχνών της ενότητας, οι λεζάντες θα βρίσκονται αριστερά των αντικειμένων και θα αναγράφουν, τον τίτλο του έργου, το όνομα του καλλιτέχνη, την ημερομηνία του έργου, και το υλικό κατασκευής τους.

Θα χρησιμοποιηθεί επίσης δίπλα από το κείμενο ενότητας μία μεγάλη ομαδοποιημένη λεζάντα η οποία θα αναγράφει τα ονόματα των καλλιτεχνών της ενότητας, καθώς και τα έργα που εκτίθενται και τη χρονολογία δημιουργίας τους. Έτσι δίνουμε μία συνολική εικόνα στον επισκέπτη για την εποχή στην οποία αναφέρεται η ενότητα και για την μεγάλη ποικιλία των καλλιτεχνών που συμπεριλαμβάνονται. Η λεζάντα αυτή θα είναι γραμμένη με τέτοιο τρόπο ώστε να τραβάει την προσοχή και να δίνει ένα δραματικό και λίγο πιο έντονο στοιχείο στην έκθεση. Πάνω από τους καλλιτέχνες και με μεγαλύτερα γράμματα θα αναγράφουμε το συνολικό χρονικό πλαίσιο δημιουργίας των έργων της ενότητας.

Κείμενο τρίτης ενότητας:

Η Γλυπτική της σύγχρονης εποχής

11 κατασκευές και γλυπτά παρουσιάζονται σε αυτή την ενότητα, μέσα από μία μεγάλη ποικιλία θεμάτων, έκτασης των κατασκευών αλλά και των υλικών κατασκευής τους. Από χαρτί και ξύλο έως μέταλλο, σε αυτό το σημείο παρουσιάζεται όλο το φάσμα της πολυπλοκότητας της σύγχρονης τέχνης. Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζονται έργα από το 1948 έως και το 2012. Μεγάλες διαφορές παρατηρούνται στα υλικά που χρησιμοποιούνται για τις κατασκευές, στην έκταση των έργων, στη θεματολογία τους, στην παρουσίαση τους. Παρακολουθούμε μία αναδρομή στην ιστορία των κατασκευών σύγχρονης τέχνης, μέσα από την παρουσίαση διαφορετικών δημιουργημάτων, από

⁴⁰ Ορισμός σύγχρονης τέχνης:
http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%AD%CF%81%CE%BD%CE%B1_%CF%84%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 10.7.2013.

διαφορετικούς καλλιτέχνες, σε διαφορετικές εποχές. Έργα με διαφορετική σημασία, νόημα, συναίσθημα και έκφραση παρουσιάζονται όλα μαζί, δίνοντας μία συνολική εικόνα της γλυπτικής στη σύγχρονη εποχή. Ο χρυσός, το μέταλλο το ξύλο το χαρτί, ο ορείχαλκος, και ο μπρούντζος, γίνονται εργαλεία δημιουργίας για όλους τους σύγχρονους καλλιτέχνες. Περιορισμός στη θεματολογία δεν υπάρχει. Όλα αποφασίζονται από τον ίδιο τον καλλιτέχνη, και το τι αυτός θέλει να εκφράσει.

Ομαδοποιημένη λεζάντα με πληροφορίες καλλιτεχνών:

1948-2012

- Γαβριέλλα Σιμωση, Η γόμα, 1980
- Ο βουκεφάλας, Μανόλης Τζομπανάκης, 1973
- Ο κυνηγός, Παντελής Χανδρής, 1963
- Χρήστος Καπράλος, Βιετνάμ, 1967
- Χοντρή καθισμένη γυναίκα, Μιχάλης Τόμπρος, 1948
- Γιάννης Παρμακέλης, Μάρτυρες και Θύματα, 1971
- Φρόσω Ευθυμιάδη- Μενεγάκη, Νίκη II, 1969
- Φτερό με πουλιά, Αφροδίτη Λιτή, 2006
- Βάλλυ Νομίδου, Bienvenue, 2002
- Κυριάκος Καμπαδάκης, Κορμός III, 1976
- Γιάννη Κουνέλλης, 2012

Εποπτικό υλικό ενότητας:

Σε αυτό το σημείο, θα παρουσιάσουμε μαζί με το κείμενο εικόνες από τα άλλα γλυπτά της Εθνικής Γλυπτοθήκης, καθώς είχαμε την ευκαιρία να επιλέξουμε μόνο τα προκείμενα 10 εκθέματα, μέσα από μία μεγάλη και όμορφη συλλογή. Μαζί με τα έργα θα παρουσιάσουμε και τις αντίστοιχες λεζάντες τους, για την ενημέρωση του κοινού

Εκθέματα:

1. Κουκουβάγια- Ναταλία Μελά (εικ.54)
2. Σκάλες- Αχιλλέας Απέργης (εικ.55)
3. Επάλληλα- Κλέαρχος Λουκόπουλος (εικ.56)
4. Αιγόκερως- Σώτος Αλεξίου (εικ.57)

Τέταρτη εκθεσιακή ενότητα:

Σύνοψη 1965-2010⁴¹

Σε αυτή την ενότητα, θα εκτεθούν 9 πίνακες του Χρίστου Καρρά, χρονολογικά ταξινομημένοι, ώστε να μπορεί ο θεατής να διακρίνει την ωρίμανση της τεχνικής του καλλιτέχνη ανά τα χρόνια. Σε αυτό το σημείο, το κείμενο ενότητας, μπορεί να βοηθήσει ιδιαίτερα και να δημιουργήσει ένα ενιαίο νοηματικό πλαίσιο στα μάτια του θεατή, βοηθώντας έτσι στην πλήρη κατανόηση της ενότητας. Το κείμενο ενότητας εμπεριέχει πληροφορίες για τη ζωή του καλλιτέχνη, το έργο του, και τις επιρροές του, παράγοντες που πάντα επηρεάζουν τους καλλιτέχνες στη διαδικασία της δημιουργίας. Η ενότητα αυτή θα καταλάβει το μισό του δεύτερου κομματιού της έκθεσης, το κομμάτι της αίθουσας μετά από το διάδρομο . Τα κείμενα της ενότητας, καθώς και το εποπτικό υλικό, θα τοποθετηθούν στο τοίχο που υπάρχει ακριβώς πριν από την έκθεση των έργων (εικ. 8). Η τοποθέτηση των έργων θα γίνει χρονολογικά και θα είναι ως εξής:

1. 'Ανθρωπος που κοιτάει μακριά, 1965 (εικ.39)
2. Γυναίκες του Άουσβιτς, 1966 (εικ.40)
3. Γυναίκα σε φόντο με ρίγες, 1967 (εικ.41)
4. Καθιστή φιγούρα σε έρημο τοπίο, 1984 (εικ. 42)
5. Κόρη με στεφάνι από λουλούδια, 2002 (εικ.43)
6. Μυστικός δείπνος, 2004 (εικ.44)
7. Γυναίκα με κίτρινο Μεσοφόρι, 2004 (εικ.45)
8. Δύο πρόσωπα με ρεπούμπλικες, 2005 (εικ.46)
9. Κεφάλι κόρης με κόκκινα μαλλιά, 2010 (εικ.47)

⁴¹ Τίτλος αρχικής έκθεσης στο Ίδρυμα Θεοχαράκη
<http://www.culturenow.gr/14913/xristos-karassunopsi-1959-2012-ekthesi-sto-idruma-theoxaraki>
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 15.7.2013.

Λεζάντες και κείμενο ενότητας:

Σε αυτή την ενότητα, όπως προαναφέρθηκε, θα χρησιμοποιηθεί ένα κεντρικό κείμενο ενότητας, με τις βασικές πληροφορίες για το έργο του καλλιτέχνη και τη ζωή του. Τα εποπτικά υλικά που θα χρησιμοποιηθεί θα είναι εικόνες από τα άλλα έργα του καλλιτέχνη καθώς και μια φωτογραφία του συνοδευόμενη με τις σχετικές πληροφορίες για τον ίδιο (ως 300 λέξεις) .

Οι λεζάντες θα είναι σύντομες και ατομικές για κάθε έργο, με συνοπτικές πληροφορίες, για την ονομασία του έργου, το έτος δημιουργίας του και το υλικό κατασκευής του.

Κείμενο τέταρτης ενότητας

Σύνοψη 1965-2010

Στο σημείο αυτό εκτίθενται 9 πίνακες του Χρίστου Καρά ,σύγχρονου Έλληνα καλλιτέχνη δημιουργημένοι από το 1965 έως και το 2010. Ο Χρίστος Καράς, σημαντικός καλλιτέχνης της σύγχρονης εποχής, έχει μία πορεία πολλών χρόνων, μέσα από την οποία είναι εμφανής η εξέλιξη της τεχνικής του, η αλλαγή των εμπνεύσεων και της θεματολογίας του, και η ωρίμανση της τεχνικής του. Ο Χρίστος Καράς, γράφεται στη Σχολή Καλών Τεχνών των Αθηνών (1951), παίρνει το δίπλωμά του το 1955, και με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (1957) σπουδάζει στη Σχολή Καλών Τεχνών του Παρισιού για τρία χρόνια. Στο Παρίσι μένει μέχρι το 1963. Συγχρόνως ταξιδεύει στο Βέλγιο, Ολλανδία, Ισπανία, Ιταλία και Αγγλία. Αργότερα πραγματοποιεί πολλά ταξίδια στη Βενετία, Βασιλεία, Κάσσελ, Βρυξέλλες και στο Βερολίνο, παρακολουθώντας τις μεγάλες διεθνείς εκθέσεις. Με την επιστροφή του στην Ελλάδα, μετέχει ενεργά στην προσπάθεια για τη δημιουργία ενός σύγχρονου καλλιτεχνικού κινήματος, με πολλές ατομικές και ομαδικές εκθέσεις, τηλεοπτικές παρουσίες και συνεντεύξεις σε εφημερίδες και περιοδικά. Απεικονίζει πολλαπλές φορές σκηνές από το Άουσβιτς, και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης του Β' Παγκοσμίου πολέμου, με μία παρουσίαση που η πρωτοτυπία της τραβάει την προσοχή. Στην ενότητα αυτή μπορούμε σταδιακά να δούμε το πέρασμα των χρόνων και σε σχέση με τη θεματολογία, και την τεχνοτροπία, αλλά και σε σχέση με τις εμπνεύσεις του καλλιτέχνη ανά εποχή ⁴².

⁴² Πληροφορίες για τον Χρίστο Καρά;
http://www.biblionet.gr/author/19229/%CE%A7%CF%81%CE%AF%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%82_%CE%9A%CE%B1%CF%81%CE%AC%CF%82
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 15.7.2013.

Εποπτικό υλικό ενότητας:

Θα προβάλλουμε πίνακες από την ομώνυμη έκθεση του Χρίστου Καρρά στο ίδρυμα Θεοχαράκη, συνοδευόμενοι πάντα από τη λεζάντα τους.

Εκθέματα:

1. Ο καθρέφτης (εικ. 58)
2. Φιγούρα του Άουσβιτς (εικ.59)
3. Βάζο με κλαρί (εικ.60)
4. Κόκκινη Φρουτιέρα (εικ.61)

Όπως επίσης θα συμπεριλάβουμε την φωτογραφία του καλλιτέχνη παράλληλα με την παράθεση των πληροφοριών για τη ζωή του (εικ.62).

Πέμπτη εκθεσιακή ενότητα:

'Blind' 1955⁴³

Σε αυτό το σημείο, παρεμβάλλεται το έργο του Garry Hill, *Blind*. Το έργο αυτό, παρ'όλο που αποτελείται από μια μόνο κατασκευή, θα εκτεθεί ως ξεχωριστή εκθεσιακή ενότητα, καθώς λόγω της ιδιαιτερότητάς του, δεν μπορεί να συμπεριληφθεί ομαλά σε καμία άλλη ενότητα. Το έργο αποτελείται από μια τηλεόραση, καλυμμένη από ένα βιβλίο, 'the humiliation of the word', του Γάλλου συγγραφέα Ζακ Ελλύλ. Το έργο συμπληρώνεται από μουσική επένδυση, συνεχόμενη μαγνητοσκοπημένη ομιλία στα αγγλικά, από την οποία δεν μπορεί να διεξαχθεί καθαρό νόημα. Απέναντι από την τηλεόραση, υπάρχει τοποθετημένο ένα κάθισμα, από το οποίο ο θεατής μπορεί να καθίσει και να παρακολουθήσει το έκθεμα. Το έργο θα τοποθετηθεί ακριβώς πριν από την τελευταία ερμηνευτική ενότητα, και θα επενδύει μουσικά και το τελευταίο κομμάτι της έκθεσης. Ο διαχωρισμός του με την ακόλουθη ενότητα θα γίνει με ψευδοτόιχους και χωρίσματα, ώστε να επιτύχουμε την ηχητική απομόνωση των δύο τελευταίων ενότητων καθώς περιλαμβάνουν και οι δύο ηχητική επένδυση). Πάνω στον ψευδοτόιχο, θα παραθέτεται ένα γενικό κείμενο για το έργο ⁴⁴, με βασικές πληροφορίες για τον δημιουργό, αλλά με μεγαλύτερη επικέντρωση στην λογική του εκθέματος, και στους λόγους δημιουργίας και έμπνευσης του, καθώς επίσης και στην σχετική ερμηνεία του. Στην προκείμενη ενότητα δεν θα χρησιμοποιηθεί εποπτικό υλικό όπως χρησιμοποιήθηκε στις προηγούμενες, καθώς θέλουμε να διατηρήσουμε την απλότητα που επέλεξε ο καλλιτέχνης να προσδώσει στο έργο του.

- Blind, Gary Hill, the humiliation of the word (εικ.48-48γ)

⁴³ Ονομασία ενότητας αντίστοιχη με την ονομασία του έργου που έδωσε ο καλλιτέχνης στην αρχική έκθεση στο ΕΜΣΤ.

⁴⁴ Promuseum catalogue 2013 σελίδα: 38, cloison autoportante exposium.

Κείμενο πέμπτης ενότητας:

'Blind' 1955⁴⁵

Ο καλλιτέχνης Garry Hill, δημιούργησε μία πολύ ξεχωριστή κατασκευή. Μία τηλεόραση καλυμμένη απο το βιβλίο του Γάλλου συγγραφέα Ζακ Ελλύλ, ' the humiliation of the word', δεμένο με καλώδια η οποία παίζει συνεχόμενα προβάλλοντας ακαθόριστες εικόνες με ακαθόριστο ήχο. Στο βίντεο παρουσιάζεται ανάγνωση των αποσπασμάτων του βιβλίου . Στο βιβλίο αυτό, ο Γάλλος φιλόσοφος, πραγματεύεται την καθοριστική επίδραση και κυριαρχία της τεχνολογίας των εικονών και της τηλεόρασης στο σύγχρονο κόσμο, σχολιάζοντας την υποβάθμιση που έχει υποστεί η γλώσσα στη σύγχρονη εποχή. Ο Γκάρυ Χιλλ αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της βίντεο art στην σύγχρονη εποχή. Στα βίντεο και στις βιντεογκαταστάσεις του πραγματεύεται με πειραματική διάθεση και διεισδυτικότητα τον διάλογο γλώσσας και ήχου , εικόνας και ήχου. Γεννήθηκε το 1951 στη Santa Monica στην Καλιφόρνια. Το 1974 δημιουργεί την πρώτη του βίντεοεγκατάσταση το Hole in the Wall . Το 1975 πραγματοποιεί στο Woodstock το Synergism , μία σειρά από δράσεις στις οποίες συνδυάζει τη μουσική και το χορό με το βίντεο, ενώ το 1976 γνωρίζει τον ποιητή George Quasha, ο οποίος, μαζί με τον Charles Stein επιδρούν στους πρώτους πειραματισμούς του με το θέμα της γλώσσας. Ο Γκάρυ Χιλλ έχει πολλές φορές βραβευθεί για το έργο του, έχει λάβει επανειλημμένα υποτροφίες, έχει αναπτύξει έντονη εκθεσιακή δραστηριότητα σε Ευρώπη και Αμερική. Έχει επίσης συμμετάσχει σε μεγάλες ομαδικές εκθέσεις και Μπιενάλε (Biennale d'art Contemporain , Lyon France 1997 , Kwangju , 1997 , Sao Paulo Bienal, Brazil , 1994) ενώ αναδρομικές εκθέσεις του έχουν οργανωθεί σε σημαντικά μουσεία (Whitney Museum of American Art , New York , 1986, The American Center Paris, France, 1983) . Ο καλλιτέχνης ζει και εργάζεται στο Σιάτλ των Ηνωμένων Πολιτειών.

Έκτη εκθεσιακή ενότητα:

Χίλιες εικόνες 2012⁴⁶

Στη τελευταία εκθεσιακή ενότητα, θα παρουσιαστεί ένα σύγχρονο project του Γιώργου Ξένου, που ονομάζεται, Χίλιες εικόνες. Αυτό το τρίπτυχο ουσιαστικά έργο, θα εκτεθεί σε μορφή τοιχογραφίας, στο τελευταίο κομμάτι του εκθεσιακού χώρου λίγο πριν τη έξοδο από την έκθεση (εικ. 10). Το τρίπτυχο αποτελείται από τα εξής:

1. Χίλια Σχέδια, Μελάνι σε χαρτί. Πολλαπλά σχέδια ζωγραφισμένα σε χαρτιά, με μελάνι, που εκτίθενται το ένα δίπλα στο άλλο. 2012 (εικ. 49- 49β)

⁴⁵ Κείμενο εν μέρει εμπνευσμένο από την έκθεση του έργου στο ΕΜΣΤ, το οποίο είχε εκτεθεί στην ενότητα « Καλλιτέχνης του μήνα».

⁴⁶ Ονομασία ενότητας με βάση την ονομασία που έδωσε ο καλλιτέχνης και χρησιμοποιήθηκε κατά την έκθεση του έργου στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης.

2. Θρήνος No. 212. Κλαρίνο, βιολί, φωνή, κρουστά, loop sampler, 2011. Αποτελεί την μουσική επένδυση της έκθεσης.
3. Χωρίς Τίτλο, Πίνακας, Ακρυλικό σε Καμβά. 200 (εικ.49γ)

Η μουσική που συνοδεύει το έργο, παρόλο που η ένταση της είναι χαμηλή, θα αναπαράγεται προς το τέλος της ενότητας με στόχο όπως προ-ειπώθηκε να μην συνυπάρχουν δύο διαφορετικοί ήχοι στο ίδιο σημείο της έκθεσης. Η ένταση των ηχητικών θα οριστεί και κατά τη διάρκεια της πρακτικής δημιουργίας της έκθεσης, όπου θα δούμε στην πράξη την σωστή και κατάλληλη ένταση τους. Έτσι μπορούμε να επιτύχουμε την πλήρη παρουσίαση και των δύο έργων, και ταυτόχρονα να επιτύχουμε την καλαισθησία της έκθεσης, όπως επίσης να δημιουργήσουμε ένα κομψό 'φινάλε'.

Λεζάντες και κείμενο ενότητας:

Θα χρησιμοποιηθεί, ένα κείμενο ενότητας, με πληροφορίες για τον καλλιτέχνη (τη ζωή του, το έργο του) και το σκεπτικό της δημιουργίας του έργου Χίλιες Εικόνες, την έμπνευση και τη νοηματοδότηση που προσδίδει ο ίδιος ο καλλιτέχνης. Εποπτικό υλικό δεν θα χρησιμοποιηθεί ούτε εδώ, ώστε να μπορέσουμε να διατηρήσουμε την προσοχή του θεατή στο μεγάλο και αρκετά εντυπωσιακό έργο που πρόκειται να δει. Το κείμενο δεν θα ξεπερνά τις 300 λέξεις.

Θα χρησιμοποιηθούν τρεις λεζάντες, τοποθετημένες όλες μαζί, μια για το μουσικό κομμάτι, μία για τις χίλιες εικόνες και μία για τον πίνακα. Θα αναφέρεται απλά και σύντομα η ονομασία του έργου, τα συστατικά στοιχεία του έργου και η ημερομηνία δημιουργίας του.

Οι 3 αυτές λεζάντες, καθώς και το κείμενο ενότητας, θα τοποθετηθούν πριν από την έκθεση των έργων, με σκοπό να επιτευχθεί η πληροφοριακή ενημέρωση του θεατή, και έπειτα η εισαγωγή του στην ενότητα, χωρίς «διακοπές» από λεζάντες και κείμενα⁴⁷. Με αυτό τον τρόπο, θα προσπαθήσουμε να επιτύχουμε, την δημιουργία μιας καθαρά αισθητηριακής και συγκινησιακής εμπειρίας, και για λόγους καλύτερης ερμηνείας αυτής της ενότητας, και για λόγους ενός έντονου "φινάλε" της έκθεσης.

⁴⁷ Όπως έχει γίνει και στην αρχική έκθεση του έργου στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στην Αθήνα.

Κείμενο έκτης ενότητας:

Χίλιες εικόνες 2012⁴⁸

Το έργο αυτής της ενότητας αποτελεί ένα μεγάλο και πρωτότυπο εγχείρημα. Ο καλλιτέχνης Γιώργος Ξένος, δημιουργεί ένα τρίπτυχο έργο, που αποτελείται από χιλιάδες σχέδια. Κεντρικός πυρήνας της εγκατάστασης είναι το προσωπικό εικαστικό ημερολόγιο του καλλιτέχνη. Καθημερινά ο καλλιτέχνης δημιουργεί σειρές σχεδίων με μελάνι σε χαρτί A4, προσπαθώντας να καταγράψει με ταχύτητα τις φευγαλέες σκέψεις του όπως αυτές επηρεάζονται από τις καθημερινές του εμπειρίες, προσωπικές ή σχετικές με την κοινή πραγματικότητα. Ανάμεσα στις χιλιάδες εικόνες που έχει δημιουργήσει κυριαρχεί η ανθρώπινη φιγούρα, μοναχική ή ανάμεσα σε πλήθος σε περάσματα, ανόδους και καθόδους, σε διάλογο με τον εαυτό της. Εσωτερικές εικόνες συνδιαλέγονται με εικόνες που παραπέμπουν στην επικαιρότητα αλλά και σε σειρές έργων του Γιώργου Ξένου όπως οι «Φωνασκούντες», «Ο ίσκιος του ανθρώπου είναι ο πολιτισμός», «Οι Διερχόμενοι». Παράλληλα με τα σχέδια της εγκατάστασης, ακούγεται ο Θρήνος Νο 212, 2011, κρουστά και loop sampler το οποίο ο Γιώργος Ξένος παραλληλίζει με τα σχέδια της έκθεσης. Ο Γιώργος Ξένος (Αθήνα 1953) , αποφοίτησε το 1982 από την «Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts , section des Arts Plastiques» στο Παρίσι. Την περίοδο 1988-1992 έζησε και εργάστηκε στο Βερολίνο και από το 1993 ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Έργα του έχει εκθέσει στη Galerie Gean Jean Bernier (1986), στο Pergamon Museum στο Βερολίνο (1986), στο Winckelmann Museum της πόλης Stendal (1991, 2002) , στο κτήριο Κωστή Παλαμά- Πανεπιστήμιο Αθηνών (1997), Στο Μουσείο Μπενάκη (2009), στο Επιγραφικό Μουσείο Αθηνών (2011) κ.α.⁴⁹.

⁴⁸ Έκθεση στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης:
<http://www.protothema.gr/culture/arts/article/224554/o-giorgos-ksenos-sto-ethniko-moyseio-syqxronhs-texnhs/>

Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 25.7.2013.

⁴⁹ Πληροφορίες για την ζωή και το έργο του Γιώργου Ξένου, από το ενημερωτικό φυλλάδιο της έκθεσης Χίλια Σχέδια στο ΕΜΣΤ.

8. Αρχιτεκτονικές και μουσειογραφικές πληροφορίες:

Σε αυτό το σημείο θα δοθούν κάποιες πρακτικές εκθεσιακές πληροφορίες, σε ό, τι αφορά στον αρχιτεκτονικό και μουσειογραφικό σχεδιασμό και προγραμματισμό της έκθεσης και του χώρου:

- Αρχικά η τοποθέτηση των εκθεσιακών ενότητων θα είναι όπως φαίνεται στην κάτωψη.
- Θα γίνει χρήση κάποιων επιπλέον αντικειμένων για την καλύτερη εξυπηρέτηση της έκθεσης των έργων. Αυτά περιλαμβάνουν την τοποθέτηση λευκών καθισμάτων σε διάφορα σημεία της έκθεσης, την τοποθέτηση ενός καθίσματος όπως προαναφέρθηκε, μπροστά από το έργο του Garry Hill ⁵⁰. Ακόμα, θα τοποθετηθούν στις χωρικές ενότητες υπερυψωμένες βάσεις, οι οποίες θα εξυπηρετήσουν την έκθεση των γλυπτών της έκθεσης ⁵¹. Οι βάσεις αυτές θα τοποθετηθούν στο κέντρο της αίθουσας και δεν θα ξεπερνούν σε κάθε περίπτωση, το ένα μέτρο, ίσως και λιγότερο, έτσι ώστε να εξυπηρετούν το οπτικό πεδίο των επισκεπτών .
- Η πορεία του κοινού μέσα στο χώρο θα είναι ελεύθερη, δίνοντας στον επισκέπτη τη δυνατότητα για την επιλογή των εκθεμάτων που θα παρακολουθήσει, και την επιλογή της σειράς θέασης τους, καθώς και της κίνησης του στο χώρο. Όπως αναφέρει και η Λαία Ορφανίδη, στο βιβλίο της Εισαγωγή στη Μουσειολογία : «Η διαδρομή στο χώρο της έκθεσης απορρέει από την επιθυμία να μεταδοθούν πολύπλοκες πληροφορίες στο κοινό. Πρέπει να είναι απλή και σαφής και να εκφράζει τη δομή του προγράμματος. Η απλή θεματική της είναι απαραίτητη ώστε να γίνει εκπαιδευτική. Ο επισκέπτης αντιλαμβάνεται μέσα από μια σειρά σύντομων ενημερωτικών κειμένων, που τον καθοδηγούν στην ανάγνωση της εποχής, του περιβάλλοντος και των εκθεμάτων, ολοκληρωμένα αλλά όχι με κουραστικό, αλλά με διδακτικό τρόπο. Ο επισκέπτης μπορεί να έχει την επιλογή να συντομεύσει το χρόνο του μέσα από μια συντομότερη διαδρομή εάν υπάρχει ιεράρχηση στα εκθέματά της. Και αυτό είναι επίσης δουλειά του μουσειογράφου. Ένας σωστός σχεδιασμός πρέπει

⁵⁰ Καθίσματα:

http://www.google.fr/imgres?q=%CE%BA%CE%B1%CE%B8%CE%AF%CF%83%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1+%CF%83%CE%BA%CE%B1%CE%BC%CF%80%CF%8C&um=1&hl=fr&tbn=isch&bnid=cx_cDubg9Ki8WM:&imgrefurl=http://www.kerkis.eu/proionta/%25CE%259A%25CF%258D%25CE%25B2%25CE%25BF%25CE%25B9-%25CE%25BA%25CE%25B1%25CE%25B8%25CE%25AF%25CF%2583%25CE%25BC%25CE%25B1%25CF%2584%25CE%25B1-%25CF%2583%25CE%25BA%25CE%25B1%25CE%25BC%25CF%2580%25CE%25BF&docid=CjNrZLHPMRjggM&imgurl=http://www.kerkis.eu/image/cache/data/maksilaria/kuvoi/IMG_1129-800x800.jpg&w=800&h=800&ei=FFH_UaPqFdHxhQep1YCwAg&zoom=1&iact=rc&dur=285&page=1&tbnh=141&tbnw=175&start=0&ndsp=37&ved=1t:429.r:1.s:0.i:85&tx=121&ty=79&biw=1344&bih=764
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 05.08.2013.

⁵¹ Παρόμοιες με αυτές που έχουν χρησιμοποιηθεί στην έκθεση του Κώστα Κουλεντιανού στο Μουσείο Μπενάκη Πειραιώς (Βλέπε φωτογραφίες χώρου).

να προβλέπει κενά»⁵². Η επιθύμητη κατεύθυνση του κοινού στον εκθεσιακό χώρο, παρ'όλα αυτά είναι προς τα αριστερά. Με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε να πετύχουμε την χρονολογική και θεματική συνοχή της έκθεσης. Η τοποθέτηση των έργων θα γίνει με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι εμφανές στο θεατή προς ποιά κατεύθυνση προτιμάται και προτείνεται να κινηθεί, αλλά θα του δίνεται ταυτόχρονα η δυνατότητα να κινηθεί κατά βούληση.

- Ο γενικός φωτισμός της έκθεσης και των αντικειμένων, θα είναι ο ήδη υπάρχων φωτισμός του χώρου. Ο χώρος αυτός φιλοξενεί συχνά εκθέσεις σύγχρονης τέχνης, και για αυτό το λόγο, έχει ειδικά διαμορφωμένο φωτισμό. Σποτ θα χρησιμοποιηθούν στο ταβάνι της αίθουσας, με λευκό φωτισμό κατάλληλης έντασης⁵³.

- Στην προκείμενη έκθεση, για λόγους ασφαλείας των αντικειμένων, θα προτιμάται η φωτογράφιση των αντικειμένων χωρίς φωτογραφικό φλας.

- Οι εγκαταστάσεις και η ήδη υπάρχουσα πρόνοια του μουσειακού χώρου, κάνει εύκολο το έργο της ύπαρξης κατάλληλης ατμόσφαιρας για τα αντικείμενα. Η τήρηση καλής θερμοκρασίας και σωστών επιπέδων υγρασίας και φωτισμού, έχει, όπως σε κάθε μουσειακή έκθεση, μεγάλη βαρύτητα για την σωστή διατήρηση των έργων, αλλά και αρκετά μεγάλη σημασία για την δημιουργία μιας καλής και ευχάριστης μουσειακής εμπειρίας, σε ό,τι αφορά στους επισκέπτες. Στην προκείμενη έκθεση λόγω της ποικιλίας των υλικών κατασκευής των αντικειμένων, θα χρησιμοποιηθούν, τα 200 lux για τον φωτισμό των αντικειμένων⁵⁴.

- Στην προκείμενη έκθεση, δεν θα τοποθετηθούν ηχητικά εφέ ή αυτούσια μουσική. Θα χρησιμοποιηθεί παρ'όλα αυτά, η μουσική από τα δύο project(Garry Hill, τηλεόραση, και Γιώργος Ξένος, μουσικό κομμάτι που αποτελεί μέρος του έργου). Όπως ήδη αναφέρθηκε, τα έργα αυτά θα έχουν μια απόσταση μεταξύ τους, και θα διαχωρίζονται από ψευδοτοιχους , ώστε να μην δημιουργείται ακουστική σύγχυση στον θεατή.

⁵² Από το βιβλίο της Λάια Ορφανίδη, Εισαγωγή στη Μουσειολογία, Ρόδος 2003, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, σελίδα 49.

⁵³ Πληροφορίες από κύριο Βασίλη Πασχάλη, υπεύθυνο του τμήματος συντήρησης στο Μουσείο Μπενάκη. Πληροφορίες επίσης διαθέσιμες και : <http://www.benaki.gr/index.asp?lang=gr&id=40301>

⁵⁴ Λάια Ορφανίδη, Εισαγωγή στη Μουσειολογία, Ρόδος 2003, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, σελίδα 51

9. Επιπλέον ενημερωτικό υλικό έκθεσης:

Στα πλαίσια της έκθεσης, και για λόγους διαφήμισης, γνωστοποίησης και πλήρους ενημέρωσης σχετικά με το σύνολο της έκθεσης, θα διανέμεται διαφόρων ειδών δωρεάν ενημερωτικό υλικό για την κάθε δραστηριότητα της έκθεσης. Για παράδειγμα, η αφίσα της έκθεσης και το φυλλάδιο του εκπαιδευτικού προγράμματος θα είναι ξεχωριστά φυλλάδια. Το μόνο επιπλέον ενημερωτικό υλικό που θα περιλαμβάνει το σύνολο των δράσεων θα είναι το φυλλάδιο της έκθεσης που θα δίνεται στον θεατή κατά την έξοδο από την έκθεση. Με αυτό τον τρόπο, έχουμε την ευκαιρία να διαφημίσουμε με έναν ακόμα τρόπο τις δραστηριότητες που σκοπεύουμε να δημιουργήσουμε, μορφώνουμε τους θεατές πάνω σε αυτό που παρακολουθήσαν και επιπλέον παρέχουμε ένα αναμνηστικό της έκθεσης σε όσους δεν έχουν την δυνατότητα να αγοράσουν τον πλήρη κατάλογο της έκθεσης. Συγκεκριμένες πληροφορίες για το είδος, τη μορφή και το περιεχόμενο του υλικού αυτού, δίνονται παρακάτω:

- Κατά την έξοδο από την έκθεση, οι επισκέπτες θα μπορούν να παραλάβουν επιπλέον ενημερωτικό υλικό, έντυπα με πληροφορίες για αυτό που παρακολούθησαν με φωτογραφίες των εκθεμάτων που είδαν, με στόχο να μπορεί ο κάθε επισκέπτης να έχει μία σύνοψη της έκθεσης με την έξοδό του από το μουσείο. Τα έντυπα αυτά θα περιλαμβάνουν τα κείμενα που έχουν χρησιμοποιηθεί στην έκθεση. Στην πρώτη σελίδα θα υπάρχει η ίδια εικόνα που αποτελεί το εξώφυλλο της εργασίας, που αποτελεί μία σύνοψη της έκθεσης και οι βασικές πληροφορίες για την έκθεση, όπως ο χρόνος, ο χώρος, οι χορηγοί, οι επιπλέον δραστηριότητες και οι πληροφορίες τους. Σε κάθε ενότητα θα αναφέρονται οι εικόνες των έργων που επιλέχθηκαν ως εποπτικό υλικό, και οι οποίες θα χρησιμοποιούνται ως το φόντο των σελίδων. Στο τέλος του εντύπου θα αναγράφονται οι ευχαριστίες για την περάτωση της έκθεσης (Βλέπε ενημερωτικό φυλλάδιο έκθεσης).
- Επίσης, θα υπάρχουν φωτογραφίες όλων των εκθεμάτων από τις οποίες οι επισκέπτες θα μπορούν να επιλέγουν και να παίρνουν μαζί τους εφόσον το επιθυμούν, κατά την απόχώρηση από την έκθεση.
- Έπειτα θα διανέμεται και η αφίσα της έκθεσης, η οποία θα είναι η ίδια που θα χρησιμοποιηθεί για την διαφήμιση της έκθεσης (βλέπε αφίσα έκθεσης).
- Ακόμα, θα δημιουργηθεί ο κατάλογος της έκθεσης, με την πλήρη παρουσίαση των έργων που χρησιμοποιήθηκαν, με τα κείμενα των ενοτήτων, και όλες τις επιπλέον πληροφορίες για την έκθεση που δεν ήταν δυνατόν να ενσωματωθούν στην εκθεσιακή πρακτική και στο μουσειογραφικό σχεδιασμό. Η βασική ιδέα του καταλόγου είναι να χωρίζεται σε 8 ενότητες, 6 αντίστοιχες με τις εκθεσιακές, και να περιλαμβάνει δύο ακόμα ενότητες με τα αρχικά σχόλια και τις πληροφορίες της έκθεσης, όπως και τους στόχους και σκοπούς του εγχειρήματος. Μπορούμε ακόμα να συμπεριλάβουμε κείμενα

γραμμένα από τους ίδιους τους καλλιτέχνες, τα οποία θα επεξηγούν την σύγχρονη τέχνη μέσα από τη δική τους οπτική γωνία, ή ακόμα κείμενα σχετικά με την εποχή και με την επεξήγηση του έργου τους. Ο κατάλογος θα είναι διαθέσιμος στο πωλητήριο της έκθεσης στην τιμή των 15 ευρώ.

- Ακόμα θα συμπεριλάβουμε τη δημιουργία πρόσκλησης στα εγκαίνια της έκθεσης. Το κείμενο θα είναι ίδιο με το δελτίου τύπου για λόγους ομοιογένειας των εκθεσιακών φυλλαδίων και για λόγους ακρίβειας στις πληροφορίες που παρέχουμε στο κοινό (βλέπε πρόσκληση έκθεσης).
- Έπιπλέον, θα δημιουργηθούν και θα διανέμονται αφίσες για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, με σκοπό την γνωστοποίηση και διαφήμιση του προγράμματος ώστε να παρακολουθηθεί όσο το δυνατόν από περισσότερο κόσμο (βλέπε φυλλάδιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων).
- Όλο το παραπάνω ενημερωτικό υλικό, εκτός από τον κατάλογο της έκθεσης που θα πωλείται στο πωλητήριο, θα διατίθεται στο τέλος της έκθεσης, στην έξοδο ⁵⁵.

Ενημερωτικό Έντυπο Έκθεσης:

Τι είναι τέχνη;

Έκθεση σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας

Σεπτέμβριος 2014- Νοέμβριος 2014

Χορηγοί έκθεσης: Το ιδιωτικό κανάλι Mega , η εταιρεία αλκοολούχων ποτών Bombay sarrhire, η εταιρεία κινητής τηλεφωνίας Cosmote, και η σοκολατοβιομηχανία ION.

Ευχαριστίες: Θερμές ευχαριστίες απευθύνονται προς το Μουσείο Μπενάκη και όλο το προσωπικό, για την διοργάνωση και φιλοξενία της έκθεσης, όπως επίσης στους καλλιτέχνες της έκθεσης, και σε όσους συμμετείχαν και συνέβαλλαν στην περάτωση του έργου.

⁵⁵ Με την βοήθεια πλαστικών βάσεων:
Promuseum Catalogue 2013, σελίδα 113, Kiosque transparent.

Η έκθεση συνοδεύεται από εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά γυμνασίου το οποίο πραγματοποιείται Τετάρτες και Παρασκευές στις 11:00 π.μ. και κατόπιν Ραντεβού. Το πρόγραμμα πραγματοποιείται στο χώρο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Μουσείου.

Σεμινάρια των εν ζωή καλλιτεχνών και ομιλίες κριτικών τέχνης θα πραγματοποιηθούν στον χώρο εκδηλώσεων του Μουσείου .

Ημερομηνίες Σεμιναρίων: 5/10/2014, 12/10/2014 και 19/10/2014

Ημερομηνίες Ομιλιών: 26/10/2014 . Καλεσμένος Ομιλητής Πάνος Τζώνος, κριτικός σύγχρονης τέχνης.

Η συμμετοχή στις ομιλίες και σεμινάρια ισχύει μέχρι εξαντλήσεως των προσκλήσεων.

Τι είναι τέχνη:

Τι είναι τέχνη; Ερώτημα που ανά τους αιώνες πολλοί ειδήμονες του πολιτισμού και της τέχνης έχουν προσπαθήσει να απαντήσουν, πολλές θεωρίες έχουν διατυπωθεί, και πολλές προσπάθειες έχουν γίνει για την τοποθέτηση των ορίων ανάμεσα στα έργα τέχνης και στα «μη έργα τέχνης». Ειδικά η σύγχρονη τέχνη, αντιμετωπίζει πολλαπλά προβλήματα αξιολόγησης και οριοθέτησής της. Ως δημιουργίες σύγχρονης τέχνης, ορίζονται όλες οι δημιουργίες που χρονολογούνται από τα τέλη του 19ου αιώνα έως και σήμερα και περιλαμβάνουν ποικίλες κατηγορίες ειδών τέχνης⁵⁶. Στη σύγχρονη εποχή, ο όρος τέχνη και η καλλιτεχνική δημιουργία έχουν αμφισβητηθεί πολλαπλές φορές από πολλαπλούς παράγοντες, χωρίς πλέον να μπορεί να δοθεί ξεκάθαρα το νόημα της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Η δημιουργία της έκθεσης «Τι είναι τέχνη, έκθεση σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας», ξεκίνησε από μία ιδέα των υπεύθυνων της έκθεσης, για την πραγματοποίηση μίας πολύπλευρης έκθεσης σύγχρονης τέχνης. Πολλαπλοί καλλιτέχνες συμμετέχουν στην προκείμενη έκθεση, όπως, ο Χρίστος Καράς, Γιώργος Ξένος, Βάλλυ Νομίδου, Γαβριέλλα Σιμώνη, Βάλιας Σεμερτζίδης, Νικόλαος Γύζης και πολλοί άλλοι καλλιτέχνες του παγκόσμιου σκηνικού της σύγχρονης τέχνης. Πολλαπλών ειδών έργα επίσης

⁵⁶ Ορισμός σύγχρονης τέχνης:
http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%AD%CF%81%CE%BD%CE%B1_%CF%84%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 10.7.2013.

παρουσιάζονται, όπως, πίνακες, γλυπτά, σχέδια, μουσική και video art. Η έκθεση, παρουσιάζει μέσα από θεματική οργάνωση των ενοτήτων της, την πορεία της σύγχρονης τέχνης ανά τα χρόνια, αλλά και την εξέλιξη του κάθε είδους, όπως και σε κάποιες περιπτώσεις την εξέλιξη ενός καλλιτέχνη ανά τις δεκαετίες, από τα πρώιμα χρόνια του μέχρι την ωρίμανση του. Μέσα από την παρουσίαση 50 περίπου έργων τέχνης, επιχειρούμε να δώσουμε μία ολοκληρωμένη εικόνα για την σύγχρονη τέχνη, τις μορφές της, και τις εκφράσεις της, την έμπνευση του δημιουργού της και την εξέλιξη της ανά τις δεκαετίες. Βασικός στόχος της έκθεσης, είναι μέσα από απλή και άρτια παρουσίαση να αποκωδικοποιήσει την σύγχρονη δημιουργία και να αποτελέσει το έναυσμα για την εξερεύνηση και κατανόηση της.

(Στο σημείο αυτό θα χρησιμοποιείται ακόμα το εξώφυλλο της εργασίας ως το φόντο της πρώτης σελίδας)

Η σύγχρονη ζωγραφική:

Το πρώτο είδος σύγχρονης τέχνης που παρουσιάζεται είναι η ζωγραφική. Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει 10 έργα σύγχρονης δημιουργίας διαφόρων καλλιτεχνών, και διαφορετικών τεχνοτροπιών. Οι καλλιτέχνες των οποίων τα έργα παρουσιάζονται στην ενότητα αυτή είναι, ο Βάλιας Σεμερτζίδης, ο Νικόλαος Γύζης, ο Δανιήλ Παναγόπουλος και ο Γιάννης Σπυρόπουλος. Οι καλλιτέχνες αυτοί παρουσιάζουν μεγάλες αποκλίσεις και ως προς το χρονολογικό πλαίσιο ζωής και δράσης τους και ως προς την τεχνοτροπία και την θεματολογία των έργων τους. Ο Βάλιας Σεμερτζίδης παρουσιάζεται μέσα από γυναικείες προσωπογραφίες, και από ενότητες όπως ζωγραφίζοντας με το αριστερό ενώ ο Νικόλαος Γύζης παρουσιάζεται μέσα από πίνακες που αναπαριστούν πρόσωπα της ελληνικής μυθολογίας. Αντίστοιχα, βασικό χαρακτηριστικό του Δανιήλ Παναγόπουλου και του Γιάννη Σπυρόπουλου είναι η ιδιαιτερότητα της θεματολογίας των έργων τους. Παράξενα αινιγματικά και ίσως ακόμα και σκοτεινά έργα παρουσιάζονται από αυτούς τους δύο καλλιτέχνες. Η ενότητα αυτή, προσπαθεί μέσα από μία σύντομη αναδρομή, και χρονολογική αλλά και ανά καλλιτέχνη, να παρουσιάσει την ποικιλία της θεματολογίας και τεχνοτροπίας της σύγχρονης τέχνης ακόμα και σε ένα και μόνο είδος. Οι πίνακες της ενότητας παρουσιάζουν συνοπτικά την ποικιλία της ζωγραφικής στη σύγχρονη εποχή, και ακόμα την διαφορά στον τρόπο σκέψης των καλλιτεχνών, στην έμπνευση και στο σημείο εκκίνησης και στην τελική έκφραση όλων αυτών των παραγόντων

(Σε αυτή την ενότητα θα χρησιμοποιήσουμε τις εικόνες : Νικόλαος Γύζης « Η Αράχνη» (εικ.15) και η «Νάντια» του Βάλια Σεμερτζίδη (εικ.12)).

Siamo tutti Greci

Σε αυτή την εκθεσιακή ενότητα, παρουσιάζονται 9 πίνακες, κομμάτι του μεγάλου εγχειρήματος της έκθεσης, Siamo tutti Greci που παρουσιάστηκε το 2012 στο Μουσείο Μπενάκη, ως ένδειξη της συμπαράστασης της Ιταλίας στην Ελλάδα. 112 Ιταλοί καλλιτέχνες ενώνουν τις δυνάμεις τους, οργανώνοντας μια έκθεση με σύγχρονους μικρούς πίνακες, μεγάλης ποικιλίας και ιδιαιτερότητας. Τα έργα που χρησιμοποιούνται είναι δημιουργημένα από το 2008 έως στην πλειοψηφία τους το 2012. Στην παρούσα ενότητα, παρουσιάζονται τα έργα των εξής καλλιτεχνών: Ottavio Celestino, Franco Ziotta, Roberto Annecchini, Gabriella Benedini, Elvio Chiricozzi, Carlo De Meo, Jara Marzulli, Giampiero Milella, Gianni Pedulà. Από τα 112 έργα επιλέγεται η παρουσίαση αυτών των 9 έργων, ως τα πιο αντιπροσωπευτικά της ενότητας. Οι καλλιτέχνες αυτής της ενότητας, δημιουργώντας ή δίνοντας παλαιότερα έργα τους, επιθυμούν να εκφράσουν τη συμπάρασταση τους στην Ελλάδα της κρίσης. Τα έργα παρουσιάζουν μεγάλες ιδιαιτερότητες και στη θεματολογία τους, και στην τεχνοτροπία τους. Από εικόνες της πόλης, μέχρι ξύλινες κατασκευές της ελληνικής σημαίας και χελιδόνια τοποθετημένα σε καμβά, αντιπροσωπεύουν μία μεγάλη γκάμα έργων, τεχνοτροπιών και εμπνεύσεων, όλα προορισμένα για να εξοπλίσουν το ίδιο εγχείρημα. Στην ενότητα αυτή, παρουσιάζεται η πολυμορφία που μπορεί η σύγχρονη τέχνη να λάβει, ακόμα και μέσα σε μία και μόνο έκθεση.

(Σε αυτή την ενότητα θα χρησιμοποιήσουμε ως φόντο στο φυλλάδιο τα έργα: Jara Marzulli «μεταξύ χειλέων και οδόντων» (εικ.25), Roberto Annecchini « αισθητικός χώρος x είμαστε όλοι Έλληνες» (εικ.21)).

Η Γλυπτική της σύγχρονης εποχής

11 κατασκευές και γλυπτά παρουσιάζονται σε αυτή την ενότητα, μέσα από μία μεγάλη ποικιλία θεμάτων, έκτασης των κατασκευών αλλά και των υλικών κατασκευής τους. Από χαρτί και ξύλο έως μέταλλο, σε αυτό το σημείο παρουσιάζεται όλο το φάσμα της πολυπλοκότητας της σύγχρονης τέχνης. Καλλιτέχνες των έργων, Έλληνες δημιουργοί διαφορετικών εποχών. Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζονται έργα από το 1948 έως και το 2012. Μεγάλες διαφορές παρατηρούνται στα υλικά που χρησιμοποιούνται για τις κατασκευές, στην έκταση των έργων, στη θεματολογία τους, στην παρουσίαση τους. Παρακολουθούμε μία αναδρομή στην ιστορία των κατασκευών σύγχρονης τέχνης, μέσα από την παρουσίαση διαφορετικών δημιουργημάτων, από διαφορετικούς καλλιτέχνες, σε διαφορετικές εποχές. Έργα με διαφορετική σημασία, νόημα, συναίσθημα και έκφραση παρουσιάζονται όλα μαζί, δίνοντας μία συνολική εικόνα της γλυπτικής στη σύγχρονη εποχή. Ο χρυσός, το μέταλλο το ξύλο το χαρτί, ο ορείχαλκος, και ο μπρούντζος, γίνονται εργαλεία δημιουργίας για όλους τους σύγχρονους καλλιτέχνες. Περιορισμός στη θεματολογία δεν υπάρχει. Όλα αποφασίζονται από τον ίδιο τον καλλιτέχνη, και το τι αυτός θέλει να εκφράσει.

(Χρησιμοποιούμενες εικόνες: «Η Γόμα» Γαβριέλλα Σιμώση (εικ.28) και το έργο «Φτερά με πουλιά» της Αφροδίτης Λίτη (εικ.35)).

Σύνοψη 1965-2010

Στο σημείο αυτό εκτίθενται 9 πίνακες του Χρίστου Καρά ,σύγχρονου Έλληνα καλλιτέχνη δημιουργημένοι από το 1965 έως και το 2010. Ο Χρίστος Καράς, σημαντικός καλλιτέχνης της σύγχρονης εποχής, έχει μία πορεία πολλών χρόνων, μέσα απο την οποία είναι εμφανής η εξέλιξη της τεχνικής του, η αλλαγή των εμπνεύσεων και της θεματολογίας του, και η ωρίμανση της τεχνικής του. Ο Χρίστος Καράς, γράφεται στη Σχολή Καλών Τεχνών των Αθηνών (1951), παίρνει το δίπλωμά του (1955) και με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (1957) σπουδάζει στη Σχολή Καλών Τεχνών του Παρισιού για τρία χρόνια. Στο Παρίσι μένει μέχρι το 1963. Συγχρόνως ταξιδεύει στο Βέλγιο, Ολλανδία, Ισπανία, Ιταλία και Αγγλία. Αργότερα πραγματοποιεί πολλά ταξίδια στη Βενετία, Βασιλεία, Κάσσελ, Βρυξέλλες και στο Βερολίνο, παρακολουθώντας τις μεγάλες διεθνείς εκθέσεις. Με την επιστροφή του στην Ελλάδα, μετέχει ενεργά στην προσπάθεια για τη δημιουργία ενός σύγχρονου καλλιτεχνικού κινήματος, με πολλές ατομικές και ομαδικές εκθέσεις, τηλεοπτικές παρουσίες και συνεντεύξεις σε εφημερίδες και περιοδικά. Απεικονίζει πολλαπλές φορές σκηνές απο το Άουσβιτς, και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης του Β' Παγκοσμίου πολέμου, με μία παρουσίαση που η πρωτοτυπία της τραβάει την προσοχή. Στην ενότητα αυτή μπορούμε σταδιακά να δούμε το πέρασμα των χρόνων και σε σχέση με τη θεματολογία, και την τεχνοτροπία, αλλά και σε σχέση με τις εμπνεύσεις του καλλιτέχνη ανά εποχή.

(Εδώ θα χρησιμοποιήσουμε ως φόντο τα έργα του Χρίστου Καρρά, «Κόρη με στεφάνι από λουλούδια» (εικ.43) και «δύο πρόσωπα με ρεπούμπλικες» (εικ.46)).

'Blind' 1955

Ο καλλιτέχνης Garry Hill, δημιούργησε μία πολύ ξεχωριστή κατασκευή. Μία τηλεόραση καλυμμένη απο το βιβλίο του Γάλλου συγγραφέα Ζακ Ελλύλ, « the humiliation of the word», δεμένο με καλώδια η οποία παίζει συνεχόμενα προβάλλοντας ακαθόριστες εικόνες με ακαθόριστο ήχο. Στο βίντεο παρουσιάζεται ανάγνωση των αποσπασμάτων του βιβλίου . Στο βιβλίο αυτό, ο Γάλλος φιλόσοφος, πραγματεύεται την καθοριστική επίδραση και κυριαρχία της τεχνολογίας των εικονών και της τηλεόρασης στο σύγχρονο κόσμο, σχολιάζοντας την υποβάθμιση που έχει υποστεί η γλώσσα στη σύγχρονη εποχή. Ο Γκάρυ Χιλλ αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της βίντεο art στην σύγχρονη εποχή. Στα βίντεο και στις βιντεγκαταστάσεις του πραγματεύεται με πειραματική διάθεση και διεισδυτικότητα τον διάλογο γλώσσας και ήχου , εικόνας και ήχου. Γεννήθηκε το 1951 στη Santa Monica στην Καλιφόρνια. Το 1974 δημιουργεί την πρώτη του βίντεοεγκατάσταση το Hole in the Wall . Το 1975 πραγματοποιεί στο Woodstock το Synergism , μία σειρά από δράσεις στις οποίες συνδυάζει τη μουσική και το χορό με

το βίντεο, ενώ το 1976 γνωρίζει τον ποιητή George Quasha, ο οποίος, μαζί με τον Charles Stein επιδρούν στους πρώτους πειραματισμούς του με το θέμα της γλώσσας. Ο Γκάρυ Χιλλ έχει πολλές φορές βραβευθεί για το έργο του, έχει λάβει επανειλημμένα υποτροφίες, έχει αναπτύξει έντονη εκθεσιακή δραστηριότητα σε Ευρώπη και Αμερική. Έχει επίσης συμμετάσχει σε μεγάλες ομαδικές εκθέσεις και Μπιενάλε (Biennale d'art Contemporain , Lyon France 1997 , Kwangju , 1997 , Sao Paulo Bienal, Brazil , 1994) ενώ αναδρομικές εκθέσεις του έχουν οργανωθεί σε σημαντικά μουσεία (Whitney Museum of American Art , New York , 1986, The American Center Paris, France, 1983) . Ο καλλιτέχνης ζει και εργάζεται στο Σιάτλ των Ηνωμένων Πολιτειών.

(Σε αυτή την ενότητα θα παρουσιάζεται το εξώφυλλο του βιβλίου που χρησιμοποιείται στο έργο σε μεγένθυση (εικ.48β)).

Χίλιες εικόνες 2012

Το έργο αυτής της ενότητας αποτελεί ένα μεγάλο και πρωτότυπο εγχείρημα. Ο καλλιτέχνης Γιώργος Ξένος, δημιουργεί ένα τρίπτυχο έργο, που αποτελείται από χιλιάδες σχέδια. Κεντρικός πυρήνας της εγκατάστασης είναι το προσωπικό εικαστικό ημερολόγιο του καλλιτέχνη. Καθημερινά ο καλλιτέχνης δημιουργεί σειρές σχεδίων με μελάνι σε χαρτί A4, προσπαθώντας να καταγράψει με ταχύτητα τις φευγαλέες σκέψεις του όπως αυτές επηρεάζονται από τις καθημερινές του εμπειρίες, προσωπικές ή σχετικές με την κοινή πραγματικότητα. Ανάμεσα στις χιλιάδες εικόνες που έχει δημιουργήσει, κυριαρχεί η ανθρώπινη φιγούρα, μοναχική ή ανάμεσα σε πλήθος σε περάσματα, ανόδους και καθόδους, σε διάλογο με τον εαυτό της. Εσωτερικές εικόνες συνδιαλέγονται με εικόνες που παραπέμπουν στην επικαιρότητα αλλά και σε σειρές έργων του Γιώργου Ξένου όπως οι «Φωνασκούντες», «Ο ίσκιος του ανθρώπου είναι ο πολιτισμός», «Οι Διερχόμενοι». Παράλληλα με τα σχέδια της εγκατάστασης, ακούγεται ο Θρήνος No 212, 2011, κρουστά και loop sampler το οποίο ο Γιώργος Ξένος παραλληρίζει με τα σχέδια της έκθεσης. Ο Γιώργος Ξένος (Αθήνα 1953), αποφοίτησε το 1982 από την «Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts , section des Arts Plastiques» στο Παρίσι. Την περίοδο 1988-1992 έζησε και εργάστηκε στο Βερολίνο και από το 1993 ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Έργα του έχει εκθέσει στη Galerie Gean Jean Bernier (1986), στο Pergamon Museum στο Βερολίνο (1986), στο Winckelmann Museum της πόλης Stendal (1991, 2002) , στο κτήριο Κωστή Παλαμά- Πανεπιστήμιο Αθηνών (1997), Στο Μουσείο Μπενάκη (2009), στο Επιγραφικό Μουσείο Αθηνών (2011) κ.α.

(Σε αυτό το κομμάτι του εντύπου, θα χρησιμοποιήσουμε δίπλα στο κείμενο μία μικρή εικόνα από το σύνολο του έργου του Γιάννη Κουνέλλη, δεν θα επιλεγεί να χρησιμοποιήσουμε το έργο ως φόντο καθώς η ένταση των χρωμάτων δεν θα επιτρέπει στον αναγνώστη να διαβάσει το κείμενο (εικ. 49α).

10. Υπηρεσίες υποδοχής και πληροφορίες εκθεσιακού χώρου:

Πληροφορίες εκθεσιακού χώρου:

Ο εκθεσιακός χώρος που θα χρησιμοποιηθεί, όπως προαναφέρθηκε, είναι η αίθουσα του ισογείου του Μουσείου Μπενάκη, στο κτήριο Πειραιώς . Η έκθεση θα πραγματοποιηθεί για τρεις μήνες στο χώρο αυτό, από τον Σεπτέμβρη 2014 έως τον Νοέμβρη του 2014. Βασικές πληροφορίες για τις υπηρεσίες υποδοχής του χώρου:

Εισιτήριο Έκθεση ⁵⁷

Το εισιτήριο της προκείμενης έκθεσης ,όπως ορίζεται από την πολιτική του μουσείου, θα είναι 4 ευρώ και το μειωμένο 2 ευρώ. *Μειωμένο εισιτήριο δικαιούνται σύμφωνα με την πολιτική του μουσείου:*

- Ένας ενήλικας που συνοδεύει παιδί
- Φοιτητές
- Άτομα άνω των 65 ετών
- Πολύτεκνοι
- Οι υπηρετούντες τη στρατιωτική τους θητεία
- Εκπαιδευτικοί
- Αρχαιολόγοι
- Συντηρητές αρχαιοτήτων
- Μέλη του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών
- Κάτοχοι κάρτας του ΥΠΠΟ
- κάτοχοι Ευρωπαϊκής Κάρτας Νέων (σε ό,τι αφορά τις περιοδικές έκθεσης)

Ελεύθερη είσοδο δικαιούνται:

- Κάτοχοι κάρτας ανεργίας
- Νέοι κάτω των 18 ετών
- Άτομα με ειδικές ανάγκες
- Ξεναγοί
- Μέλη του ICOM
- Φίλοι του Μουσείου Μπενάκη
- κάτοχοι Ευρωπαϊκής Κάρτας Νέων (Σε ό,τι αφορά τις μόνιμες έκθεσης)

⁵⁷ Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του Μουσείου <http://www.benaki.gr/index.asp?lang=gr&id=2010101>
Τελευταία επίσκεψη σελίδας : 25.7.2013.

Ώρες λειτουργίας έκθεσης⁵⁸

Η έκθεση θα λειτουργεί σύμφωνα με τα προκαθορισμένα ωράρια του μουσείου:

Ώρες Λειτουργίας:

- Πέμπτη, Κυριακή: 10:00 - 18:00
- Παρασκευή, Σάββατο: 10:00 - 22:00

Το μουσείο παραμένει κλειστό:

- Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη
- Και κατά τις αργίες: 25 Μαρτίου, 1 Μαΐου, 28 Οκτωβρίου, 25-26 Δεκεμβρίου, 1 και 6 Ιανουαρίου, Καθαρή Δευτέρα, Κυριακή και Δευτέρα του Πάσχα, Αγίου Πνεύματος.

⁵⁸ Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του Μουσείου
<http://www.benaki.gr/index.asp?lang=gr&id=2010101>
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 25.7.2013.

11. Υπηρεσίες υποδοχής και εξυπηρέτησης κοινού:

- Το Μουσείο διαθέτει καλά ενημερωμένο προσωπικό και κατά την είσοδο στο χώρο, καθώς και γραμματεία που μπορεί να προσφέρει ενημέρωση και παραπομπή σε οποιοδήποτε υπεύθυνο και ειδικό δύναται να χρειαστεί κάποιος επισκέπτης. Σε περίπτωση για παράδειγμα που κάποιος επισκέπτης χρειαστεί εξειδικευμένες πληροφορίες, η επικοινωνία με το προσωπικό του μουσείου μπορεί να γίνει εύκολα με τη φυσική παρουσία του ενδιαφερόμενου, αλλά και τηλεφωνικώς, όπως και μέσω διαδικτύου.
- Η καφετέρια του μουσείου, βρίσκεται στο ισόγειο του χώρου, ακριβώς απέναντι από την αίθουσα έκθεσης. Με προσιτές τιμές και εξυπηρέτηση, καθώς και καλή ποιότητα προϊόντων, οι επισκέπτες μπορούν να επισκεφθούν το καφέ μετά την επίσκεψή τους.
- Το πωλητήριο της έκθεσης, το οποίο επικοινωνεί άμεσα με τον χώρο της καφετέρας, αποτελείται από πολλά και ενδιαφέροντα ενθύμια των εκθέσεων και των μόνιμων αλλά και των κατά καιρούς περιοδικών εκθέσεων. Στη συγκεκριμένη έκθεση το πωλητήριο θα εφοδιαστεί με αναμνηστικά της έκθεσης, σε προσιτές τιμές.
- Ανάπαυση επισκεπτών: Στους εκθεσιακούς χώρους του μουσείου υπάρχουν καθίσματα για την ξεκούραση των επισκεπτών κατά τη διάρκεια επίσκεψης της έκθεσης. Στην συγκεκριμένη έκθεση, οι καρέκλες αυτές θα αντικατασταθούν από λευκά καθίσματα, μικρότερα σε όγκο, από τις υπάρχουσες καρέκλες (τύπου σκηνοθέτη), ώστε να μπορούν να τοποθετηθούν περισσότερες, αλλά και να εναρμονίζονται περισσότερο με το κλίμα της έκθεσης.
- Η πρόνοια για τα άτομα με ειδικές ανάγκες προϋπάρχει ήδη στους χώρους του μουσείου. Ράμπες στην κεντρική είσοδο αλλά και στον χώρο των προσωρινών εκθέσεων, καθιστούν εφικτή την πρόσβαση από ανθρώπους με κινητικά προβλήματα ⁵⁹.

⁵⁹ Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του Μουσείου <http://www.benaki.gr/index.asp?id=2010105&lang=gr>
Τελευταία επίσκεψη σελίδας : 15.6.2013

12. Ασφάλεια εκθεμάτων, έκθεσης και επισκεπτών:

Το μουσείο Μπενάκη διαθέτει ήδη ένα επαρκές και ικανοποιητικό σύστημα ασφάλειας και των χώρων και των εκθεμάτων καθώς και των επισκεπτών.

1. Ασφάλεια Χώρων:

Φύλακες υπάρχουν σε κάθε χώρο, με ειδικές γνώσεις και εξειδίκευση για την ασφάλεια των χώρων των εκθεμάτων και των επισκεπτών. Συγκεκριμένα σε κάθε χώρο υπάρχουν πάνω από ένας φύλακες, οι οποίοι επίσης κατατοπίζουν και καθοδηγούν τους επισκέπτες στον μουσειακό χώρο. Επιπλέον, οι φύλακες παρακολουθούν διακριτικά και απομακρυσμένα (τηρώντας πάντα επαρκή απόσταση ώστε να μην προκαλείται το συναίσθημα της παρακολούθησης) τους επισκέπτες κατά τη περιδιάβαση τους στην έκθεση⁶⁰.

2. Ασφάλεια Εκθεμάτων:

Η ασφάλεια των χώρων εξασφαλίζεται από την ύπαρξη κλειστού συστήματος επίβλεψης των χώρων καθώς και από ασφάλεια πυρανίχνευσης και πυροσβεστήρες σε κάθε εκθεσιακό χώρο. Έτσι διασφαλίζεται ο περιορισμός και ίσως και η διάσωση των εκθεμάτων σε περίπτωση πυρκαγιάς. Ακόμα, κατ'αυτό τον τρόπο αποφεύγονται οι κλοπές εκθεμάτων⁶¹.

3. Ασφάλεια Επισκεπτών:

Η ασφάλεια των επισκεπτών διασφαλίζεται από τις παραπάνω προδιαγραφές καθώς και από την ύπαρξη εξόδων έκτακτης ανάγκης. Βασικό παράγοντα στην προστασία των επισκεπτών διαδραματίζει η ύπαρξη κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού (φύλακες των εκθέσεων)⁶².

⁶⁰ Μέσα από την εμπειρία της επίσκεψης του χώρου και από ερωτήσεις που έθεσα.

⁶¹ Τηλεφωνική επικοινωνία με το προσωπικό του μουσείου στις 20.1.2013

⁶² Τηλεφωνική επικοινωνία με το προσωπικό του Μουσείου στις 20.1.2013.

13. Χορηγοί έκθεσης:

Για τη διαφήμιση της έκθεσης αλλά και για την οικονομική της υποστήριξη θα αναζητήσουμε χορηγούς. Αρχικώς θα χρειαστούμε 1 χορηγό επικοινωνίας, 2 χορηγούς για την έκθεση αυτή καθαυτή και έναν χορηγό για τα εκπαιδευτικά προγράμματα. Ως χορηγός επικοινωνίας μπορεί να επιλεγεί ένα μεγάλο κανάλι όπως το ιδιωτικό κανάλι MEGA⁶³. Το MEGA, περιλαμβάνοντας τηλεοπτικές εκπομπές αλλά και διάφορες πολιτιστικές δράσεις μπορεί να φροντίσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για την διαφήμιση της έκθεσης. Το συγκεκριμένο κανάλι έχει υπάρξει πολλαπλές φορές χορηγός επικοινωνίας σε πολλές διαφορετικές πολιτιστικές δραστηριότητες. Παραδειγματικά αναφέρουμε, παραστάσεις του Εθνικού Θεάτρου, το μπαλέτο της όπερας την Λυόν και το Ark festival . Έτσι έχουμε τη δυνατότητα να μπορέσουμε να γνωστοποιήσουμε την έκθεση σε ένα ευρύ κοινό μεγάλου ηλικιακού εύρους. Έπειτα για την έκθεση θα χρειαστούμε δύο χορηγούς. Ο ένας μπορεί να είναι η Bombay sapphire⁶⁴ και έπειτα η Cosmote⁶⁵.

⁶³ Mega, Παραδείγματα χορηγιών πολιτισμικών δραστηριοτήτων:

1.Εθνικό θέατρο

<http://www.n-t.gr/el/sponsors/315/>

2.The Ark Festival

<http://www.n-t.gr/el/sponsors/315/>

3.Μπαλέτο της Όπερας της Λυόν

<http://www.megatv.com/megagegonota/article.asp?catid=27375&subid=2&pubid=29975342>

Τελευταία επίσκεψη σελίδων : 15.6.2013

⁶⁴ Bombay sapphire , παραδείγματα χορηγιών πολιτισμικών δραστηριοτήτων:

1.Ημέρα και νύχτα μουσείων , Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης 2010

<http://www.cycladic.gr/frontoffice/popup.asp?cpage=RESOURCE&resrc=1953&cnode=221&clang=0>

2.Χορηγός της έκθεσης φωτογραφίας του Βαγγέλη Κύρη με ρούχα της Λουκίας και τίτλο «Death and Birth»

<http://www.panoulis.gr/phdsk/rudius/po.php?ACTION=SLAVECAT&MASTERCATEGORYCODE=2&CATEGORYCODE=24&PAGE=4&>

3.Έκθεση κοσμημάτων της Ελενας Σύρακα, Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης, Με τον τίτλο «Nour», δηλαδή «φως» στα αραβικά, έως 22 Απριλίου

<http://www.ethnos.gr/entheta.asp?catid=23375&subid=2&pubid=63625713>

Τελευταία επίσκεψη σελίδων : 15.6.2013.

⁶⁵ Cosmote , Παραδείγματα χορηγιών πολιτισμικών δραστηριοτήτων:

1. Ποδηλατοδρομία και έκθεση αντικυθάρων

<http://www.cosmote.gr/cosmoportal/page/T38/section/Politismos#>

Και οι δύο αυτές εταιρείες αποτελούν μεγάλους οργανισμούς με οικονομική άνεση που μπορούν να μας εξασφαλίσουν την οικονομική δυνατότητα πραγματοποίησης της έκθεσης και να διαφημίσουν για ακόμα μία φορά την έκθεση με ιδιαίτερος ικανοποιητικό τρόπο (αφίσες, διαφημίσεις σε σταθμούς, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές διαφημίσεις). Η εταιρεία αλκοολούχων ποτών Bombay Sapphire έχει χρηματοδοτήσει πολλαπλές φορές πολιτισμικά γεγονότα του ελληνικού χώρου, όπως « Η Ημέρα και Νύχτα των Μουσείων 2010» στο μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, την έκθεση φωτογραφίας του Βαγγέλη Κύρη με ρούχα της Λουκίας και τίτλο «Death and Birth» όπως και την έκθεση κοσμημάτων της Ελενας Σύρακα, στο Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης, η οποία είναι επί του παρόντος ανοιχτή στο κοινό, και ως τις 22 Απριλίου. Έπειτα, η Cosmote έχει υπάρξει πολλαπλές φορές χορηγός εκδηλώσεων όπως εκθέσεις «Το Ναυάγιο Των Αντικύθερων: το Πλοίο, οι Θησαυροί, ο Μηχανισμός» , και οι Ποδηλατοδράσεις ΟΤΕ-COSMOTE, όπως ακόμα και στην έκθεση «Δημοκρατία και η Μάχη του Μαραθώνα» στη Σπάρτη . Ως χορηγός για τα εκπαιδευτικά προγράμματα μπορεί να χρησιμοποιηθεί η σοκολατοβιομηχανία ION⁶⁶. Η σοκολατοβιομηχανία ION μπορεί να κάνει την έκθεση γνωστή στα παιδιά. Η αναφορά της ως χορηγός και η εμφάνιση της εικόνας μπορεί να τραβήξει πιο εύκολα την προσοχή των παιδιών. Επίσης η ION μπορεί να μας εξασφαλίσει διαφήμιση σε παιδικούς-μαθητικούς κύκλους εξασφαλίζοντας έτσι μεγαλύτερη συμμετοχή στα προγράμματα.

Οι χορηγοί θα αναφέρονται στο σύνολο του επιπλέον υλικού της έκθεσης, στο ενημερωτικό φυλλάδιο, στην αφίσα της έκθεσης, στην αφίσα του εκπαιδευτικού και στην πρόσκληση των εγκαινίων. Επίσης ιδιαίτερη αναφορά τους θα γίνεται στην είσοδο της έκθεσης όπως έχουμε ήδη αναφέρει. Τέλος τα λογότυπα τους θα εμφανίζονται σε όλο το έντυπο ενημερωτικό υλικό της έκθεσης (φυλλάδια, προσκλήσει, αφίσες κ.λπ.).⁶⁷

2. Έκθεση«Δημοκρατία και η Μάχη του Μαραθώνα» στη Σπάρτη
<http://www.eleftheriaonline.gr/oikonomia/item/11472-%CE%B7-cosmote-%CF%87%CE%BF%CF%81%CE%B7%CE%B3%CF%8C%CF%82-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%AD%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7%CF%82-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%AF%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B7-%CE%BC%CE%AC%CF%87%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BC%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%B8%CF%8E%CE%BD%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%B7-%CF%83%CF%80%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B7>

Τελευταία επίσκεψη σελίδων : 17.6.2013.

⁶⁶ ION, Παραδείγματα χορηγιών πολιτισμικών δραστηριοτήτων:

1. <http://www.comicdom-con.gr/2012/01/23/exhibition-the-life-and-work-of-herge/>
2. <https://www.facebook.com/Comicdom/posts/497484163634703>

Τελευταία επίσκεψη σελίδων : 17.6.2013.

14. Τρόποι προβολής έκθεσης:

Στην προκείμενη έκθεση, θα χρησιμοποιηθούν διάφοροι τρόποι προβολής και δημοσιοποίησής της. Επίσης, τα μέσα διαφήμισης που θα χρησιμοποιηθούν θα είναι ποικίλα για λόγους προσέλκυσης διαφορετικών ηλικιακών ομάδων. Η διαφήμιση της έκθεσης θα γίνει ένα μήνα πριν από την αρχή της και θα χρησιμοποιηθούν τα εξής μέσα ⁶⁸:

- Αρχικώς το Δελτίο τύπου που θα πραγματοποιηθεί για να ενταχθεί η έκθεση σε εφημερίδες και σε στήλες περιοδικών. Με αυτό τον τρόπο διαφήμισης επιτυγχάνουμε την προσέλκυση ενός κοινού που χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερες πιθανότητες επίσκεψης εκθέσεων.

⁶⁷ Λογότυπα χορηγών έκθεσης:

1. MEGA :

http://www.google.fr/imgres?sa=X&biw=1344&bih=764&tbn=isch&tbnid=6tJgslGtahNq3M:&imgrefurl=http://7imeres.gr/%25CF%2583%25CF%2585%25CE%25BD%25CF%258D%25CF%2580%25CE%25B1%25CF%2581%25CE%25BE%25CE%25B7-%25CE%25BC%25CF%2580%25CF%258C%25CE%25BC%25CF%2580%25CE%25BF%25CE%25B%25CE%25B1-%25CE%25B2%25CE%25B1%25CF%2581%25CE%25B4%25CE%25B9%25CE%25BD%25CE%25BF%25CE%25B3%25CE%25B9%25CE%25AC%25CE%25BD%25CE%25BD%25CE%25B7-%25CF%2583%25CF%2584/&docid=7Y6hzin9HTJ5jM&imgurl=http://7imeres.gr/wp-content/uploads/2013/07/mega_channel_logo.jpg&w=590&h=330&ei=4DQSUsauE6LJ0AWVI4GYDA&zoom=1&iact=rc&dur=249&page=2&tbnh=144&tbnw=257&start=23&ndsp=30&ved=1t:429,r:39,s:0,i:205&tx=145&ty=90

2. ION :

http://www.google.fr/imgres?biw=1344&bih=764&tbn=isch&tbnid=rL6agHP64jCm9M:&imgrefurl=http://minosimports.com/Merchant2/merchant.mvc%3FScreen%3DCTGY%26Category_Code%3Dion&docid=Duc-T3RJRBEB8M&imgurl=http://www.minosimports.com/Merchant2/graphics/00000001/ION_logo.jpg&w=200&h=50&ei=AjUSUu7LK4P20gWWsIDICQ&zoom=1&iact=rc&dur=76&page=3&tbnh=40&tbnw=134&start=56&ndsp=37&ved=1t:429,r:79,s:0,i:322&tx=73&ty=44

3. COSMOTE :

http://www.google.fr/imgres?biw=1344&bih=764&tbn=isch&tbnid=phJb-4XqP5xGnM:&imgrefurl=http://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%25C8%2599ier:Cosmote_Logo.gif&docid=OXVpCg2XKp12dM&imgurl=http://upload.wikimedia.org/wikipedia/ro/0/0a/Cosmote_Logo.gif&w=836&h=358&ei=PDUSUu6BFsa-0QXk54DwBA&zoom=1&iact=rc&dur=202&page=1&tbnh=123&tbnw=288&start=0&ndsp=23&ved=1t:429,r:0,s:0,i:80&tx=144&ty=77

4. Bombay Sapphire :

http://www.google.fr/imgres?biw=1344&bih=764&tbn=isch&tbnid=YuM195zMfLy2ZM:&imgrefurl=http://seeklogo.com/bombay-sapphire-logo-21089.html&docid=mVXQPuXOX8JqZM&imgurl=http://www.seeklogo.com/images/B/Bombay_Sapphire-logo-F1DBE893FE-seeKlogo.com.gif&w=200&h=200&ei=ejUSUu76GPOa0QW8joCgAQ&zoom=1&iact=rc&dur=498&page=1&tbnh=138&tbnw=138&start=0&ndsp=32&ved=1t:429,r:2,s:0,i:89&tx=92&ty=78

Τελευταία επίσκεψη σελίδων: 19.8.2013

⁶⁸ Το ελκυστικό μουσείο, Graham Black, 2009 πολιτιστικό ίδρυμα ομίλου Πειραιώς, σελίδες: 117-120.

- Έπειτα η έκθεση θα διαφημιστεί στο ένθετο δελτίο γνωστού καναλιού (MEGA) σαν πολιτιστικό δρώμενο.
- Διαφήμιση επίσης της έκθεσης θα γίνει στο ραδιόφωνο, με τη μορφή σύντομης ηχητικής παρουσίασης της έκθεσης (θα αναφέρονται: περιεχόμενο έκθεσης, εισιτήριο, ημερομηνίες, τοποθεσία, διάρκεια, συμπληρωματικές δραστηριότητες και τιμή εισιτηρίου), παράλληλα με αυτό, μπορούν να κληρωθούν μέσω ραδιοφωνικών εκπομπών και προσκλήσεις για την έκθεση και για κάποια από τις ομιλίες που θα πραγματοποιηθούν ή και για δώρα από την έκθεση) Μέσα από αυτό το είδος διαφήμισης επιτυγχάνουμε την προσέλκυση ενός πιο νεανικού κοινού.
- Αφισκόλληση της αφίσας της έκθεσης σε κεντρικούς σταθμούς τρένου και μετρό, ώστε να μπορέσουμε να απευθυνθούμε σε όλες τις ομάδες κοινού.
- Άλλος ένας τρόπος διαφήμισης της έκθεσης είναι η διοργάνωση των εγκαινίων της και η αντίστοιχη προβολή που αυτά θα επιφέρουν.

15. Εγκαίνια έκθεσης:

Για την συγκεκριμένη έκθεση θα σχεδιαστούν και θα πραγματοποιηθούν εγκαίνια ⁶⁹. Κρατώντας τα απλά και λιτά όπως όλο το κλίμα της έκθεσης, θα αποτελούν την απλή παρουσίαση της έκθεσης στο κοινό και θα δίνουν μια καλή εικόνα της θεματολογίας της έκθεσης και των εκθεμάτων. Δελτίου τύπου θα γραφτεί για την παρουσίαση των εγκαινίων και της έκθεσης στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και κατά συνέπεια στο μελλοντικό κοινό της έκθεσης. Στα εγκαίνια θα υπάρξει μια μικρή αρχική ομιλία των καλλιτεχνών των οποίων τα έργα πρόκειται να εκτεθούν καθώς και μια μικρή παρουσίαση της έκθεσης από τους βασικούς φορείς δημιουργίας της. Παράλληλα θα αρχίσει ο διαμοιρασμός του επιπλέον επιμορφωτικού υλικού της έκθεσης, όπως αφίσες, φυλλάδια εκπαιδευτικών, ενημερωτικά φυλλάδια έκθεσης, αλλά και των προσκλήσεων για τα εκπαιδευτικά προγράμματα, για τα σεμινάρια και τις ομιλίες. Μεγάλη σημασία θα δοθεί στα εγκαίνια της προκειμένης έκθεσης, καθώς μπορεί να αποτελέσει τον λόγο για μετέπειτα επίσκεψη της έκθεσης, ή ακόμα και επανεπίσκεψη της έκθεσης, σε περίπτωση που η πρώτη επίσκεψη πραγματοποιήθηκε την ημέρα των εγκαινίων. Έπειτα σημαντικό ρόλο παίζει στην ενημέρωση για τις επιπλέον εκπαιδευτικές δραστηριότητες της έκθεσης. Οι μελλοντικοί επισκέπτες της έκθεσης μπορούν να ενημερωθούν και από το δελτίο τύπου και από την παρουσίαση της έκθεσης, για τις ομιλίες και τα σεμινάρια, καθώς και τα εκπαιδευτικά προγράμματα, που ολοκληρώνουν το σύνολο της. Έτσι μεγάλη σημασία πρέπει να δοθεί στην δημιουργία μιας εκδήλωσης κομψής αλλά απλής, που ενημερώνει και καλωσορίζει τους θεατές στην εξερεύνηση αυτής της έκθεσης αλλά και στη γενικότερη εξερεύνηση και κατανόηση της σύγχρονης τέχνης και της έκθεσης της. Προσκλήσεις για τα εγκαίνια θα σταλούν σε όλους τους φίλους του μουσείου, στους εθελοντές και στους μόνιμους και πιστούς επισκέπτες των εκθέσεων. Προσκλήσεις επίσης θα αποσταλούν σε όλους τους εν ζωή καλλιτέχνες που συμμετέχουν στην έκθεση και στους χορηγούς της έκθεσης. Δελτίο τύπου θα γραφτεί για την έκθεση αυτή, παρουσιάζοντας το περιεχόμενο της έκθεσης, τους φορείς δημιουργίας της, τις παράλληλες δραστηριότητες που περιλαμβάνονται, και τους βασικούς στόχους και σκοπούς της έκθεσης ⁷⁰. Το δελτίο τύπου θα γνωστοποιεί τα εγκαίνια της έκθεσης ενημερώνοντας για τον χρόνο και το χώρο, και θα αποτελεί ταυτόχρονα ένα επιπλέον μέσο επικοινωνίας και διαφήμισης της έκθεσης (βλέπε δελτίο τύπου).

⁶⁹ Μέσα από τα εγκαίνια της έκθεσης του καλλιτέχνη Javier Josso που παρακολούθησα και συμμετείχα στο Musée de la Grande Guerre

http://www.museedelagrandequerre.eu/xavier_josso_un_artiste_combattant_1894_1983_0

Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 25.7.2013

⁷⁰ Δελτίο τύπου έκθεσης του καλλιτέχνη Javier Josso «Un artiste Combattant» Musée de la Grande Guerre (25 Μαΐου έως 29 Σεπτεμβρίου 2013).

http://www.museedelagrandequerre.eu/sites/default/files/pdf/Communique_de_presse_-_exposition_Xavier_Josso_un_artiste_combattant.pdf

Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 25.7.2013.

Όπως επίσης και:

Δελτίο τύπου της έκθεσης Siamo Tutti Greci στο Μουσείο Μπενάκη

<http://dp.iset.gr/exhibition/view.html?id=29273&tab=books>

Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 5.6.2013.

16. Οικονομικός προϋπολογισμός έκθεσης:

Η έκθεση που οργανώνουμε, αποτελεί ένα πολυέξοδο εγχείρημα. Αυτό προκύπτει λόγω της πολυμορφίας της, αλλά κυρίως και λόγω των παράλληλων δραστηριοτήτων και των διαφημίσεων. Μεγάλη σημασία δίνεται στη διαφήμιση της έκθεσης, και έτσι αρκετά έξοδα θα γίνουν για την φροντίδα της. Από τα φυλλάδια, και τις διαφημίσεις στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο, τα μεγαλύτερα έξοδα της έκθεσης προκύπτουν σε αυτό τον τομέα οργάνωσης της. Η συντήρηση των εκθεμάτων, η τοποθέτηση τους και όλη η σχετική διαχείριση τους πραγματοποιούνται μέσα στο πλαίσιο της ομάδας του Μουσείου Μπενάκη και έτσι δεν αποτελούν επιπλέον έξοδα. Ο χορηγός επικοινωνίας της έκθεσης παρ'όλα αυτά παίζει σημαντικό ρόλο στην περάτωση της, και για αυτό έχει επιλεγεί ως χορηγός επικοινωνίας, ένα σημαντικό κανάλι, δίνοντας μας έτσι την δυνατότητα να πραγματοποιήσουμε το σύνολο της διαφήμισης και επικοινωνίας των δράσεων που επιθυμούμε. Το MEGA, έχει λόγω της φύσης του οργανισμού, την δυνατότητα να μας παράσχει όλο το φάσμα της διαφήμισης της δραστηριότητας, χωρίς επιπλέον έξοδα, Έτσι μπορούμε να συμπεριλάβουμε όλα τα είδη της διαφήμισης που επιθυμούμε για την έκθεση μας. Επιπλέον οι δύο χορηγοί που χρησιμοποιούνται για την έκθεση, καθώς και ο χορηγός του εκπαιδευτικού προγράμματος, συνεισφέρουν στην οικονομική ενίσχυση των προβλεπόμενων δραστηριοτήτων.

17. Παράλληλες δραστηριότητες:

Παράλληλα με την διάρκεια της έκθεσης θα διοργανωθούν και κάποιες σχετικές δραστηριότητες που θα βοηθάνε στην νοηματική ολοκλήρωση του μηνύματος της. Η προκείμενη έκθεση, όντας μια έκθεση σύγχρονης τέχνης, με πολλούς εν ζωή δημιουργούς, ενδείκνυται για την διοργάνωση άμεσα συσχετιζόμενων δραστηριοτήτων. Οι δραστηριότητες αυτές είναι:

- Οργάνωση ενός σεμιναρίου σε μορφή ομιλίας, κατά την οποία θα εμφανιστούν οι δημιουργοί κάποιων από τα έργα της έκθεσης. Οι ομιλητές θα είναι ο Χρίστος Καράς, ο Γιώργος Ξένος καθώς και ο Γιάννης Κουνέλλης. Οι αναφερόμενοι καλλιτέχνες, θα κληθούν να μιλήσουν για την τέχνη τους: τις επιρροές τους, τις εμπνεύσεις τους, την τεχνοτροπία τους, τα συναισθήματα που τους προκαλούν τα έργα όσο τα δημιουργούν αλλά και κατά την περάτωσή τους. Το κοινό αυτών των ομιλιών θα έχει μια πολύ καλή ευκαιρία για την κατανόηση της σύγχρονης τέχνης, καθώς και την δυνατότητα να υποβάλλει ερωτήσεις και να λάβει απαντήσεις από την πιο σημαντική πηγή κατανόησης, τον ίδιο τον καλλιτέχνη που δημιούργησε αυτό που έχει παρακολουθήσει. Τα σεμινάρια αυτά στην προσπάθεια προσέγγισης όσο το δυνατόν μεγαλύτερου φάσματος κοινού, θα διατηρηθούν σε απλή γλώσσα και με περιεκτικές και σύντομες πληροφορίες. Μεγάλη βάση θα δοθεί στην ανταπόκριση του κοινού, και για αυτό θα δοθεί αρκετός χρόνος για ερωτήσεις. Κατά την διάρκεια των ομιλιών αυτών, θα υπάρχει βίντεο , με επιλεγμένα από τους ίδιους τους καλλιτέχνες, έργα καθώς και με υλικό που αυτοί μπορεί να επιθυμούν να προβάλλουν. Για παράδειγμα μπορεί να υπάρχει η ευκαιρία για την προβολή ενός βίντεο, με ομιλία του καλλιτέχνη για κάποιο σχετικό θέμα, ή κάποιο βίντεο που να παρουσιάζει τη διαδικασία δημιουργίας ενός έργου κ.λπ. ή οτιδήποτε σχετικό θεωρούν οι ίδιοι οι καλλιτέχνες ότι μπορεί να βοηθήσει και να προωθήσει την ομιλία τους. Οι ομιλίες αυτές θα διαρκούν το μέγιστο 2 ώρες και θα πραγματοποιηθούν στο δεύτερο μήνα παρουσίασης της έκθεσης, μια κάθε εβδομάδα του μήνα. Θα λάβουν χώρα κατά τις πρωινές ώρες αλλά όχι ιδιαίτερα νωρίς , στις 12 :00 το μεσημέρι. Το αναλυτικό πρόγραμμα των ομιλιών είναι : 5/10/2014, 12/10/2014 και 19/10/2014.
- Ομιλία Κριτικών /ειδημόνων σύγχρονης τέχνης. Σε αυτό το σημείο, θα ζητηθεί η παρουσία του Πάνου Τζώνου, Συγγραφέα του βιβλίου, «Σημειώσεις φιλότεχνες για τη σύγχρονη τέχνη». Ο συγκεκριμένος αρχιτέκτονας, έχει συγγράψει ένα αρκετά ενδιαφέρον και καυστικό ίσως βιβλίο για την σύγχρονη τέχνη, το οποίο θίγει τα προβλήματα του τι είναι τέχνη, πως διαμορφώνεται, από ποιόν αποφασίζεται τι θεωρείται και τι όχι τέχνη, και για τα προβλήματα που όλοι οι παραπάνω προβληματισμοί δημιουργούν. Προβληματισμοί πάνω στην σύγχρονη τέχνη θα διατυπωθούν και θα γίνει μια απόπειρα απάντησης τους, όσο αυτό είναι δυνατόν, λόγω της ασάφειας πολλών όρων και εννοιών. Η ομιλία αυτή θα πραγματοποιηθεί μετά από τις ομιλίες των καλλιτεχνών (στο

τέλος του δεύτερου μήνα λειτουργίας της έκθεσης). Και σε αυτή την περίπτωση, θα δοθεί αρκετός χρόνος για απάντηση αποριών και δημιουργία διαλόγου με το κοινό. Η ομιλία αυτή θα πραγματοποιηθεί στο τέλος του δεύτερου μήνα προβολής της έκθεσης στις 26/10/2014. Θα διαρκέσει το μέγιστο 2 ώρες. Εάν ο ομιλητής το επιθυμεί θα μπορεί να γίνει προβολή βίντεο ή χρήση ακουστικών μέσων .

Πρακτικές σημειώσεις:

Οι εκδηλώσεις αυτές, θα πραγματοποιηθούν στην αίθουσα εκδηλώσεων του μουσείου (εικ.66), στο αμφιθέατρο που είναι ειδικά εξοπλισμένο με όλα τα απαραίτητα εφόδια για την πραγματοποίηση σχετικών δραστηριοτήτων. Οι ομιλίες και τα σεμινάρια θα έχουν απόσταση 7 ημερών μεταξύ τους ώστε να μπορεί ο κάθε επισκέπτης να παρακολουθήσει το σύνολο των δραστηριοτήτων ή και να επιλέξει ποιές επιθυμεί να παρακολουθήσει, χωρίς τον παράγοντα της κούρασης. Η είσοδος θα είναι δωρεάν, με προσκλήσεις που θα μπορεί να λάβει κανείς κατά την είσοδο του στον χώρο της έκθεσης. Οι προσκλήσεις θα διατίθενται δωρεάν, και ανάλογα με τις διαθέσιμες θέσεις στον χώρο, μέχρι την εξάντληση τους . Ο χρόνος των σεμιναρίων θα είναι όσο το δυνατόν μειωμένος (κατά προσέγγιση 2 ώρες) , με στόχο να αποφευχθεί η κούραση του κοινού. Μεγάλη βαρύτητα θα δίνεται σε ερωτήσεις του κοινού, με στόχο να επιτευχθεί ο βασικός στόχος της έκθεσης, δηλαδή , η όσο το δυνατόν καλύτερη κατανόηση του συνόλου της έκθεσης, και ως αντικείμενα και ως μήνυμα.

18. Εκπαιδευτικό πρόγραμμα:

Τίτλος προγράμματος: Μικροί Δημιουργοί

Στα πλαίσια της έκθεσης σύγχρονης τέχνης, θα πραγματοποιηθούν και κάποιες εκπαιδευτικές- μουσειοπαιδαγωγικές δραστηριότητες. Θα δοθεί αρκετή βάση στις δραστηριότητες αυτές, καθώς εντάσσονται στο γενικό πλαίσιο δημιουργίας μιας έκθεσης ανοιχτής στο κοινό και φυσικά-πρακτικά, αλλά κυρίως νοηματικά. Σε πολλαπλές περιπτώσεις, οι εκθέσεις σύγχρονης τέχνης δεν ενδείκνυνται για την δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων, κυρίως λόγω της ελιτίστικης συμπεριφοράς ενός συνόλου παραγόντων (καλλιτέχνης, εκθέματα, επιμελητής έκθεσης). Στην προκειμένη περίπτωση, θα δημιουργηθεί ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα, προσιτό, ευχάριστο και απευθυνόμενο σε ένα όσο το δυνατόν ευρύτερο ηλικιακό πλαίσιο.

Η ηλικιακή ομάδα στην οποία απευθυνόμαστε, είναι τα παιδιά γυμνασίου, συγκεκριμένα, από 12-15 χρονών. Προγραμματισμένες επισκέψεις σχολείων ή γενικότερα ομάδων παιδιών θα μπορούν λάβουν χώρα στο πρόγραμμα, το οποίο θα πραγματοποιείται Τετάρτες και Παρασκευές στις 11:00 το πρωί. Οι δραστηριότητες στο σύνολο τους δεν θα ξεπερνάνε τις 2 ώρες⁷¹, και θα πραγματοποιούνται στην ειδική αίθουσα του μουσείου για τα εκπαιδευτικά προγράμματα (εικ. 65), μετά από την επίσκεψη της έκθεσης από τα παιδιά. Τα παιδιά θα χωρίζονται σε ομάδες έως 20 ατόμων(καθώς αυτό εξυπηρετεί τα χωρικά δεδομένα της αίθουσας των μουσειοπαιδαγωγικών του μουσείου).

Βασικός σκοπός του προγράμματος είναι η εξοικείωση των παιδιών με τη σύγχρονη τέχνη. Συγκεκριμένα, με τους τρόπους, τους λόγους, τις πηγές έμπνευσης και δημιουργίας των έργων. Σε αυτή την ηλικία, τα παιδιά, έχουν ήδη μια πρώτη επαφή με την τέχνη και την ιστορία μέσα από τη σχολική εκπαίδευση. Η συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα προτιμάται, και για λόγους κατανόησης της έκθεσης, αλλά και για τον λόγο ότι, σε αυτή την ηλικία τα παιδιά διαμορφώνουν ακόμα αισθητήρια κριτήρια, και «γούστο», και η παρακολούθηση και ουσιαστική επαφή με μια έκθεση σύγχρονης τέχνης, μπορεί να βοηθήσει στη μελλοντική διαμόρφωση της κριτικής ικανότητας τους.

⁷¹ Μέσα από το μάθημα μουσειοπαιδαγωγικής της σχολής και την εμπειρία παρακολούθησης προγραμμάτων στο μουσείο πρακτικής, κατά το οποίο οι υπεύθυνοι μουσειοπαιδαγωγοί, με ενημέρωσαν ότι είναι δύσκολο να κρατήσεις την προσοχή των παιδιών για πάνω από 2 ώρες.

Οι επιμέρους στόχοι του προγράμματος είναι :

- Να δοθεί στα παιδιά η ευκαιρία, να δημιουργήσουν τα δικά τους «έργα τέχνης» με βασικό παράγοντα και κινητήριο όργανο, τις εμπειρίες τους, τα συναισθήματα τους, την έμπνευσή τους. Κατά αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται και η προώθηση της ελεύθερης συναισθηματικής έκφρασης των παιδιών, που οδηγεί σε μια πιο ουσιαστική παιδεία και πνευματική καλλιέργεια.
- Να «λερώσουν» τα χέρια τους. Να εμπλακούν στη δημιουργική εργασία ενός αντικειμένου τέχνης και να γίνουν οι ίδιοι δημιουργοί των δικών τους έργων τέχνης.
- Να προωθηθεί και η κατανόηση της συγκεκριμένης έκθεσης, μέσα από το γεγονός ότι η ουσιαστική κατανόηση των όσων είδαν, θα οδηγήσει και στη σωστή λειτουργία του εκπαιδευτικού προγράμματος. Για αυτό, και η αρχική έμπνευση, θα επιχειρήσουμε να δοθεί με αφετηρία τα εκθέματα.
- Να δημιουργηθεί από κάθε σχολείο μια ενδοσχολική έκθεση, με τα δημιουργήματα των παιδιών. Κατά αυτό τον τρόπο, και επιτυγχάνουμε τη επιβράβευση των παιδιών για την δραστηριότητα τους, και τα εμπλέκουμε και σε περαιτέρω δραστηριότητες, όπως για παράδειγμα τη διαδικασία δημιουργίας μιας έκθεσης.

Πρόγραμμα Εκπαιδευτικού προγράμματος:

Η επίσκεψη:

Καθώς τα παιδιά εισάγονται στο μουσείο, ο ειδικός μουσεοπαιδαγωγός υπεύθυνος του προγράμματος θα καλωσορίζει τα παιδιά και θα κάνει μια πεντάλεπτη εισαγωγή στο τι πρόκειται να παρακολουθήσουν. Μετά από την σύντομη ενημέρωσή τους, τα παιδιά θα οδηγούνται στον χώρο των περιοδικών έκθεσεων. Για τις ανάγκες του εκπαιδευτικού θα γίνει επιλογή δύο κομβικών έργων από κάθε ενότητα, και αυτά τα δύο έργα είναι και αυτά που θα παρουσιαστούν στα παιδιά. Τα έργα ανά ενότητα είναι τα εξής:

Πρώτη θεματική ενότητα:

- α. Νικόλαος Γύζης «νύμφη και έρωας»
- β. Τριλογία Βάλια Σεμερτζίδα « Ζωγραφίζοντας με το αριστερό»

Η επιλογή των έργων έγινε για το πρώτο έργο, λόγω της σημαντικότητας του Νικόλαου Γύζη για τη σύγχρονη ελληνική τέχνη και για το δεύτερο έργο, λόγω της ιδιαιτερότητας του τίτλου του και της τεχνοτροπίας του, που μας εξασφαλίζει την προσοχή των παιδιών.

Δεύτερη θεματική ενότητα:

Λόγω της θεματολογίας της ενότητας, και της εννοιολογικής σύνδεσης των έργων της, , θα επιλεγεί η σύντομη λεκτική παρουσίαση του εγχειρήματος από το μουσεοπαιδαγωγό, και έπειτα η περιδιάβαση της ενότητας χωρίς επιπλέον λόγια. Μπορεί να αναφερθεί το έργο « Una Faccia Una Razza », το οποίο θα ανακαλέσει τη μνήμη των παιδιών καθώς αυτή είναι μια πολυχρησιμοποιημένη φράση από τους Έλληνες.

Τρίτη θεματική ενότητα:

- α. «Ο Κυνηγός» Παντελής Χάνδρης
- β. «Bienvenue» Βάλλυ Νομίδου

Τα έργα αυτά αποτελούν τα πιο εντυπωσιακά και ενδιαφέροντα για τα παιδιά αυτής της ηλικίας, λόγω μορφής και ιδιαιτερότητας, και μπορούν να κρατήσουν το ενδιαφέρον των παιδιών όσο ο μουσεοπαιδαγωγός επεξηγεί την ενότητα.

Τέταρτη θεματική ενότητα:

- α. «Άνθρωπος που κοιτάει μακριά»
- β. «Δύο πρόσωπα με ρεπούμπλικες»

Τα έργα αυτά επιλέχθηκαν γιατί λόγω των έντονων χρωμάτων και της έντονης θεματολογίας, μπορούν να μας βοηθήσουν στην ουσιαστική επεξήγηση της

ενότητας. Επίσης σημαντικό εδώ είναι να έχουν ειπωθεί μερικά πράγματα για τον καλλιτέχνη, καθώς στη συγκεκριμένη ενότητα, τα έργα είναι όλα του Χρίστου Καρά.

Έκτη εκθεσιακή ενότητα:

Πριν από την έξοδο από την έκθεση, η έκταση και η εμφάνιση του έργου του Γιώργου Ξένου δεν θα μπορούσε να περάσει απαρατήρητη. Αρκεί απλά να εξηγηθεί στα παιδιά από τον μουσειοπαιδαγωγό, το νόημα του έργου.

Στο τέλος της περιήγησης στην έκθεση, μπορούμε να ενσωματώσουμε κάποιες ερωτήσεις προς τα παιδιά οι οποίες θα μας διευκρινίσουν κατά πόσο τα παιδιά έχουν καταλάβει αυτό που παρακολούθησαν. Οι ερωτήσεις μπορούν να αφορούν την διαφορετική φύση των έργων, και τη διαφορετική θεματολογία. Για παράδειγμα θα παρουσιαστούν στα παιδιά από πίνακες και αγάλματα μέχρι ηχητικά εφέ που συνοδεύουν ένα μεγάλης έκτασης έργο. Πολλές ερωτήσεις μπορούν να γίνουν πάνω στο τι τους εντυπωσίασε και για ποιό λόγο, στο ποιά μορφή τέχνη τους εντυπωσίασε και γιατί, και στο πως ορίζουν αυτή την επιλογή τους. Επίσης ερωτήσεις μπορούν να γίνουν πάνω στο εάν γνωρίζανε όλα αυτά τα είδη τέχνης με τα οποία ήρθαν σε επαφή και με το εάν θεωρούν πως η σύγχρονη τέχνη είναι περίπλοκη, γοητευτική, πολυποίκιλη. Μια τελευταία ερώτηση που θα μπορούσε να διατυπωθεί, είναι το κατά πόσο, καταλαβαίνουν σε κάθε είδος τέχνης το τι θέλει ο εκάστοτε καλλιτέχνης να εκφράσει μέσα από το κάθε έργο.

Ερωτήσεις όπως θα διατυπωθούν κατά τη διάρκεια του προγράμματος:

1. Ποιό έκθεμα σας εντυπωσίασε περισσότερο, και στη συνέχεια, γιατί θεωρείτε ότι σας εντυπωσίασε;
2. Γνωρίζατε όλα τα είδη αντικειμένων που είδατε σήμερα; Ποιά είδη δεν γνωρίζατε;
3. Θεωρείτε ότι το σύνολο των έργων που είδατε σήμερα ήταν περίπλοκο, γοητευτικό; Σας μπέρδεψε ή σας εντυπωσίασε; Τι συναισθήματα σας προκάλεσε;
4. Για ποιούς λόγους πιστεύετε ότι δημιουργήθηκε αυτή η έκθεση;
5. Ποιά είναι η γενική εικόνα που έχετε για αυτό που παρακολουθήσατε; Σας άρεσε;

Το πρόγραμμα: ⁷²

Μετά από την επίσκεψη των παιδιών στην έκθεση οι υπεύθυνοι του εκπαιδευτικού προγράμματος, θα οδηγούν τα παιδιά στον χώρο πραγματοποίησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Αφού τα παιδιά βρίσκονται στην αίθουσα και είναι άνετα, θα τους δίνονται διάφορα υλικά. Χαρτιά, μαρκαδόροι, στυλό, μολύβια, χρώματα, πλαστελίνη, πλαστικά δοχεία, ξύλο, κολλητικές ταινίες, ψαλίδια, κάμερες και φωτογραφικές μηχανές, και οτιδήποτε άλλο μπορεί να ζητηθεί. Έπειτα, τοποθετημένα σε ένα τραπέζι στην αίθουσα, θα βρίσκονται φωτογραφίες από τα εκθέματα που τα παιδιά μόλις παρακολούθησαν (πάνω από δύο αντίτυπα για το κάθε αντικείμενο). Παρ'όλο που τα παιδιά δεν έχουν παρακολουθήσει αναλυτικά όλα τα εκθέματα των θεματικών ενότητων είναι δυνατή η χρήση όλων των εκθεμάτων. Σε κάθε ενότητα, η σπουδαιότητα των έργων που παρουσιάζονται μας επιτρέπει να συμπεριλάβουμε και έργα της ενότητας για τα οποία δεν έχουμε δώσει εκτενείς πληροφορίες. Επίσης με αυτό τον τρόπο, ίσως καταφέρουμε να τραβήξουμε την προσοχή των παιδιών σε κάποια έργα που δεν είχαν προσέξει, και γιατί όχι, αυτό να οδηγήσει σε μια επανεπίσκεψη της έκθεσης ή ενός συγκεκριμένου έργου.

Τα παιδιά θα κληθούν, να διαλέξουν το αγαπημένο τους έκθεμα. Ως «αγαπημένο έκθεμα» θα ορίζεται, και θα επεξηγείται μάλιστα, ό,τι τα εντυπωσίασε, τα συγκίνησε, τα παραξένεψε, ή ίσως και τα απώθησε. Θα απελευθερώσουμε απόλυτα τη φαντασία των παιδιών, και θα τους ζητήσουμε να επιλέξουν ακριβώς αυτό που επιθυμούν. Έτσι θα επιτύχουμε την απόλυτη ελευθερία έκφρασης.

Έπειτα, θα ζητηθεί από τα παιδιά, αρχίζοντας με τα συναισθήματα που τους προκαλεί το έκθεμα που επιλέξαν, να δημιουργήσουν κάτι δικό τους ⁷³. Κάτι προσωπικό. Εάν κάποιο από αυτά επιλέξει να αντιγράψει ή να αναπαράγει το «αγαπημένο» του έργο, τότε αυτό είναι και πάλι στην δική του βούληση. Ο στόχος παρ'όλα αυτά της ύπαρξης των φωτογραφιών, δεν είναι η αντιγραφή, αλλά, η αφετηρία και η έμπνευση της φαντασίας των παιδιών. Για αυτό και ακριβώς θα ζητηθεί να επιλέξουν με βάση συναισθηματικούς παράγοντες, τα εκθέματα-μούσες τους. Οι φωτογραφικές μηχανές και βιντεοκάμερες θα δοθούν με στόχο την ενθάρρυνση δημιουργίας και κάποιου βίντεο ή κάποιου φωτογραφικού έργου.

Μετά από αυτό, θα παραχωρηθεί στα παιδιά ένα εύλογο χρονικό διάστημα, περίπου μιας ώρας (το οποίο όμως θα είναι εύκαμπτο, καθώς δεν θέλουμε να θέσουμε πιεστικούς περιορισμούς). Όταν κάθε ένα από τα παιδιά έχει τελειώσει, και ανάλογα με τον χρόνο θα ακολουθήσει μια ανοιχτή συζήτηση, για το τι οδήγησε το κάθε ένα από αυτά στην δημιουργία του έργου του, στην αναφορά της έμπνευσης του, και στο τι σημαίνει το έργο του για αυτό.

Τέλος, παιδιά και εκπαιδευτικοί, θα κληθούν να δημιουργήσουν την δική τους μικρή έκθεση στο χώρο του σχολείου τους, με όσα ή και όλα τα έργα που έχουν δημιουργηθεί κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος. Οι υπεύθυνοι

⁷² Νίκη Νικονάνου, Μουσειοπαιδαγωγική, εκδόσεις Πατάκη, 2009 σελίδα 132-133
Όπως επίσης, με βάση την παρακολούθηση προγράμματος σχεδιασμένο για παιδιά με οπτικά προβλήματα, στο Musée de la Grande Guerre στις 30.4.2013.

⁷³ Νίκη Νικονάνου, Μουσειοπαιδαγωγική, εκδόσεις Πατάκη, 2009 σελίδα 115.

μουσειοπαιδαγωγοί, θα αναφέρουν ότι παραμένουν και αυτοί, αλλά και όλοι οι παράγοντες της έκθεσης, διαθέσιμοι για συμβουλές, και αρωγή του εγχειρήματος αυτού, για όσους επιθυμούν να το πραγματοποιήσουν.

Με το τέλος του προγράμματος και της συζήτησης, και λίγο πριν την αναχώρησή τους, τα παιδιά θα παίρνουν μαζί τους, εκτός από τα έργα τους, τις φωτογραφίες των εκθεμάτων, καθώς και μικρά αναμνηστικά από την έκθεση, όπως, την αφίσα της έκθεσης, και την αφίσα του προγράμματος.

Πρακτικά ζητήματα:

- Θα τοποθετηθούν στον χώρο γραφεία τύπου σχεδιαστηρίων για την εξυπηρέτηση των παιδιών.
- Ο υπεύθυνος μουσειοπαιδαγωγός, θα βρίσκεται στην αίθουσα, απαντώντας σε ερωτήσεις, διευκρινίζοντας απορίες και δίνοντας έμπνευση και ώθηση, όπου αυτές χρειάζονται.
- Παρόντες για συμβουλές θα είναι και οι εκπαιδευτικοί των παιδιών ή οι γονείς τους, ανάλογα με το εάν η ομάδα προέρχεται από σχολική ομάδα, ή όχι.
- Στην περίπτωση που η ομάδα του προγράμματος δεν είναι από σχολείο, τα παιδιά θα κρατάνε απλά τα έργα τους, και οι γονείς θα παροτρύνονται να τα αντιμετωπίσουν ως έργα τέχνης, και ίσως να βρουν μια θέση για αυτά στη διακόσμηση του χώρου τους.
- Το πρόγραμμα πρέπει να διαρκέσει στο σύνολο του λιγότερο από 2 ώρες, κατά προσέγγιση 30 έως 45 η επίσκεψη στην έκθεση, και 1 έως 1 ώρα και 15 λεπτά το ακόλουθο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ⁷⁴.

⁷⁴ Μέσα από την εμπειρία παρακολούθησης προγραμμάτων στο μουσείο πρακτικής, κατά το οποίο οι υπεύθυνοι μουσειοπαιδαγωγοί μου ανέφεραν τον προτεινόμενο χρόνο του προγράμματος και της επίσκεψης.

19. Έρευνα κοινού και target group έκθεσης:

(Βλέπε ερωτηματολόγιο έκθεσης)

Στην προκείμενη έκθεση, θα υπάρξουν έρευνες κοινού και πριν και μετά από την οργάνωση παρουσίαση της έκθεσης. Λόγω του ότι η έκθεση έχει ως βασικό της στόχο την προσέλκυση ενός πολυποίκιλου κοινού, ηλικιακά, πολιτισμικά και μορφωτικά, οι επιλογές πρέπει να ελεγχθούν προσεκτικά με βάση το κοινό που προσπαθούμε να προσεγγίσουμε.

Αρχικά είναι το *target group* της έκθεσης, το κοινό δηλαδή στο οποίο στοχεύουμε και προσπαθούμε να προσελκύσουμε. Αυτό το κοινό είναι το νεότερο ηλικιακά, προσπαθούμε δηλαδή να καλύψουμε τις ηλικίες από 20-50 ετών. Το μουσείο κατέχει ήδη τους φίλους του, τα μέλη και το δικό του σταθερό κοινό που το εμπιστεύεται, γεγονός που βοηθά πολύ στο να θέσουμε κάποιες εκθεσιακές προδιαγραφές, οι οποίες ορίζονται με βάση της προτιμήσεις που το κοινό αυτό έχει ήδη υποδείξει ⁷⁵. Επειδή ακριβώς προσπαθούμε να προσελκύσουμε ένα κοινό νεανικό(τερο), η διαφήμιση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προσέλκυση του. Το ραδιόφωνο, και η αφισοκόλληση, είναι μέσα συχνότερα προσεγγίσιμα από νεότερες ηλικιακές ομάδες. Έτσι, θα επιδείξουμε ιδιαίτερο ζήλο σε αυτά τα μέσα διαφήμισης. Η διαφήμιση επίσης των ομιλιών και του προγράμματος, θα φέρουν κοντά μας λίγο πιο ιδιαίτερες ομάδες κοινού: η πρώτη τα παιδιά, και η δεύτερη τους ειδήμονες. Αυτό αποτελεί, ένα ακόμα μέσο διαφήμισης, καθώς μια καλή κριτική, διαφημίζει στους σωστούς κύκλους την έκθεση. Η σχέση οργάνωσης της έκθεσης, και των ομάδων κοινού-στόχου, είναι αλληλένδετη ⁷⁶. Η έκθεση διοργανώνεται κυρίως για νεότερες ηλικίες και οι νεότερες ηλικίες είναι αυτές που θα προσελκυσθούν περισσότερο από την έκθεση αυτή, λόγω του λιγότερο ελιτίστικου χαρακτήρα που διαθέτει. Η ποικιλία της επίσης την καθιστά μία μη συμβατική έκθεση τέχνης, με αποτέλεσμα να γίνεται πιο εύκολα θελκτική σε νεότερα άτομα.

⁷⁵ Λαία Ορφανίδη, Εισαγωγή στη Μουσειολογία, Ρόδος 2003, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, σελίδα 56.

⁷⁶ Οικονόμου, Μ. 2003. 'Κεφάλαιο 5: Η αξιολόγηση και η μελέτη των επισκεπτών στο Μουσείο «Μουσείο: Αποθήκη ή Ζωντανός Οργανισμός; Μουσειολογικοί Προβληματισμοί και Ζητήματα». Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, σελίδα 103.

Έπειτα, είναι οι *έρευνες κοινού*. Οι έρευνες κοινού, αποτελούν ένα αναπόσπαστο κομμάτι της εκπλήρωσης των στόχων της έκθεσης. Δεν θα έχουμε πραγματικά επιτύχει τους στόχους της έκθεσης χωρίς μια σύντομη έστω, αλλά ολοκληρωμένη έρευνα κοινού ⁷⁷. Μέσα από μία τελική αξιολόγηση του προϊόντος, δηλαδή μία συνολική αξιολόγηση ⁷⁸, μπορούμε να δούμε την επιτυχία της οργάνωσης του, τα λάθη και τις βελτιώσεις που μπορούμε να κάνουμε, τις επιθυμίες του κοινού και πολύ βασικό, κατά πόσο το μήνυμα που θέλαμε να περάσουμε έγινε αποδεκτό ⁷⁹. Κατά αυτό τον τρόπο, θα δίνονται στους επισκέπτες κατά την έξοδο από την έκθεση ερωτηματολόγια, 10-15 ερωτήσεων, ανώνυμα τα οποία θα συμπληρώνονται και θα επιστρέφονται ⁸⁰. Θα αποφευχθούν οι ερωτήσεις ανάπτυξης, για να αυξηθούν οι πιθανότητες συμπλήρωσης τους και παράδοσης τους, έτσι, θα περιέχουν κυρίως ερωτήσεις κλειστού τύπου, ώστε να συμπληρώνονται εύκολα και γρήγορα. Η ενότητα με τις προσωπικές πληροφορίες των ερωτηθέντων θα συμπληρώνεται στο τέλος του ερωτηματολογίου ⁸¹. Αυτό γίνεται με στόχο να μην κατασπαταλήσουμε χρόνο στην αρχή του ερωτηματολογίου στις προσωπικές πληροφορίες που είναι εύκολες στη συμπλήρωση, εξασφαλίζοντας έτσι ότι ο επισκέπτης θα συμπληρώσει συγκεντρωμένα και ξεκούραστα τις πρώτες βασικές ερωτήσεις που θέτουμε, οι οποίες κατέχουν και την σημαντικότερη θέση στην διεξαγωγή της έρευνας. Στην έξοδο της έκθεσης θα τοποθετηθεί ένα τραπέζι με ερωτηματολόγιο, και κάποιο από τα μέλη του προσωπικού του μουσείου θα είναι αρμόδιο για την κυκλοφορία τους. Έπειτα, μετά την συμπλήρωσή τους, η επανασυλλογή τους θα γίνεται από το σημείο όπου μοιράστηκαν. Στο τέλος της έκθεσης, τα ερωτηματολόγια αυτά θα μας οδηγήσουν στην οριστική αξιολόγηση και στην διεξαγωγή των συμπερασμάτων για την αρτιότητα του προκειμένου εγχειρήματος.

⁷⁷ Ανοίγοντας τα μουσεία στο κοινό του Dr Nick Merimman (σελίδα 44).
<http://www.archaiologia.gr/wp-content/uploads/2011/07/72-14.pdf>
Τελευταία επίσκεψη σελίδας: 29.7.2013.

⁷⁸ Οικονόμου, Μ. 2003. Κεφάλαιο 5: «Η αξιολόγηση και η μελέτη των επισκεπτών στο Μουσείο, Μουσείο: Αποθήκη ή Ζωντανός Οργανισμός; Μουσειολογικοί Προβληματισμοί και Ζητήματα» Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, σελίδα 107-109.

⁷⁹ Οικονόμου, Μ. 2003. Κεφάλαιο 5: «Η αξιολόγηση και η μελέτη των επισκεπτών στο μουσείο» Μουσείο: Αποθήκη ή Ζωντανός Οργανισμός; Μουσειολογικοί Προβληματισμοί και Ζητήματα». Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, κεφάλαιο 5 σελίδα 98, 103.

⁸⁰ Οικονόμου, Μ. 2003. Κεφάλαιο 5: «Η αξιολόγηση και η μελέτη των επισκεπτών στο Μουσείο, Μουσείο: Αποθήκη ή Ζωντανός Οργανισμός; Μουσειολογικοί Προβληματισμοί και Ζητήματα» Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, κεφάλαιο 5 σελίδα 110.

⁸¹ Με βάση το ερωτηματολόγιο της έκθεσης Javier Josso Un artiste Combattant (25 Μαΐου - 29 Σεπτεμβρίου 2013), Musée de la Grande Guerre du pays de Meaux
http://www.museedelagrandeguerre.eu/xavier_josso_un_artiste_combattant_1894_1983_0
Τελευταία επίσκεψη σελίδας : 25.7.2013.

Ενθαρρυντικό στοιχείο για την διεξαγωγή της έρευνας κοινού με τη μορφή τελικής αξιολόγησης, είναι η διαμόρφωση του χώρου. Η έξοδος της αίθουσας συνδέεται με την είσοδο στο καφέ του μουσείου. Έτσι επιβεβαιώνεται ότι δημιουργούμε τις κατάλληλες συνθήκες για την συμπλήρωση και επιστροφή του ερωτηματολογίου. Με τους επισκέπτες σε κατάσταση ηρεμίας και ξεκούρασης, αυξάνουμε τις πιθανότητες προσεκτικής συμπλήρωσής του και κατ'επέκταση επιστροφής του ερωτηματολογίου για την επεξεργασία του.

20. Συμπεράσματα:

Επιλέγοντας ως θέμα της πτυχιακής μου τη δημιουργία μιας έκθεσης σύγχρονης τέχνης, διεξάγοντας την έρευνα, και δημιουργώντας την έκθεση από τα θεμέλιά της, είδα με τα ίδια μου τα μάτια τα προβλήματα αλλά και τα πλεονεκτήματα της σύγχρονης δημιουργίας και της έκθεσης της. Παρ'όλο που η σύγχρονη τέχνη αποτελεί ένα διφορούμενο θέμα, δεν σταματώ να πιστεύω ότι η ενασχόληση με αυτή μπορεί να προσφέρει πολλαπλά θετικά αποτελέσματα και για τον ερευνητή της και για την ίδια την τέχνη και την προβολή της. Έχοντας ως βασικό άξονα τη δημιουργία μιας έκθεσης κατανοητής και εκπαιδευτικής για το κοινό, παρατήρησα ότι ουσιαστικά η δημιουργία δυσπρόσιτων και ελιτίστικων εκθέσεων σύγχρονης τέχνης, είναι επιλογή και όχι αναγκαιότητα που επιβάλλεται από την ίδια την τέχνη. Υπάρχει η επιλογή της δημιουργίας μιας έκθεσης που θα απευθύνεται σε ένα ευρύ κοινό ανεξάρτητα από κοινωνικοοικονομικούς και ηλικιακούς παράγοντες. Ότι υπάρχει τρόπος, η τέχνη και το μουσείο να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους και στην έννοια της ονομασίας τους.

Κατά την άποψη μου, οι επιμελητές, διευθυντές και πολλές φορές και οι ίδιοι καλλιτέχνες-δημιουργοί των εκθέσεων αυτών, επιλέγουν συνειδητά να παρουσιάσουν εκθέσεις δυσνόητες. Τα αίτια είναι πολλαπλά, με το πιο βασικό να διακρίνουμε ως την θέληση των παραγόντων της έκθεσης, να δημιουργήσουν ένα έργο που δεν μπορεί να ερμηνευτεί από πολλούς. Να δημιουργήσουν ένα έργο που να ανταποκρίνεται σε λίγους. Πολύ καλλιτέχνες επιθυμούν το έργο τους να ανταποκρίνεται σε μια συγκεκριμένη ελίτ. Κυρίως οικονομική και κοινωνική-εκπαιδευτική. Η έλλειψη επεξήγησης των έργων, η παντελής απουσία της αναφοράς των εμπνεύσεων και των επιρροών των έργων αφήνει το κοινό ουσιαστικά στο «σκοτάδι» για αυτό που κάποιος του παρουσιάζει σαν τέχνη. Σαφώς, ακριβής ορισμός για το τι είναι τέχνη δεν έχει διατυπωθεί, αλλά ακόμα και έτσι, εάν υπήρχε, το κοινό δεν θα έπρεπε να διαδραματίζει κάποιο ρόλο σε αυτό; Πως είναι δυνατόν, ο βασικός αποδέκτης των έργων τέχνης να μένει αμέτοχος στην αξιολόγηση της;

Αντιθέτως η σύγχρονη τέχνη παρουσιάζει ένα πολύ σημαντικό θετικό στοιχείο στην οργάνωση της και έκθεσης της. Είναι το είδος τέχνης που δεν χρειάζεται τόσο ευρύ γνωστικό πλαίσιο όσο οι παλαιότερες τέχνες. Το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό πλαίσιο δημιουργίας της είναι αυτό στο οποίο ο θεατής ήδη ζει και ήδη γνωρίζει. Αυτός και είναι και ο λόγος που η σύγχρονη τέχνη κανονικά δεν θα έπρεπε να παρουσιάζει ελιτίστικη διάθεση, καθώς για την κατανόηση και επεξήγηση της, χρειάζεται απλά η αναφορά της εποχής και το γεγονός που επηρέασε το δημιουργό της. Το πλεονέκτημα αυτό της τέχνης επιτρέπει τη δημιουργία μιας έκθεσης κατά κόρον βιωματική και συναισθηματική. Η σύγχρονη τέχνη μπορεί να βοηθήσει στην συναισθηματική ωρίμανση του θεατή της.

Σε πρακτικό επίπεδο, η σύγχρονη τέχνη και οι συλλογές της έχουν και άλλα θετικά στοιχεία. Αρχικώς, χρειάζονται το ελάχιστο της συντήρησης. Δεν χρειάζονται επεμβατική συντήρηση, η οποία μπορεί να είναι πολυέξοδη, και σε πολλές περιπτώσεις δεν χρειάζεται ούτε προληπτική συντήρηση, παρά μόνο την εξασφάλιση των σωστών συνθηκών έκθεσης, αποθήκευσης και μεταφοράς, οι οποίες συνήθως

προϋπάρχουν σε όλους τους χώρους που έχουν δημιουργηθεί για την φιλοξενία εκθέσεων. Έπειτα, μια έκθεση σύγχρονης τέχνης είναι απολύτως κατάλληλη για επιπλέον δραστηριότητες βασισμένες στη θεματολογία της. Παράδειγμα αποτελούν, τα σεμινάρια και οι ομιλίες που προτείνονται για την προκείμενη έκθεση. Αυτό προκύπτει από την εποχή δημιουργίας της σύγχρονης τέχνης. Πολλές φορές η σύγχρονη δημιουργία μπορεί να είναι τόσο σύγχρονη, που τα παιδιά του ή κάποιο μέλος της οικογένειας του, ή ακόμα και ο ίδιος ο δημιουργός της μπορεί να είναι ακόμα ζωντανός. Αυτό το γεγονός, μπορεί να μας δώσει ένα καινούργιο βλέμμα, μια καινούργια προοπτική στα έργα, πράγμα που είναι πιο δύσκολο να συμβεί σε εκθέσεις ιστορικές ή αρχαιολογικές.

Παρ' όλα αυτά στους μεγαλύτερους προβληματισμούς της τέχνης ακόμα δεν μπορεί να δοθεί απάντηση. Τι είναι τέχνη, από ποιόν κρίνεται, με ποιά κριτήρια αποφασίζεται. Κατά την προσωπική μου άποψη, αυτή είναι παραδόξως και μια από τις «όμορφες» πλευρές της τέχνης. Η ασάφεια της. Το ότι ορθολογιστικά δεν μπορεί να κριθεί. Το ότι μένει στο συναίσθημα, στη φαντασία και στην κουλτούρα του καθενός, το τι είναι τέχνη και τι όχι. Κατά την άποψη μου αυτός είναι και ο ρόλος του σύγχρονου μουσείου και ειδικά του σύγχρονου μουσείου σύγχρονης τέχνης. Να προσφέρει το σύνολο των γνώσεων και προσεγγίσεων που μπορεί να προσφέρει, και μετά να οπισθοχωρεί αφήνοντας τον θεατή ελεύθερο. Έτσι τηρεί τις υποχρεώσεις του προς την κοινωνία, και μορφώνει και εξελίσσει ουσιαστικά τον θεατή της.

Μέσα λοιπόν από την έκθεση τέχνης που δημιουργήσαμε, προσπαθούμε να πετύχουμε την ισορροπία ανάμεσα στην ενημέρωση του θεατή, ώστε να έχει τις απαραίτητες πληροφορίες και στην απελευθέρωση της συναισθηματικής αντίληψης του, ώστε να μπορέσουμε να επικαλεστούμε και την λογική του, και το συναίσθημα του. Βασικός στόχος μας ήταν να δημιουργήσουμε ένα πολύπλευρο εγχείρημα, που θα μορφώσει, θα συγκινήσει και θα παροτρύνει για περαιτέρω εξερεύνηση και μόρφωση.

21. Ερωτηματολόγιο:

Στην προσπάθεια μας να γνωρίσουμε εάν η έκθεση κάλυψε τις ανάγκες και τις προτιμήσεις σας, θα σας παρακαλούσαμε να συμπληρώσετε το παρακάτω σύντομο ανώνυμο ερωτηματολόγιο:

1) Σας ευχαρίστησε το περιεχόμενο της έκθεσης;

- Ναι
- Όχι

Σχόλια

.....
.....
.....
.....
.....

2) Θεωρείτε ότι η πληροφόρηση για τα έργα τέχνης ήταν επαρκής;

- Ναι
- Όχι
- Μέτρια
- Ανεπαρκής

3) Θεωρείτε ότι ο χώρος της έκθεσης ήταν:

- Συνωστισμένος
- Άνετος
- Σχετικά άδειος

4) Θεωρείτε ότι οι ενότητες και η κατανομή των έργων ήταν ξεκάθαρη και κατανοητή;

- Ναι
- Όχι
- Μέτρια

5) Πραγματοποιήσατε την επίσκεψη μόνοι σας ή σας συνόδευε και κάποιο άλλο άτομο ;

- Ναι
- Όχι

6) Εάν ναι, διευκρινήστε μας αν το/ τα άτομα αυτά ήταν:

- Οικογένεια
- Φίλοι
- Ομάδα οργανωμένης επίσκεψης
- Παιδιά μικρής ηλικίας

7) Πόσο χρόνο αφιερώσατε για την επίσκεψη της έκθεσης;

- Λιγότερο από μία ώρα
- Μία Ώρα
- Περισσότερο από μία ώρα

8) Μπορείτε να μας διευκρινήσετε εάν επισκεφθήκατε την έκθεση:

- Το πρωί εργάσιμης μέρας
- Το απόγευμα εργάσιμης μέρας
- Το Σαββατοκύριακο

9) Ενημερωθήκατε για την έκθεση από:

- Το ραδιόφωνο, τηλεόραση, εφημερίδα
- Από αφίσες σε σημεία της πόλης
- Από κάποιο φίλο ή γνωστό

Και τέλος μερικές συμπληρωματικές πληροφορίες για εσάς:

10) Το φύλο σας είναι:

- Άντρας
- Γυναίκα

11) Η ηλικία σας είναι:

- Λιγότερο από 25
- 25-44 χρονών
- 45-64 χρονών
- 65 χρονών και άνω

12) Που κατοικείτε;

- Αθήνα και περίχωρα
- Επαρχία

- Στο εξωτερικό. Χώρα:

13) Το Επάγγελμα σας είναι:

- Φοιτητής
- Μαθητής

- Άνεργος
- Μισθωτός

- Ιδιωτικός / δημόσιος Υπάλληλος

14) Έίναι η πρώτη φορά που επισκέπτεστε το Μουσείο;

- Ναι
- Όχι

15) Συμπληρωματικά σχόλια σχετικά με την έκθεση που παρακολουθήσατε:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

22. Δελτίο τύπου:

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Κτήριο Οδού Πειραιώς

Πειραιώς 138 & Ανδρονίκου

τηλ 210 345 3111

fax 210 345 3743

www.benaki.gr

Τι είναι τέχνη;

Έκθεση σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ /ΚΤΙΡΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ - 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

Σας προσκαλούμε στα εγκαίνια της έκθεσης : «Τι είναι τέχνη; Έκθεση σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας » στο Μουσείο Μπενάκη, τα οποία θα πραγματοποιηθούν το Σάββατο 21 Νοεμβρίου στο ισόγειο του κτηρίου Πειραιώς, στις 12:00 το μεσημέρι.

Η Έκθεση «Τι είναι τέχνη; Έκθεση σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας» Παρουσιάζει μια συλλογή 50 έργων σύγχρονης τέχνης, διαφορετικού είδους και διαφόρων καλλιτεχνών, οργανωμένη σε θεματικές ενότητες. Παρουσιάζοντας από γλυπτά και πίνακες έως project σύγχρονης δημιουργίας, επιχειρεί να καλωσορίσει το κοινό στην ανακάλυψη της σύγχρονης τέχνης, στην κατανόηση της πολυπλοκότητας της και στην αποκωδικοποίηση της σημασίας της τόσο για τον καλλιτέχνη όσο και για τον θεατή. Περιλαμβάνοντας έργα από το 18ο αιώνα έως και τον 21ο δημιουργείται ένα ολοκληρωμένο εγχείρημα παρουσίασης της σύγχρονης τέχνης και της ποικιλίας της.

Στα Θεμέλια της ιδέας της έκθεσης, βρίσκεται η ιδέα για τη δημιουργία μιας έκθεσης κατανοητής, που θα μορφώσει, θα ενημερώσει και θα επιχειρήσει να εξηγήσει την σύγχρονη δημιουργία, τόσο από την πλευρά του καλλιτέχνη όσο και από την πλευρά της εποχής της δημιουργίας των έργων τέχνης.

Έργα πολλαπλών καλλιτεχνών, Ελλήνων και ξένων συμμετέχουν στην έκθεση, δειγματικά αναφέρουμε, Βάλιας Σεμερτζίδης, Χρίστος Καράς, οι Ιταλοί καλλιτέχνες της έκθεσης, Siamo tutti Greci Garry Hill , Γιώργος Ξένος, Βάλια Νομίδου, και πολλοί άλλοι σημαντικοί καλλιτέχνες.

Η έκθεση συνοδεύεται από εκπαιδευτικό πρόγραμμα , ομιλίες και σεμινάρια καλλιτεχνών και κριτικών τέχνης, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν στο χώρο του μουσείου, κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της έκθεσης.

**24. Αφίσα έκθεσης/ Ενημερωτικό φυλλάδιο
εκπαιδευτικού προγράμματος/ Πρόσκληση
έκθεσης**

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΕΧΝΗ ?

ION

COSMOTÉ

BOMBAY
SAPPHIRE

MEGA

Κτήριο Οδού Πειραιώς, Πειραιώς 138 &
Ανδρονίκου
www.benaki.gr

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΕΧΝΗ ?

ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

1 Σεπτεμβρίου-31 Νοεμβρίου 2013

Κτήριο Οδού Πειραιώς, Πειραιώς 138 &
Ανδρονίκου
www.benaki.gr

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ :

Στα πλαίσια της έκθεσης «Τι είναι τέχνη; Έκθεση σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας», θα πραγματοποιηθεί εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά από 12 έως 15 ετών. Ομάδες έως 20 ατόμων θα μπορούν να παρακολουθούν το πρόγραμμα.

Το πρόγραμμα θα διαρκεί 2 ώρες συνολικά, μέσα στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η επίσκεψη της έκθεσης και η πραγματοποίηση του προγράμματος. Το πρόγραμμα «Μικροί δημιουργοί», θα πραγματοποιείται Τετάρτες και Παρασκευές, καθ'όλη τη διάρκεια λειτουργίας της έκθεσης. Θα αρχίζει στις 11:00 π.μ. και αναμένεται να ολοκληρώνεται έως τη 1:00 μ.μ.

Το πρόγραμμα θα λαμβάνει χώρα στην ειδική αίθουσα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Μουσείου και θα τελείει από ειδικούς μουσειοπαιδαγωγούς. Τα παιδιά μετά από την προγραμματισμένη ομαδική επίσκεψη, θα οδηγούνται στον αίθουσα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων όπου και θα γίνονται οι ίδιοι οι μικροί δημιουργοί και οι καλλιτέχνες των έργων τους, μέσα από συζήτηση και διάλογο για την σύγχρονη τέχνη.

Χρησιμοποιώντας τα εκθέματα που τα παιδιά έχουν επισκεφθεί και γνωρίσει μέσα από την επίσκεψη, καλούμε τα παιδιά να δημιουργήσουν τα δικά τους εκθέματα, με χαρτιά και μολύβια, πηλό, πλαστελίνη, πλαστικά δοχεία, βίντεο κάμερες και φωτογραφικές μηχανές. Τους θέτουμε ερωτήσεις, τα ενισχύουμε να θέσουν ερωτήσεις και αυτά από την πλευρά τους, καθώς και να εκφραστούν ελεύθερα και να βιώσουν την τέχνη ως μέσο πνευματικής ελευθερίας.

Βασικός στόχος είναι η εξοικείωση των παιδιών με την σύγχρονη τέχνη και η κατανόηση της. Για περισσότερες πληροφορίες και για ραντεβού, μπορείτε να απευθύνεστε στο προσωπικό του Μουσείου:

τηλ 210 345 3111

fax 210 345 3743

Καθώς και μέσα από την επίσημη ιστοσελίδα του Μουσείου:

www.benaki.gr

Πρόσκληση

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΕΧΝΗ ?

ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

1 Σεπτεμβρίου-31 Νοεμβρίου 2013

Κτήριο Οδού Πειραιώς, Πειραιώς 138 &
Ανδρονίκου
www.benaki.gr

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΕΓΚΑΙΝΙΑ:

Τι είναι Τέχνη;

Έκθεση σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ /ΚΤΙΡΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ - 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013

Σας προσκαλούμε στα εγκαίνια της έκθεσης : «Τι είναι τέχνη; Έκθεση σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας » στο Μουσείο Μπενάκη, τα οποία θα πραγματοποιηθούν το Σάββατο 21 Νοεμβρίου στο ισόγειο του κτηρίου Πειραιώς, στις 12:00 το μεσημέρι.

Κτήριο Οδού Πειραιως

Πειραιώς 138 & Ανδρονίκου

τηλ 210 345 3111

fax 210 345 3743

www.benaki.gr

25. Παράρτημα εικόνων:

Χώρος έκθεσης:

εικόνα 1

εικόνα 2

εικόνα 3

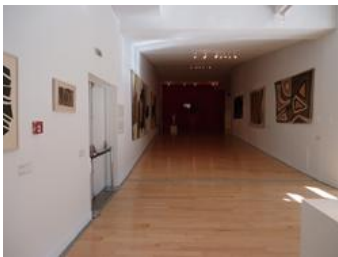
εικόνα 4

εικόνα 5

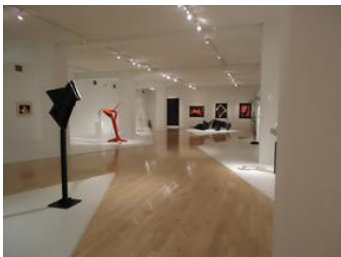
εικόνα 6

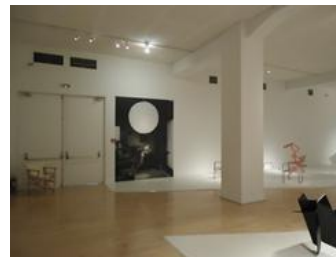
εικόνα 7

εικόνα 8

εικόνα 9

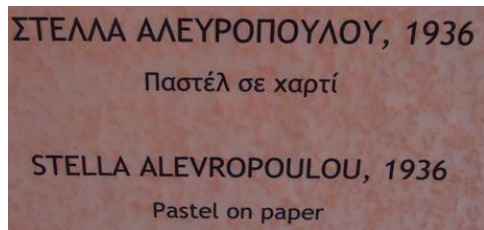
εικόνα 10

Έργα έκθεσης με λεζάντες:

Ενότητα 1:

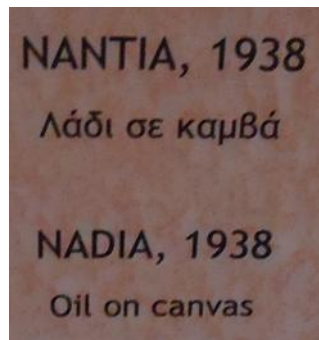
εικόνα 11

εικόνα 11α

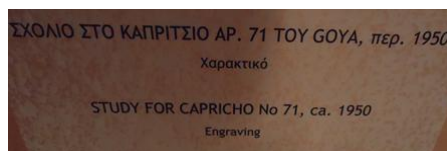
εικόνα 12

εικόνα 12α

εικόνα 13

εικόνα 13α

εικόνα 14

εικόνα 14α

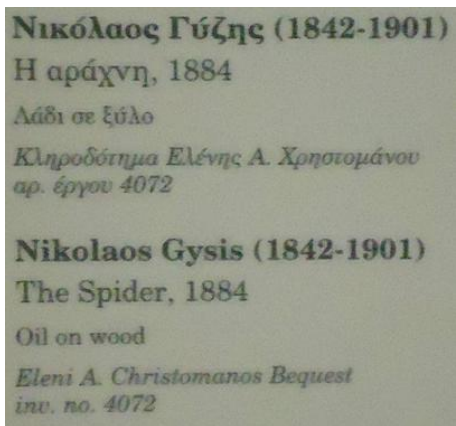
εικόνα 14β

εικόνα 14γ

εικόνα 15

εικόνα 15α

εικόνα 16

Νικόλαος Γύζης (1842-1901)
Νύμφη και Έρως, 1897
 Λάδι σε μουσαμά
Αγορά από τους τόκους του κληροδοτήματος
Γεωργίου Αβέρωφ
αρ. έργου 564

Nikolaos Gysis (1842-1901)
Nymph and Eros, 1897
 Oil on canvas
Purchased by the Georgios Averoff Bequest
inv. no. 564

εικόνα 16α

εικόνα 17

Δανιήλ (Παναγόπουλος)
 (Πύργος Ηλείας 1924 - Ρίο Αχαΐα 2008)
Construction, (no 94), 1957
 Λάδι σε μουσαμά
 Δωρεά του καλλιτέχνη
 αρ. έργου 11622

Daniel (Panagoroulos)
 (Pyrgos, Iliia 1924 - Rio, Achaia 2008)
Construction, (no 94), 1957
 Oil on canvas
 Donated by the artist
 inv. no. 11622

εικόνα 17α

εικόνα 18

Γιάννης Σπυρόπουλος
 (Πύλος 1912 - Αθήνα 1990)
Ό,τι απέμεινε, 1973
 Λάδι σε μουσαμά
 Δωρεά Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών
 αρ. έργου 4385

Yannis Spyropoulos
 (Pylos 1912 - Athens 1990)
All That Remained, 1973
 Oil on canvas
 Donated by the Ministry of Culture and Science
 inv. no. 4385

εικόνα 18α

Ενότητα 2:

εικόνα 19

Ottavio Celestino
Alta esposizione
Υψηλή έκθεση | 2008

εικόνα 19α

εικόνα 20

Franco Ziliotto
Profilo N. 60
Προφίλ No. 60 | 2010

εικόνα 20α

εικόνα 21

Roberto Anzecchini
Area aesthetica x Siamo tutti greci
Αισθητικός χώρος x Είμαστε όλοι Έλληνες | 2012

εικόνα 21α

εικόνα 22

Gabriella Benedini
Che sia una buona stella
Να 'ναι τυχερό τ' αστέρι | 2012

εικόνα 22α

εικόνα 23

Elvio Chiricozzi
Un brusio d'ali
Ένα θρόισμα φτερών | 2012

εικόνα 23α

εικόνα 24

εικόνα 24α

Carlo De Meo
Anima azzurra - Anima bianca
Γαλανή ψυχή - Λευκή ψυχή | 2012

εικόνα 24β

εικόνα 25

Jara Marzulli
Fra le labbra e i denti
Μεταξύ χειλέων και οδόντων | 2012

εικόνα 25β

εικόνα 26

Giampiero Milella
Una faccia una razza
Μια φάτσα μια ράτσα | 2012

εικόνα 26α

εικόνα 27

Gianni Pedullà
Face
Πρόσωπα | 2012

εικόνα 27α

Ενότητα 3:

εικόνα 28

ΓΑΒΡΙΕΛΑ ΣΙΜΩΝΙ (1926-1999)
Η γόμα, 1980
ορείχαλκος
αρ. έργου 0955

GABRIEL
The Eras
bronze
Inv. no. 1

εικόνα 28α

εικόνα 29

ΜΑΝΟΛΗΣ ΤΖΟΜΠΑΝΑΚΗΣ (1943)
Βουκεφάλας, 1973
ορείχαλκος
αρ. έργου 4446
Δωρεά Υπουργείου Πολιτισμού
και Επιστημών, 1973

εικόνα 29α

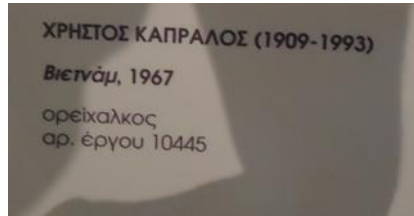
εικόνα 30

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΑΝΔΡΗΣ (1963)
Κυνηγός (από τη σειρά *Υπόστασις*), 2002
πολυεστέρας χρωματισμένος
αρ. έργου 10397

εικόνα 30α

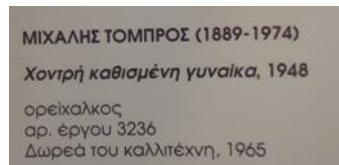
εικόνα 31

εικόνα 31α

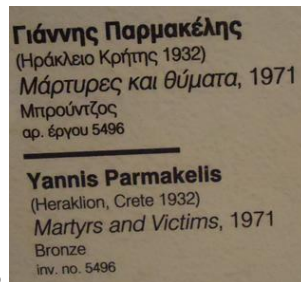
εικόνα 32

εικόνα 32α

εικόνα 33

εικόνα 33α

εικόνα 34

ΦΡΟΣΩ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ-ΜΕΝΕΓΑΚΗ
(1911-1995)

Νίκη II, [1969]

σφυρήλατος ορείχαλκος
αρ. έργου 9165
Κληροδότημα της καλλιτέχνιδας, 1995

εικόνα 34α

εικόνα 35

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΛΙΤΗ (1953)

Φτερό με πουλιά, 2006

μέταλλο
Δωρεά της καλλιτέχνιδας, 2006

εικόνα 35α

εικόνα 36

ΒΑΛΛΥ ΝΟΜΙΔΟΥ (1959)

Bien venue, 2002

χαρτί, χαρτόνι, ξύλο, σίδηρο
αρ. έργου 10400

εικόνα 36α

εικόνα 37

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΑΜΠΑΔΑΚΗΣ
(1938-2003)

Κορμός III, [1976;]

ξύλο
αρ. έργου 5518

εικόνα 37α

εικόνα 38

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΝΕΛΛΗΣ

εικόνα 38α

Ενότητα 4:

εικόνα 39

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΚΟΙΤΑΕΙ ΜΑΚΡΙΑ 1965

Λόδι σε μουσαμά
Συλλογή του καλλιτέχνη

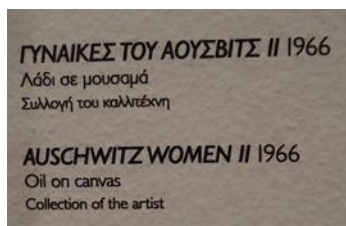
MAN LOOKING INTO THE DISTANCE 1965

Oil on canvas
Collection of the artist

εικόνα 39α

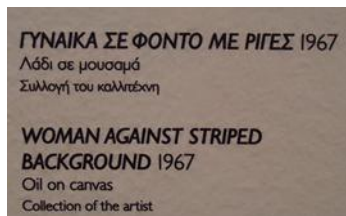
εικόνα 40

εικόνα 40α

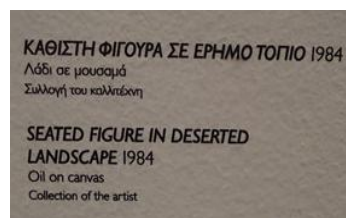
εικόνα 41

εικόνα 41α

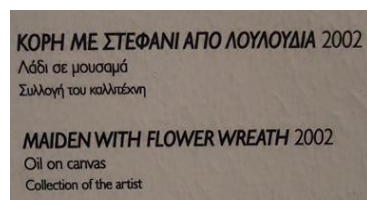
εικόνα 42

εικόνα 42α

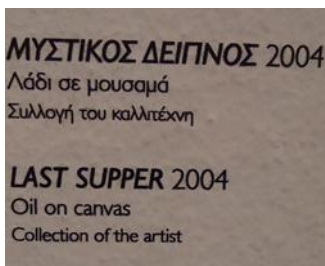
εικόνα 43

εικόνα 43α

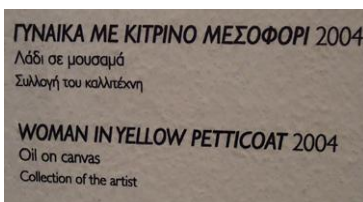
εικόνα 44

εικόνα 44α

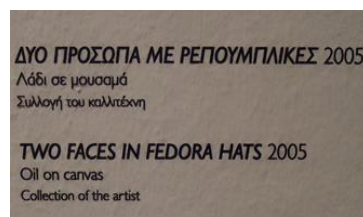
εικόνα 45

εικόνα 45α

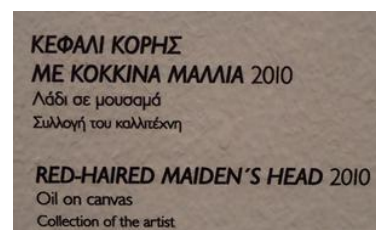
εικόνα 46

εικόνα 46α

εικόνα 47

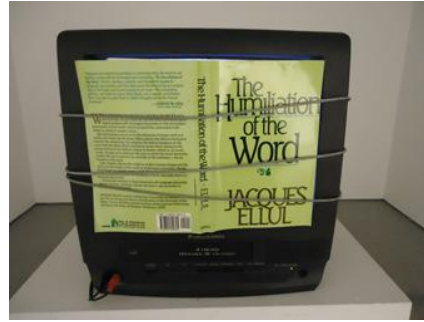

εικόνα 47α

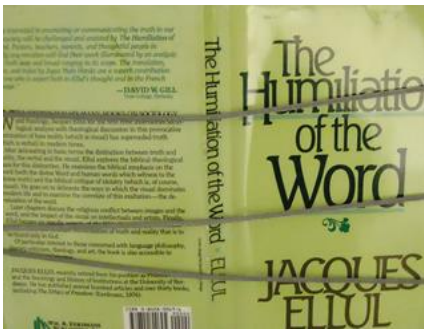
Ενότητα 5:

εικόνα 48

εικόνα 48^α

εικόνα 48β

ΓΚΑΡΥ ΧΙΛΛ, Bind, 1995
Μονοκάναλη βιντεο-ηχητική εγκατάσταση
Έγχρωμο μόνιτορ 13", συσκευή μαγνητοσκόπησης, αστάλινο καλώδιο, βιβλίο
Ιδιωτική συλλογή

εικόνα 48γ

Ενότητα 6:

εικόνα 49

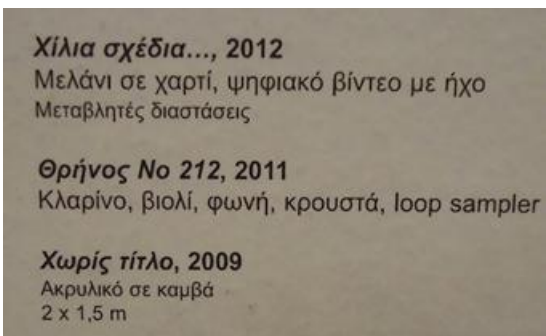
εικόνα 49α

εικόνα 49β

εικόνα 49γ

Χίλια σχέδια..., 2012

Μελάνι σε χαρτί, ψηφιακό βίντεο με ήχο
Μεταβλητές διαστάσεις

Θρήνος Νο 212, 2011

Κλαρίνο, βιολί, φωνή, κρουστά, loop sampler

Χωρίς τίτλο, 2009

Ακρυλικό σε καμβά
2 x 1,5 m

εικόνα 49δ

Επιπλέον εποπτικό υλικό:

1^η ενότητα:

εικόνα 50

Κωνσταντίνος (Ντίκος) Βυζάντιος
(Αθήνα 1924 - Μαγιόρκα 2007)
Ζωγραφική
Λάδι σε μουσαμά
αρ. έργου 7066

εικόνα 50α

εικόνα 51

Αλέκος Φασσιανός
(Αθήνα 1935)
Οι καβαλάρηδες της φωτιάς, 1982
Λάδι σε μουσαμά
Δωρεά του καλλιτέχνη
αρ. έργου 10422

Alekos Fassianos
(Athens 1935)
Fire Riders, 1982
Oil on canvas
Donated by the artist
inv. no. 10422

εικόνα 51α

εικόνα 52

Ιάκωβος Ρίζος (1849-1926)
Στην ταράτσα (Αθηναϊκή βραδιά), 1897
Λάδι σε μουσαμά
Δωρεά του καλλιτέχνη
αρ. έργου 1108

εικόνα 52α

εικόνα 53

Νικόλαος Γύζης (1842-1901)
Το Τάμα, 1886
Λάδι σε μουσαμά
Αγορά από τα χρήματα του κληροδοτήματος
Γεωργίου Αβέρωφ
αρ. έργου 633

εικόνα 53α

3^η ενότητα:

εικόνα 54

ΝΑΤΑΛΙΑ ΜΕΛΑ (1923)
Κουκουβάγια, 2001
πολυεστέρας με κεραμικό
αρ. έργου 10172

εικόνα 54α

εικόνα 55

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΑΠΕΡΓΗΣ (1909-1986)
Σκάλες, [μετά το 1978]
ορείχαλκος
αρ. έργου 6119

εικόνα 55α

εικόνα 56

ΚΛΕΑΡΧΟΣ ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ (1908-1995)
Επάλληλα, 1977
ορείχαλκος
αρ. έργου 5529

εικόνα 56α

εικόνα 57

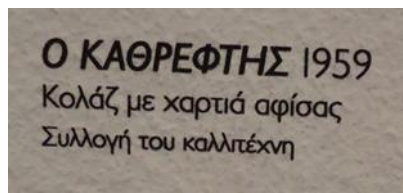
ΣΩΤΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ (1940)
Αιγόκερως 29, 1979
ανοξειδωτο μέταλλο
αρ. έργου 6375

εικόνα 57α

4^η ενότητα:

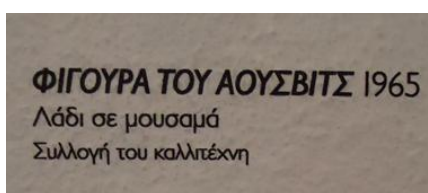
εικόνα 58

εικόνα 58α

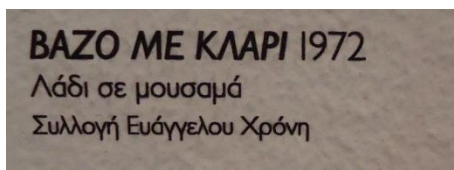
εικόνα 59

εικόνα 59α

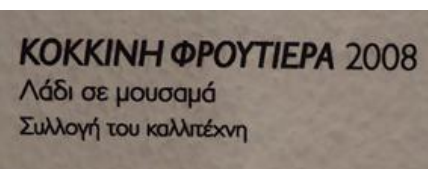
εικόνα 60

εικόνα 60α

εικόνα 61

εικόνα 61α

Εικόνες καλλιτεχνών:

εικόνα 62, Χρίστος Καρράς

εικόνα 63, Βάλυ Νομίδου

εικόνα 64, Γιάννης Κουνέλλης

Χώροι εκθεσιακών δραστηριοτήτων:

εικόνα 65, αίθουσα εκπαιδευτικών προγραμμάτων

Εικόνα 66, αμφιθέατρο Μουσείου

26. Παράρτημα βιβλιογραφίας:

1. Πηγές βιβλίων:

- «Η Ελληνική τέχνη του 20ου αιώνα, ζωγραφική, γλυπτική» Εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2006.
- Λάιλα Ορφανίδη, «Εισαγωγή στη Μουσειολογία», Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Ρόδος 2003.
- Νίκη Νικονάνου, «Μουσειοπαιδαγωγική», εκδόσεις Πατάκη, 2009.
- Μαρία Οικονόμου, «Μουσείο, Αποθήκη ή Ζωντανός οργανισμός;» Εκδόσεις κριτική, Νοέμβριος 2003.
- Catalogue Promuseum [www .promuseum.fr](http://www.promuseum.fr), 2013.
- Graham Black, «Το Ελκυστικό Μουσείο», Πολιτιστικό ίδρυμα ομίλου Πειραιώς, 2009.
- Pierre Bourdieu «Η Διάκριση, Κοινωνική κριτική της καλαισθητικής κρίσης» Εκδόσεις Πατάκη, 2002.

2. Διαδικτυακές πηγές:

- Αμφισβήτηση της σύγχρονης τέχνης:

<http://www.musicheaven.gr>

- Βάλιας Σεμερτζίδης:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CE%AC%CE%BB%CE%B9%CE%B1%CF%82_%CE%A3%CE%B5%CE%BC%CE%B5%CF%81%CF%84%CE%B6%CE%AF%CE%B4%CE%B7%CF%82

- Γιάννης Σπυρόπουλος:

<http://www.spyropoulosfoundation.org/Artist/%CE%B2%CE%B9%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B9%CE%B1.html>

- Γιώργος Ξένος «Χίλια Σχέδια» Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης:

<http://www.protothema.gr/culture/arts/article/224554/o-giorgos-ksenos-sto-ethniko-moyseio-syqchronhs-texnhs/>

- Δανιήλ Παναγόπουλος:

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%AE%CE%B5%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CF%8C%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%BF%CF%82>

- Δελτίο τύπου έκθεσης «Javier Josso, Un artiste Combattant », Musée de la Grande Guerre, 2013.

http://www.museedelagrandequerre.eu/sites/default/files/pdf/Communique_de_presse_-_exposition_Xavier_Josso_un_artiste_combattant.pdf

- Δελτίο τύπου της έκθεσης «Siamo Tutti Greci» Μουσείο Μπενάκη, 2012

<http://dp.iset.gr/exhibition/view.html?id=29273&tab=books>

- Δηλώσεις του καλλιτέχνη Γιάννη Κουνέλλη σε συνέντευξη του τον Ιούλιο του 2010:

<http://entertainment.in.gr/html/ent/901/ent.94901.asp>

- Δημοπρασία έργων έκθεσης Siamo Tutti Greci :

http://news.kathimerini.gr/4Dcqi/4Dcqi/ w_articles_columns 2 25/10/2012 499738

- Επίσημη ιστοσελίδα Μουσείου Μπενάκη: Πληροφορίες για ώρες λειτουργίας, και υπηρεσίες υποδοχής:

<http://www.benaki.gr/index.asp?lang=gr&id=2010101>

- Επίσημη ιστοσελίδα του Musée de la Grande Guerre du pays de Meaux:

<http://www.museedelagrandeguerre.eu/>

- Έκθεση Βάλια Σεμερτζίδη «Αναδρομική» στο Μουσείο Μπενάκη:

<http://www.benaki.gr/index.asp?lang=gr&id=202020001&sid=1209>

- Έκθεση « Javier Josso , Un Artiste Combattant» , Musée de la Grande Guerre du pays de Meaux , 2013 :

http://www.museedelagrandeguerre.eu/xavier_josso_un_artiste_combattant_1894_1983_0

- Η σύγχρονη τέχνη στη σύγχρονη εποχή:

http://peopleandideas.gr/2010/08/30/modern_art/

- Θανάσης Χονδρός και Αλεξάνδρα Κατσιάνη, διαλέξεις πάνω στην σύγχρονη τέχνη:

<http://www.academia.edu/3365893/>

- Θανάσης Χονδρός- Αλεξάνδρα Κατσιάνη, πληροφορίες:

http://www.cact.gr/cact_e_studio/Chondros_Katsiani

- ΙΟΝ, Παραδείγματα χορηγιών πολιτισμικών δραστηριοτήτων:

<http://www.comicdom-con.gr/2012/01/23/exhibition-the-life-and-work-of-herge/>

<https://www.facebook.com/Comicdom/posts/497484163634703>

- Καθίσματα για τον εκθεσιακό χώρο:

http://www.google.fr/imgres?q=%CE%BA%CE%B1%CE%B8%CE%AF%CF%83%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1+%CF%83%CE%BA%CE%B1%CE%BC%CF%80%CF%8C&um=1&hl=fr&tbm=isch&tbnid=cx_cDubg9Ki8WM:&imgrefurl=http://www.kerkis.eu/proionta/%25CE%259A%25CF%258D%25CE%25B2%25CE%25BF%25CE%25B9-%25CE%25BA%25CE%25B1%25CE%25B8%25CE%25AF%25CF%2583%25CE%25BC%25CE%25B1%25CF%2584%25CE%25B1-%25CF%2583%25CE%25BA%25CE%25B1%25CE%25BC%25CF%2580%25CE%25BF&docid=CjNrZLHPMRiggM&imgurl=http://www.kerkis.eu/image/cache/data/mak_silaria/kuvoi/IMG_1129-800x800.jpg&w=800&h=800&ei=FFH_UaPqFdHxhQep1YCwAg&zoom=1&iact=rc&dur=285&page=1&tbnh=141&tbnw=175&start=0&ndsp=37&ved=1t:429,r:1,s:0,i:85&tx=121&ty=79&biw=1344&bih=764

- Κείμενα ενοτήτων έκθεσης:

<http://museology.ct.aegean.gr/articles/2007112175832.pdf>

- Κώστας Κουλεντιανός, ο τελευταίος ακροβάτης του Μοντερνισμού, 27 Σεπτεμβρίου – 5 Ιανουαρίου 2013, Μουσείο Μπενάκη:

<http://www.culturenow.gr/16973/kwstas-koulentianos-o-teleutaios-akrobatis-tou-monternismou-sto-mouseio-mpenaki>

- Λογότυπα χορηγών έκθεσης:

1. Bombay Sapphire :

<http://www.google.fr/imgres?biw=1344&bih=764&tbm=isch&tbnid=YuM195zMfLy2ZM:&imgrefurl=http://seeklogo.com/bombay-sapphire-logo->

[21089.html&docid=mVXQPuXOx8JqZM&imgurl=http://www.seeklogo.com/images/B/Bombay_Sapphire-logo-F1DBE893FE-
seeklogo.com.gif&w=200&h=200&ei=ejUSUu76GPOa0QW8joCgAQ&zoom=1&iact=rc&dur=498&page=1&tbnh=138&tbnw=138&start=0&ndsp=32&ved=1t:429,r:2,s:0,i:89&tx=92&ty=78](http://www.seeklogo.com/images/B/Bombay_Sapphire-logo-F1DBE893FE-
seeklogo.com.gif&w=200&h=200&ei=ejUSUu76GPOa0QW8joCgAQ&zoom=1&iact=rc&dur=498&page=1&tbnh=138&tbnw=138&start=0&ndsp=32&ved=1t:429,r:2,s:0,i:89&tx=92&ty=78)

2. COSMOTE :

[http://www.google.fr/imgres?biw=1344&bih=764&tbn=isch&tbnid=phJb-4XqP5xGnM:&imgrefurl=http://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%25C8%2599ier:Cosmote_Log
o.gif&docid=OXVpCg2XKp12dM&imgurl=http://upload.wikimedia.org/wikipedia/ro/0/0
a/Cosmote_Logo.gif&w=836&h=358&ei=PDUSUu6BFsa-
0QXk54DwBA&zoom=1&iact=rc&dur=202&page=1&tbnh=123&tbnw=288&start=0&n
dsp=23&ved=1t:429,r:0,s:0,i:80&tx=144&ty=77](http://www.google.fr/imgres?biw=1344&bih=764&tbn=isch&tbnid=phJb-4XqP5xGnM:&imgrefurl=http://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%25C8%2599ier:Cosmote_Log
o.gif&docid=OXVpCg2XKp12dM&imgurl=http://upload.wikimedia.org/wikipedia/ro/0/0
a/Cosmote_Logo.gif&w=836&h=358&ei=PDUSUu6BFsa-
0QXk54DwBA&zoom=1&iact=rc&dur=202&page=1&tbnh=123&tbnw=288&start=0&n
dsp=23&ved=1t:429,r:0,s:0,i:80&tx=144&ty=77)

3.ION :

[http://www.google.fr/imgres?biw=1344&bih=764&tbn=isch&tbnid=rL6agHP64jCm9M
:&imgrefurl=http://minosimports.com/Merchant2/merchant.mvc%3FScreen%3DCTG
Y%26Category_Code%3Dion&docid=Duc-
T3RJRBE8M&imgurl=http://www.minosimports.com/Merchant2/graphics/00000001/
ION_logo.jpg&w=200&h=50&ei=AjUSUu7LK4P20gWWsIDICQ&zoom=1&iact=rc&du
r=76&page=3&tbnh=40&tbnw=134&start=56&ndsp=37&ved=1t:429,r:79,s:0,i:322&tx
=73&ty=44](http://www.google.fr/imgres?biw=1344&bih=764&tbn=isch&tbnid=rL6agHP64jCm9M
:&imgrefurl=http://minosimports.com/Merchant2/merchant.mvc%3FScreen%3DCTG
Y%26Category_Code%3Dion&docid=Duc-
T3RJRBE8M&imgurl=http://www.minosimports.com/Merchant2/graphics/00000001/
ION_logo.jpg&w=200&h=50&ei=AjUSUu7LK4P20gWWsIDICQ&zoom=1&iact=rc&du
r=76&page=3&tbnh=40&tbnw=134&start=56&ndsp=37&ved=1t:429,r:79,s:0,i:322&tx
=73&ty=44)

4. MEGA :

[http://www.google.fr/imgres?sa=X&biw=1344&bih=764&tbn=isch&tbnid=6tJgsIGtah
Ng3M:&imgrefurl=http://7imeres.gr/%25CF%2583%25CF%2585%25CE%25BD%25
CF%258D%25CF%2580%25CE%25B1%25CF%2581%25CE%25BE%25CE%25B7
-
%25CE%25BC%25CF%2580%25CF%258C%25CE%25BC%25CF%2580%25CE%
25BF%25CE%25BB%25CE%25B1-
%25CE%25B2%25CE%25B1%25CF%2581%25CE%25B4%25CE%25B9%25CE%2
5BD%25CE%25BF%25CE%25B3%25CE%25B9%25CE%25AC%25CE%25BD%25
CE%25BD%25CE%25B7-
%25CF%2583%25CF%2584/&docid=7Y6hzin9HTJ5jM&imgurl=http://7imeres.gr/wp-
content/uploads/2013/07/mega_channel_logo.jpg&w=590&h=330&ei=4DQSUusauE6
LJ0AWVI4GYDA&zoom=1&iact=rc&dur=249&page=2&tbnh=144&tbnw=257&start=2
3&ndsp=30&ved=1t:429,r:39,s:0,i:205&tx=145&ty=90](http://www.google.fr/imgres?sa=X&biw=1344&bih=764&tbn=isch&tbnid=6tJgsIGtah
Ng3M:&imgrefurl=http://7imeres.gr/%25CF%2583%25CF%2585%25CE%25BD%25
CF%258D%25CF%2580%25CE%25B1%25CF%2581%25CE%25BE%25CE%25B7
-
%25CE%25BC%25CF%2580%25CF%258C%25CE%25BC%25CF%2580%25CE%
25BF%25CE%25BB%25CE%25B1-
%25CE%25B2%25CE%25B1%25CF%2581%25CE%25B4%25CE%25B9%25CE%2
5BD%25CE%25BF%25CE%25B3%25CE%25B9%25CE%25AC%25CE%25BD%25
CE%25BD%25CE%25B7-
%25CF%2583%25CF%2584/&docid=7Y6hzin9HTJ5jM&imgurl=http://7imeres.gr/wp-
content/uploads/2013/07/mega_channel_logo.jpg&w=590&h=330&ei=4DQSUusauE6
LJ0AWVI4GYDA&zoom=1&iact=rc&dur=249&page=2&tbnh=144&tbnw=257&start=2
3&ndsp=30&ved=1t:429,r:39,s:0,i:205&tx=145&ty=90)

- Νικόλαος Γύζης:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CE%BB%CE%B1%CE%BF%CF%82_%CE%93%CF%8D%CE%B6%CE%B7%CF%82

- Ορισμός σύγχρονης τέχνης:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%AD%CF%81%CE%BD%CE%B1_%CF%84%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7

- Φωτογραφίες Καλλιτεχνών:

1. Βάλλυ νομίδου:

http://www.google.fr/imgres?um=1&sa=N&biw=1344&bih=764&hl=el&tbn=isch&tbnid=gLwi_7u0ZP9UCM:&imgrefurl=http://www.avgi.gr/ArticleActionshow.action%3FarticleID%3D539172&docid=drXpAQnUX-nliM&imgurl=http://archive.avgi.gr/images/photoarchive/2010/4/27/22%252520NOMIDOY_high.jpg%253Fw%253D458&w=458&h=286&ei=i8oUUtOkFfOZ0AWdgYGgBg&zoom=1&iact=rc&dur=147&page=2&tbnh=164&tbnw=257&start=30&ndsp=37&ved=1t:429,r:44,s:0,i:220&tx=211&ty=112

2. Γιάννης Κουνέλλης:

http://www.google.fr/imgres?hl=el&biw=1344&bih=764&tbn=isch&tbnid=Szw_npdR-vMYAM:&imgrefurl=http://www.tovima.gr/socialevents/article/%3Faid%3D344713&docid=plhCKXfhdbmk9M&imgurl=http://www.tovima.gr/oldPhotos/Photo/kounelis22.jpg&w=356&h=354&ei=B8sUUqbPCYTU0QWMw4DoDw&zoom=1&iact=rc&dur=95&page=1&tbnh=136&tbnw=161&start=0&ndsp=27&ved=1t:429,r:7,s:0,i:104&tx=77&ty=66

3. Χρίστος Καράς:

http://www.google.fr/imgres?hl=el&biw=1344&bih=764&tbn=isch&tbnid=5EInh4jQCH4CYM:&imgrefurl=http://www.ethnos.gr/enthetas.asp%3Fcatid%3D23310%26subid%3D2%26pubid%3D63637191&docid=4O-V6jixWaQVUM&imgurl=http://content-mcdn.ethnos.gr/filesystem/images/20120401/engine/assets_LARGE_t_175762_54046917_type12128.jpg&w=480&h=300&ei=58oUUonJEcPP0AWL-IDwDg&zoom=1&iact=hc&vpx=804&vpy=380&dur=494&hovh=177&hovw=284&tx=144&ty=120&page=1&tbnh=139&tbnw=241&start=0&ndsp=27&ved=1t:429,r:12,s:0,i:118

- Χρίστος Καράς:

<http://www.biblionet.gr/author/19229/%CE%A7%CF%81%CE%AF%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%82%CE%9A%CE%B1%CF%81%CE%AC%CF%82>

- Χρίστος Καράς, «Σύνοψη 1959 – 2012» Ίδρυμα Θεοχαράκη:

<http://www.culturenow.gr/14913/xristos-karassunopsi-1959-2012-ekthesi-sto-idruma-theoxaraki>

- Siamo Tutti Greci έκθεση στο Μουσείο Μπενάκη, 2012:

<http://www.culturenow.gr/17790/siamo-tutti-greci-eimaste-oloi-ellines-ekthesi-sto-mouseio-mpenaki>

- Bombay sapphire , παραδείγματα χορηγιών πολιτισμικών δραστηριοτήτων:

1. Ημέρα και νύχτα μουσείων , Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης 2010

<http://www.cycladic.gr/frontoffice/popup.asp?cpage=RESOURCE&resrc=1953&code=221&clang=0>

2. Έκθεση κοσμημάτων της Ελενας Σύρακα, Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης, Με τον τίτλο «Nour», δηλαδή «φως» στα αραβικά, έως 22 Απριλίου

<http://www.ethnos.gr/entheta.asp?catid=23375&subid=2&pubid=63625713>

3. Χορηγός της έκθεσης φωτογραφίας του Βαγγέλη Κύρη με ρούχα της Λουκίας και τίτλο «Death and Birth»

<http://www.panoulis.gr/phdisk/rudius/po.php?ACTION=SL>

- Cosmote , Παραδείγματα χορηγιών πολιτισμικών δραστηριοτήτων:

1. Έκθεση «Δημοκρατία και η Μάχη του Μαραθώνα» στη Σπάρτη

<http://www.eleftheriaonline.gr/oikonomia/item/11472-%CE%B7-cosmote-%CF%87%CE%BF%CF%81%CE%B7%CE%B3%CF%8C%CF%82-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%AD%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7%CF%82-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%AF%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B7-%CE%BC%CE%AC%CF%87%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BC%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%B8%CF%8E%CE%BD%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%B7-%CF%83%CF%80%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B7>

2. Ποδηλατοδρομία και Έκθεση Αντικυθήρων

<http://www.cosmote.gr/cosmoportal/page/T38/section/Politismos#>

- Dr Nick Merimman «Ανοίγοντας τα μουσεία στο κοινό».

<http://www.archaiologia.gr/wp-content/uploads/2011/07/72-14.pdf>

- Mega, Παραδείγματα χορηγιών πολιτισμικών δραστηριοτήτων:

1. Εθνικό θέατρο

<http://www.n-t.gr/el/sponsors/315/>

2. Μπαλέτο της Όπερας της Λυόν

<http://www.megatv.com/megagegonota/article.asp?catid=27375&subid=2&pubid=29975342>

3. The Ark Festival

<http://www.n-t.gr/el/sponsors/315/>